

Библиотека
САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ

УРЕДНИК

Весна Денчић

ИЛУСТРАЦИЈЕ

Зоран Спасојевић

Зоран Спасојевић

Америка има рупу

трилогија

ALMA

Београд, 2003

Зоран Спасојевић
АМЕРИКА ИМА РУПУ
трилогија

<i>Уредник</i>	Весна Денчић
<i>Технички уредник</i>	Сергеј Скорупан
<i>Идејно решење корица</i>	Зоран Спасојевић
<i>Ликовно решење корица</i>	Весна Денчић
<i>Илустрације</i>	Зоран Спасојевић
<i>Коректура</i>	Љиљана Оташевић Вера Јовичић
<i>Издавач</i>	„Алма”, Београд
<i>За издавача</i>	Др Ђорђе Оташевић
<i>Штампа</i>	„Скрипта интернационал”, Београд
ISBN	86-84023-18-8

Београд, октобар 2003.

almabg@sezampro.yu
www.alma.co.yu

ПРЕДГОВОР

Америка ...

Резервати... Атомске бомбе Јапану. Рат Кореји. Рат Вијетнаму. Рат... Много има. Да прескочимо поново мало. Рат Ираку. Изгледа да недостаје оно најважније. Рат нама.

Америка! „Америка, земља велика!” Ту се ништа не може. У сваком случају, окружени смо силом. Нисам сигуран да сам чуо да је икад речено супротно.

Уместо да скончам под кишом бомби, напуштен у јендеку или под рушевинама, пишем кратку причу „Америка има рупу”. Оригинални ратни дневник. Где сам оно стао? А, да, сада би то требало наставити. Писање дневника захтева свакодневно хватање белешки. Просто. Па шта ме онда спречава да оставим доказ мог стварног присуства на овом чудном месту? Моја урођена лењост. Ја не бих. Али...

Време одмиче, ствари су све занимљивије. Штета би била не забележити их и касније изложити на видео. Али...

Дневници су сувопарни. Просто и јасно, али досадно. Ко чита има да заспи. Да не би заспао, треба га шутнути ногом у дупе или осмислити добар начин записивања историје. Како бих био срећан да могу да се препустим задовољству гурања прста сили у око. Али...

Ако не будем опрезан, натоварићу себи на леђа претешко бреме. Где сам оно стао? А, да, деси се кон-

курс на РТС-у. За ТВ драму. Сад све то треба повезати са мојом женом, која је тако добра према мени. Тако пажљива, тако силно жели да мрднем дупетом и померим се с места. Гурну ме. И, бога ми, померих се. Померисмо се. ТВ драма „Америка има рупу” је победила на конкурс. Довољан доказ доброг начина записивања историје. Онда је све ишло само од себе. Чим га прихватиш, постаје ствар навике. Видећемо касније.

Догађаји на земљи и на небу су се убрзавали. Моја жена је удвостручила пажњу. Будимо искрени, долазила је сваки час да види да се нисам, којим случајем, вратио на место. Померих се поново. Померисмо се. Документарна комедија „Гаврилов Принцип или како сам постала балетан”. Тачно на време. И поново победа: најбољи комедиографски текст на фестивалу *Дани комедије* у Јагодини. Можда сам у једном тренутку блистао пуним сјајем. Јесам ли, поново победивши, стекао мир? Не би се рекло. Ништа се није догодило. Лампиони су и даље угашени.

Нешто се ипак променило. После засипања бомбама с неба, нешто не штима. Ноћи су друкчије него обично. Не виде се звезде, ретко се кад указују звезде на овом комадићу неба који ја могу да видим. Као створено за љубав. Али све у своје време. Где сам оно стао? А, да, говорио сам о љубави. Љубавна комедија „Волиш ли ме, Јакове”. И, ето трилогије.

Освежавајуће смењивање историје, пророчанства и свежих вести из којих учим. Час из једних, час из других. Предвидео сам и сачекао да Америка 11. септембра 2001. добије рупу или „по пичци”, како би прост народ рекао.

Сигурно је да сам доста тога испустио. Не могу ја све. Онима који су догађаје посматрали са друге стране оставио сам могућност дописивања историје (не и исправљања). За сваки случај.

Што се мене тиче, свршено је с мојим записивањем. После „рупе”, пратећи даљи развој догађаја, приметио сам да се „све” понавља до у под крај: схватио сам да сам са својим записивањем догурао до почетка. Нема потребе да се „понављам као историја”. Од мене доста. Моја унука има обичај да каже: „Деда, хајде да уживкамо”. Ја бих мало да уживкам, док историја обрне још један круг и Америка добије нову рупу. И тако даље, и тако редом, и увек исто. За паметне је и оволико довољно.

Али да пређемо на веселије ствари.

Аутор

„УБИТИ ЈЕДНОГ ЧОВЕКА ЈЕ ЗЛОЧИН,
А УБИТИ ЈЕДАН НАРОД ЈЕ ДИПЛОМАТИЈА.”

Виктор Иго

Америка има рупу

ТВ драма

За Моју Жену

НАПОМЕНА

Текст који следи треба прихватити као позив на игру. Драма нема ни крај ни почетак. Није дато све. Остављена је могућност уношења нових догађаја од стране оних који желе да учествују. Допуштено је и увођење нових лица. Тако се пружа могућност да, за тренутак, неко замисли себе у улози већ постојећег или неког новог јунака, придружи се и тако, по први пут у животу, утиче на ток нечије животне приче без икаквих последица.

ЛИЦА:

ДАЧА, припадник средњег сталежа у нестајању и писац у настајању, бунтовник с разлогом и без разлога (некада) и човек који преживљава (сада). Заљубљеник у рок музику. Фармерке није носио само у војсци и за време свог венчања. Живи са женом и децом у бабиној кући. Задужен за извођење деде у шетњу.

ЖЕНА, Дачина жена, професор књижевности, домаћица и мајка. Први читалац Дачиних дела у настајању и најстрожи критичар.

ЋЕРКА, Дачина и Женина ћерка, мамина принцеза, не нарочито талентована за музику. Неуморна у свирању виолине.

СИН, Дачин и Женин син, старији десет година од Ћерке, у фази је закаснелог физиолошког пркоса. Не зна шта ће са собом.

БАБА, Дачина баба, власница куће у близини хиподрома и великог, некад лепо уређеног, дворишта. Живахна жена. Вијуге и здравље је још добро служе.

ДЕДА, Дачин деда, по занимању Бабин муж у пензији, позоришни гардеробер у пензији и глумац статиста у пензији. Сада слободни стрелац и јахач. Костиме које је носио као статиста добио као отпремнину, купио их и пренео у кућу по одласку у пензију, а Баба у гара-

„Америка има рупу”

жу када јој је прекипело. Виталан и хиперактиван старац. Главни лик у драми.

КУМ, Дачин друг од детињства. Обожава Америку. Покушава да се придружи печалбарима. Не долази: само се јавља телефоном.

МУШКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ, Дачин пријатељ, писац и кукавица. Као такав чује се само једном.

КОЊУШАР, САБОРАЦ, ПРОСЈАК, МЛАДИЋ, СТАРАЦ...

НАРАТОРОВ ГЛАС:

Од кад постоји земаљски глобус, није виђено да је једна нација успела, скоро широм света, да толико снизи интелигенцију, моралност и квалитет човека. Ја оптужујем Сједињене Америчке Државе да су починиле и да чине непрекидни злочин против човечанства.

Анри де Монтерлан

КРАЈ 1990.

(Дневна соба.

Велика грађанска дневна соба: ормари, велики сто, тросед, столице, фотеља, велики секретер, велика полица са књигама, уметничке слике, зидни сат, сталак за ноте, телевизор, мини линија, компјутер са штампачем... Ћерка има три године и кикице са белим машинама. Држи малог, белог, крзног зеца са црвеним очима. Срећна је. Обраћа се Дачи мазним гласом – увијајући се истовремено благо у телу.)

ЋЕРКА: Хоћеш ли да ти рецитујем моју омиљену о зецу?

ДАЧА: Рецитиј, душо.

ЋЕРКА *(на грудима држи зеца, рецитије: речи изговара као да хвата ваздух):*

Трчи зека из далека,
облива га зној.
Трчи јадан, жедан, гладан
и уздише ЈОЈ!

Препао се јер је неко
повикао СТОЈ!
Препао се и побег'о
у кућерак свој.

*(Док Ћерка рецитије, Син непрестано мења касете у
вокмену и прави гримасе, Дача утишава тон телевизору,
Жена задивљено посматра Ћерку, Баба дрема у
фотељи, Деда покушава да надува балон у облику зеца:
муче га уши.)*

ДЕДА (балон-зецу): Надућу ја тебе. Видећеш ти
ко сам ја.

ЖЕНА (тапше длановима): Браво! Мамина паметна девојчица.

ЋЕРКА (поклања се, милује зеца.)
(Дача се смешка. Остали не обраћају пажњу.)

(Дневна соба, неког другог дана.)

Дача и Деда су сами. Дача седи за секретером, укључује рачунар. Деда седи на поду и размотава ролну тоалет-папира бацајући је увис. Дача гладни браду и обраћа се Деди.)

ДАЧА: Купио сам Пи-Си. Инсталирао сам нове програме. За писање и цртање довољно.

(Подешава стону лампу, пали цигарету, укључује радио: чује се „Хеј, Џо” Џ. Хендрикса. Жена улази у дневну собу, приноси Дачи кафу и ставља руку на његово раме. Дача је задовољан. Обраћа се Жени.)

ДАЧА (задовољно): Сада могу брже да пишем о свему и свачему. Могу, ако хоћу, да измишљам живот

Зоран Спасојевић

у безброј варијанти. Могу, ако хоћу, да нацртам и немогуће. Могу, ако хоћу, да преправим свачији живот!

ДЕДА (*разгледа на крилима сада сасвим размотану ролну тоалет-папира*): Зашто је тоалет-папир увек једнобојан? Све је осликано. Само је тоалет-папир празан.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача је сам: седи у фотељи, чита новине и слуша музику. Звони телефон. Дача мрзовољно подиже слушалицу. Чује се радосни Кумов глас.)

КУМ: Куме! Пасош ми је у америчкој амбасади. Србијо, ћао! Ниси ми више потребна. (*Веза се нагло прекида. Дача држи слушалицу на грудима, смешка се и врти лагано главом.*)

1991.

(Дневна соба.

Дача је сам. Седи у фотељи, пије кафу и гледа вести на ТВ. На екрану се прво појављује знак Скај Њуза, затим датум 21.01.1991. Глас ТВ водитељке сасвим је разговетан. Симултани преводилац се добро чује.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Амерички војник је припадник најбоље војске на свету. Амерички војник по ко зна који пут ставља своју племенитост у одбрану слободе и демократије преосталог дела човечанства. Ујка Сем...

„Америка има рупу”

(Тон се изненада губи: чује се само шуштање. На екрану се види пустиња у Ираку. Дача утишава тон и поставља заинтересованије да посматра домете операције „Пустинска олуја”. Заробљени ирачки војници љубе чизме америчким војницима док им ови уз грохотан смех просипају „кока-колу” по ошишаним главама.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Деда је обучен као клоун: џупка пред вратима. Виче.)

ДЕДА: Хоћу у циркус! Хоћу у циркус! Хоћу у циркус!

БАБА: *(улази у дневну собу, Дачи):* Хоћеш ли да промукне?

(Дача и Деда стоје у реду пред благајном америчког циркуса. Деда џупка и показује руком на плакат.)

ПЛАКАТ:

Зоран Спасојевић

ДЕДА (озарен, гестикулира руком): Хеј! Па ја знам овог мангупа. Знам га! Их!

(Дневна соба, неког другог дана.)

У собу допире прегласна рок музика. Дача улази кроз отворена врата у Синовљеву собу и не питајући, искључује радио. Говори док Син окреће нож у руци.)

ДАЧА: Само људи без слуха слушају прегласну музику.

СИН: То сам научио од Бабе и Деде.

ДАЧА: Ове недеље по читав дан и добар део ноћи забаташ нож у даску. Ја сам у четрнаестој години био добар бацач кугле. Не разумем зашто ово радиш: увек сам те водио на сладолед и куповао ти патике. Кажи шта ти недостаје.

СИН: Зашто?

(Баца нож према зиду на коме је окачена дебела дрвена мета. Дача се окреће, укључује радио, појачава га „до даске” и излази из собе.)

(Дневна соба, неког другог дана.)

Време је за бајку. Време је за вести на ТВ. Време је само за речи: мале или велике, свеједно. Док Дача гледа ТВ дневник, Жена чита Ђерки наглас „Трнову Ружичу”, део бајке о принцу на белом коњу. Док Жена чита, Ђерка држи очи широм отворене, речи које пристижу обogaћује мимиком и покретима руку: често притиска десну шаку на леву половину груди. Повремено

погледа у Дачу. Наједном јој се чини да Дача не прати довољно њене покрете. Љути се.)

ЋЕРКА: Ти ме не гледаш?

ДАЧА: Гледам принца, душо.

(Ћерка гледа Дачу с неверицом и обраћа му се док на ТВ екрану доминира глава принца Чарлса.)

ЋЕРКА *(гледа у екран телевизора)*: Овај ружни и клемпави је принц?

ДАЧА *(намерно грубо због неодгледаних вести)*: Да! То је прави правцати принц.

(Посматра је кроз трепавице, прави се незаинтересован. Ћерка забринута гледа у Жену.)

ЖЕНА *(милује Ћерку по коси)*: Да, душо, тата ти је рекао истину.

(Ћерка пружа руку Дачи и почиње да плаче. Лије истинске сузе.)

(Дневна соба, неког другог дана.)

Дача и Баба седе на троседу, гледају на телевизији борбе са Славонског ратишта. Прилог се одужио. Деда нестрпљиво џупка пред вратима. „Обукао” је смешину, плехану униформу. У десној руци држи дугачку мотку. Нервозан је, само што не заплаче.)

БАБА *(наједном, нервозно, Дачи)*: Могао би већ једном да изведеш Деду у шетњу.

(Хиподром, мало касније.)

Дача и Коњушар разговарају. Коњушар држи коња за узду. Деда и коњ џупкају.)

Зоран Спасојевић

ДАЧА (*Коњушару, показујући главом према Де-ди*): Понекад се стидим због њега.

КОЊУШАР: Зашто? Баш је слатак. Него, одакле му овај костим?

ДАЧА: Из позоришта. Некада је био гардеробер и статиста. Када је кренуо у пензију, дали су му костиме уместо отпремнине. Сада, у својој режији, игра само главне улоге: и ужива у њима.

ДЕДА (*узјахује коња скоро као младић, мамуза га док јури према оближњој ветрењачи, виче и подврискује*): Ћиха! Ја сам Дон Кихот! Ја сам Дон Кихот! Ћиха!

ДАЧА (*Коњушару*): Јебем ти, ово постаје неиздрживо. Опет хоће да ми каже да сам кукавица. Пријавићу се у добровољце.

(Ратиште, неког другог дана.

Дача је пијан. Са флашом у руци јури свињу по великом минском пољу. Војници навијају и кладе се ко ће пре да нагази на мину: он или свиња. На опиту жалост војника, обоје су преживели.)

1992.

(Ратиште.

Дача и његов саборац се повлаче. Брисани простор. Светлост ракете затиче их на ногама. Митраљез се оглашава пре него што су успели да се баце на тло.)

САБОРАЦ (*застења*): Рањен сам.

ДАЧА (*ћути, покушава да покрене вилице, гледа преко брисаног простора на оближњи шумарак.*)

САБОРАЦ (*очајнички*): Не осећам ноге!

(*Његови јауци Дачи ометају мисли: не може да га ућутка. Ракета прозвижда изнад њихових глава и распуче се. Светлост, митраљез и све ближи лавез паса гоне Дачу у очај. Почиње да мокри, осећа топлину на стомаку.*)

ДАЧА: Проклета светлост!

САБОРАЦ (*изнемогло*): Извући ћеш ме одавде, нећеш ме оставити?

ДАЧА (*ћути.*)

(*Светлост полако нестаје, али лавез паса постаје гласнији. Дача наједном постаје прибранији. Скаче на ноге и навлачи Саборца на леђа.*)

САБОРАЦ: Хвала ти. (*Заплака се.*)

(*Дача се креће брзо. Саборчеве цокуле ударају по Дачиним листовима. Светлост их поново обасјава. Чује се пуцњава. Саборац се трза. Загрљај му слаби: полако се опушта: прво цокуле, а затим и колена вуку се по земљи. Али већ су у шумарку.*)

(*Кафанска башта, неког другог дана.*

Дача, у униформи, седи сам за столом и густира хладно пиво на благом сунцу. Насред баште, између столова, стоји дугокоси младић у избледелој тексас јакни, излизаним фармеркама и белим кожним патикама: окреће се полако око себе и погледом прелази преко присутних, као да тражи неког познатог. Поглед му

се зауставља на Дачи: за трен се створи поред његовог стола.)

МЛАДИЋ (љубазно): Молим вас, је ли слободно?

ДАЧА (клима потврдно главом.)

(Младић полако седа, спушта руке на сто и почиње да посматра Дачу: поглед му је бистар и продоран. Посматра и Дача њега, као да покушава да се сети да ли га однекуд познаје. После извесног времена Младић показује кажипрстом на тек начету Дачину криглу.)

МЛАДИЋ: Хоћете ли све да попијете?

(Дачино лице поприма полако црвену боју. Изгледа затечен Младићевим изненадним поступком и још више необичним питањем.)

ДАЧА: Нећу.

(Младић скоро не приметно климну главом, лагано принесе криглу устима и отпи један гутљај. После десетак секунди отпи још један гутљај и спусти криглу на сто.)

МЛАДИЋ (гледа Дачу право у очи): Могу ли да узмем цигарету?

(Дача црвени у лицу.)

ДАЧА: Само се послужите. *(Излете му одговор као сам од себе.)*

(Младић повлачи први дим са очигледним уживањем. Загледао се негде у даљину. Дача се труди да га посматра не приметно. Младић се сав предао пиву, дувану и медитацији: то умишно ради. Дача повремено погледом прати конобара. Наручио би криглу пива за себе, али као да му се чини да би тим поступком нешто

покварио... Цигарета је испушена, пиво испијено. Младић се загледа у Дачу. Из горњег левог џепа на јакни извлачи усну хармонику и почиње да свира лепу мелодију. Док свира, жмури, као да у ту мелодију уноси део свог бића. Дача је опчињен. Али лепе ствари трају кратко. Младић враћа усну хармонику у џеп и уноси се Дачи у лице.)

МЛАДИЋ: Господине, мислим да вам више ништа не дугујем, до виђења!

(Нагло, као што је и сео, устаде од стола.)

(Пред црквом, неког другог дана.

Ослоњен леђима на камени темељ, седи млађи човек с великим црним наочарима на орловском носу и отвореном књигом у десној руци. Личи на просјака. Син му се приближава.)

ПРОСЈАК (у тренутку када је Син био скоро испред њега): Молим Вас, прочитајте ми једну страницу, ако имате времена.

(Син се зауставља. Ћути. И не дише. Не верује да је Просјак слеп. Нагиње се и завирује иза његових наочара, али не може ништа да утврди. Маши руком испред његовог носа: Просјак не реагује. Син је наједном постићен. Лагано се спушта поред Просјака и узима књигу из његове руке.)

ПРОСЈАК (смиреним гласом): Тридесет друга страница, молим Вас.

(Син чита. Чита и више од једне странице. Грло га помало издаје. Прекида са читањем и осврће се. Просјак је наслонио главу на темељ. Спава.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Соба је окићена за дочек Нове године. Баба, Деда, Жена и Дача гледају ТВ. Ћерка се игра луткама, Син игра игрице на рачунару. На ТВ екрану се прво крупно појављује знак Би-Би-Сија, затим натпис „Могадиси, Сомалија” и датум 31.12.1992. После тога се појављује амерички председник Буш: окружен је својим војницима и полуголим, мршавим црнцима. Чује се само глас ТВ водитеља: глас симултаног преводиоца га надјачава.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Амерички председник је у посети америчким победничким трупима у операцији „Повратити наду”. Приликом обиласка модерних јунака дао је следећу изјаву: „Сомалија је угрозила националну безбедност САД. Због тога ћемо је уз помоћ осталог мирољубивог и демократског дела човечанства сурово казнити.”

1993.

(Дневна соба.

Ћерка има шест година и кикице са црвеним машинама. Држи малу виолину, осминку. Срећна је. Обраћа се Дачи мазним гласом – увијајући се истовремено благо у телу.)

ЋЕРКА: Хоћеш ли да ти свирам моју омиљену озецу?

ДАЧА: Свирај, душо.

(Ћерка дрнда виолину стојећи поред нотног сталка. Син лежи на троседу: непрестано окреће телефонски

бројчаник и прави гримасе. Дача седи на столици поред секретера, појачава тон телевизору. Жена усисава прашину. Баба седи у фотељи, чита књигу. Деда седи на поду крај Бабиних ногу, растеже празну праћку.)

ДЕДА (Баби): Никада нисам веровао туђим речима. Ни својим.

БАБА (не реагује.)

(Жена искључује усисивач. Дача утишава телевизор. Деда устаје, прилази прозору. Стоји иза завесе: нажљиво мотри улицу. С времена на време баци поглед на зидни сат. Баба почиње да га посматра. Деда је напрегнут као струна: лагано отвара прозор. Споља допире весела мелодија. Иза оgrade се појављује поштар. Зауставља се на сасушеном травњаку, десетак метара од куће. Док пребира пошту, стопалом даје такт мелодији која силази са његових скупљених усана. Деда се мало савија у телу: као да се спрема на скок. У том положају је петнаестак секунди: чини се да не дише. Нагло помера завесу: у рукама му је праћка. Нишани.)

БАБА (Деди, оштрим гласом): Шта то радиш?!

ДЕДА (шапатам): Тишина, уплашићеш ми поштара.

БАБА: То није лепо.

ДЕДА: Али ја...

БАБА (љутито): То није нормално.

ДЕДА: Али ја... волим. ЈА ТО ВОЛИМ!

(Баба се окрену у фотељи и лагано спусти руку у џеп кућне хаљине, извади праћку и нанишани. Гумена лоптица се одби од Дедине слепоочнице. Деда спушта праћку и окреће се ка Баби.)

ДЕДА (*разочарано*): Поштар се поново извукао.

(Дневна соба, неког другог дана.

Баба и Деда су сами. Деда лежи на поду и игра се даљинским управљачем. Баба седи у фотељи, гледа на ТВ неку сапунску оперу. Чује се како неко повраћа у купатилу. После извесног времена Жена уводи Дачу у дневну собу: пијан је. Жена му помаже да легне на тросед. Сада лежи на троседу са ногама на наслону: Жена му држи лед на челу.)

ДАЧА (*као „навијен”*): Хоћу вино! Хоћу вино! Хоћу вино!...

(Деда као да не примећује све ово. Баба се прекрсти три пута не одвајајући поглед од телевизора. Деда усмерава даљински ка телевизору и притиска дугмад: укључује видео и прекида Бабину омиљену сапунску оперу. На екрану црња наизменично шеви две дугоноге плавуше: подразумева се да је слика зачињена одговарајућим стењањем. Деда бодри.)

ДЕДА: То, мајсторе! То, мајсторе!

(Баба окреће главу од ТВ екрана, скида наочари, демонстративно гаси слушни апарат и упућује поглед ка Жени.)

БАБА: Кад се пређе црта, лако се стиже у ништавило.

(Синовлјева соба, неког другог дана.

Син забада нож у дебелу дрвену мету на зиду своје собе. Музика је прегласна. Дача улази са рукама у задњим џеповима фармерица.)

ДАЧА (утишава радио): Што не покушаш нешто друго, на пример, да изађеш напоље и убацујеш лопту у кош?

СИН: Нисам још спреман.

(Окреће леђа вратима, сагиње се и баца нож између раскречених ногу.)

ДАЧА: Нешто те мучи? Можда би хтео нешто да ми кажеш?

СИН (шеретски): Мислиш да отворим душу? То?

ДАЧА: Да, то!

СИН (извлачи нож из мете): Питаш погрешног човека.

(Дневна соба, неког другог дана.

Сви су у соби. Дача седи у фотељи, пије кафу и гледа ТВ. Ћерка купа велику лутку: лутка изгледа као права беба. Син телефонира, Баба штрика, Деда бауља по поду. На екрану се појављују знак Си-Ен-Ена и датум 13.01.1993. Затим се појављује ТВ водитељка. Чује се и глас симултаног преводиоца.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Америчка војска убила само неопходан број ирачких цивила. Представник за штампу Беле куће изјавио је вечерас, на конференцији за штампу у Белој кући, поводом по-

Зоран Спасојевић

новног одбрамбеног америчког напада на Ирак: „Цивила смо убили само колико је било неопходно.”

(Дневна соба, неког другог дана.

Деда би да се игра. На столу су шаховске фигуре без табле. Не зна шта би с њима. Љут је. Удара левом шаком по столу: фигуре поскочише. Баба и Дача се згледају. Деда се мало трже, лице као да му омекша, а усне се развукоше у осмех. Брзо лупи десном шаком по столу: шаховске фигуре поново поскочише. Деда подврисну и настави да лупка наизменично, у лаганом ритму.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача је сам. Седи за секретером, на глави су му слушалице: док куца по тастатури рачунара, наизменично клима и врти главом. ТВ је укључен. Прво се појављује крупан знак Скај Њуза, затим: Женева, УН, датум 23. јануар 1993. Мало касније се појављује ТВ водитељка: симултани преводилац се одмах оглашава.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Високи функционер УН, који је желео да остане анониман, изјавио је нашој дописници: „Уједињене нације служе као покриће сваког америчког насиља над правима и слободама народа.”

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача је сам. Седи у фотељи и гледа филм на ТВ. Звони телефон. Дача мрзовољно подиже слушалицу: чује се Кумов глас.)

КУМ: Хеј! Купио сам кариране панталоне. И привикавам се на америчку храну: по читав дан једем хамбургере. Да не заборавим: и наливам се „кока колом”. Надам се да ћу због тога, једног дана, бити very, very, happy.

(Веза се нагло прекида. Дача држи слушалицу на грудима, смешка се и врти лагано главом. После неког времена устаје и излази из собе. Соба је празна. На ТВ почињу вести, али их надјачава шум воде која се слива у WC шољу.)

(Град, неког другог дана.)

Пада киша у граду. Јака киша. Дача нема где да се склони: сав је мокар. Љут је. Стиже кући. Улази у празну дневну собу. Ставља јакну на радијатор, остале крпе убацује у веиш-машину и одлази у купатило. Лежање у кади га је орасположило: певуши. Облачи фротирски мантил и излази из купатила. Улази у дневну собу и баца се у фотељу. Цигарету и ТВ пали истовремено. Није ухватио почетак, али ради се о америчком филму. Брачни пар у великом салону. Старија госпођа критикује свог мужа због расипања новца пореских обвезника на хуманитарну помоћ и Плаве нокшире.)

ГОСПОЂА: Ако не престанете са разбацивањем, изгубићете на следећим изборима.

МУЖ: Шећеру, хуманитарна помоћ изгладнелим и ратујућим је права ствар. *(Одговори госпођи и пљесну је по увелим гузовима.)* Шта бисмо радили са храном којој је прошао рок употребе? Шта бисмо са лековима произведеним пре пет, шест или десет година?

Зоран Спасојевић

(Сипа виски у дубоке чаше.) Све бисмо бацили на ђубре или уништили, а то, шећеру, кошта. Кошта и загађује нашу лепу земљу, наш ваздух, нашу воду. (Застаје, чеше шуљеве, убацује лед у чаше.) А добијамо: здраву животну средину, паре од УН и захвалност човечанства.

(Дневна соба, неког другог дана.

Деда је обучен и опремљен као каубој. Нестрпљиво цупка пред вратима. Само што не заплаче.)

БАБА (Дачи): Води га напоље. Опет га мучиш: скуваће се у овоме.

(Хиподром, мало касније.

Коњушар прилази Дачи и Деди водећи коња на узди. Дача и Коњушар започињу разговор. Деда је уперио Коњушару колт међу очи.)

ДЕДА: Ха! Пази шта радиш. Ја сам Вајат Ерп! Ја сам Вајат Ерп!

(Коњушар подиже руке увис и смеје се. Деда лагано прилази коњу, не испуштајући Коњушара из вида.)

ДАЧА (Коњушару, док Деда узјахује): Извини. Казнићу га.

КОЊУШАР: Немој. Баш је слатак.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача седи за секретером: пише, Баба и Жена гледају филм на ТВ, Ђерка покушава да штимује виолину, Де-

да покушава да ради склекове, Син чита новине лежећи на троседу.)

СИН (*не одвајајући поглед од новина*): Дачо, обрати пажњу. Сједињене Државе умочиле прст у врели босански лонац. (*Пауза. Наставља карикирајући.*) Па се даље каже. Вашингтон, Бела кућа, 24. фебруар 1993. Вашингтон Пост. (*Накашљава се.*) Амерички председник издао наредбу да ваздушно-десантна операција, тајно названа „Падобранско одношење ђубрета”, може да отпочне. Како транспортним авионима прети опасност од ватре свих могућих противавионских система са земље, бацање хуманитарне помоћи одвијаће се са великих висина.

ДАЧА (*ћути.*)

(*Деда се одмара клечећи на тепиху, гледа у Бабу.*)

БАБА (*Деди*): Је л' те окупао Дача?

ДЕДА (*покушава да заузме позу за следећи склек*): Не знам. Помириши ме.

(*Дневна соба, неког другог дана.*

Дача седи за секретером пред укљученим рачунаром. Нервозан је. Жена му стоји иза леђа и држи његов рукопис.)

ДАЧА: Данас сам одвојио дан за писање. Потребна ми је само једна реченица да завршим причу. Може и проста, али права. Данима не могу да је смислим.

ЖЕНА: То је зато што пишеш само о будалама?

ДАЧА: Једини начин да се напише добра прича против лоших ствари води преко будала. Прича још

Зоран Спасојевић

мора да буде кратка, збркана и нескладна. О ружноме се не може друкчије ништа паметно написати.

ЖЕНА: Не слажем се с тобом. Што не пишеш као остали: о љубави, мору, сунцу, цвећу, о зелембаћима, на пример?

(Ставља му руке на рамена.)

ДАЧА *(после дужег размишљања)*: Не унем.

(Дневна соба, неког другог дана.)

Дача седи за секретером. Прекида са писањем, протеже се, пали цигарету... Окреће се ка Баби која седи у фотељи и чита Политику.)

ДАЧА *(шаљиво)*: Баба, шта се ради на естради?

БАБА *(весело)*: Има. Има нешто поучно: чак и за мене. Слушај. Хитлерова лобања на продаји. Бон, 25. фебруар 1993. *(Театрално.)* Шпигел пише... Данас је обелодањено да су у Москви у руском државном архиву пронађени, наводно, Хитлерова лобања и подаци о његовим последњим данима. По речима директора архива, Сергеја Морињенка, Хитлерова лобања ће бити продата. Директор је заголицао знатижељу новинара спомињући да постоји „сензационални материјал” о приватном животу немачког фирера и његове љубавнице (на крају жене) Еве Браун, одбијајући из комерцијалних разлога да тако изазован штоф крчми бесплатно пред њима.

Из поузданих извора сазнајемо да је америчка влада условила могућу доделу кредита Русији поклоном у виду горе поменуте лобање.

(Дача одмахује главом, окреће се ка секретеру и почи-

ње да размишља. Баба скида наочари и почиње да га посматра.)

БАБА: Што не пишеш о страдању Срба у овом рату?

ДАЧА (после краћег размишљања, нервозно): Не умам.

(Изнервиран Бабином упадицом, Дача се окреће и укључује телевизор. Помаља се дебела грана. Око ње је омотан дебео конопца. Камера се полако спушта „низ конопца” према земљи. Негде на пола пута, између гране и земље, стиже се до краја конопца. На крају је омча: обгрлила је врат великом немачком овчару. Камера се лагано спушта пратећи грудни кош и стомак несрећног пса: распорени су читавом дужином. Камера иде даље: зумира картон причвршћен бодљикавом жицом за задње ноге пса. Јасно се види натпис СРПСКА СВИЊА, исписан црвеном бојом.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Звони телефон. Дача је сам. Подиже слушалицу.)

ДАЧА: Хало.

МУШКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Здраво, твој пријатељ овде.

ДАЧА: А, мој друг, даровити писац, што воли да плаче из слушалице.

МУШКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Не зезај. Ужас је моја једина тема. Али ужас рата који се надвија над мојом земљом све теже подносим: плачем над несрећом свог народа. Дивим се јунацима на бојишту... (Дача га прекида.)

ДАЧА: Што им се не придружиш?

МУШКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Нико ме није звао.

ДАЧА: Ни мене.

МУШКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: А и ја се нисам нудио. Изгледа да нисам спреман да узмем пушку у руке: изгледа и да немам муда за то. *(Мало заћута.)* Немам! Мој Господе.

(Дача спушта слушалицу без поздрава. Смеје се.)

(Дневна соба, неког другог дана.)

Дача седи за секретером и пише са слушалицама преко ушију: наизменично клима и врти главом. Син лежи на трпезу, чита новине и смеје се.)

СИН *(кроз смех)*: Дачо, пази шта пишу твоји ловци. *(Прочишћава грло.)* Уређује се Ловиште Велике силе. *(Одмахује главом.)* Пази, мајку му. *(Мало гласније.)* Кинески листови пишу да се са окончањем хладног рата и распадом Совјетског Савеза губи утицај Русије на Балкану. На тај начин Америка остаје једини власник Ловишта. Како сазнајемо из поузданих извора, Америка је већ почела са уређивањем Ловишта. Сазнајемо такође да ће приступ бити дозвољен само онима који буду могли добро да плате.

(Дача не реагује, и даље наизменично врти и клима главом.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача је сам: седи за секретером и пише. Звони телефон. Дача утишава радио, лењо устаје и мрзовољно подиже слушалицу. Чује се Кумов глас.)

КУМ: Нема ништа од моје америчке визе. Те демократе су ми казале: „ПОПУЊЕНО”. Покушај да ми то објасниш. Мораш!

ДАЧА: Хоћу, боли ме курац.

(Нагло прекида руком везу. Држи слушалицу на грудима, смешка се и врти лагано главом.)

(Спаваћа соба, неког другог дана.

Жена спава са виклерима у коси и маском на лицу. Дача улази, затвара врата. Припит је. Свлачи се лагано. Седа на столицу поред кревета. Загледао се у Жену. Посматра је дуго, ситно клима главом – као да је киван на себе. С напором успева да обуче пиџаму, прилази Жени и надноси се над њу.)

ДАЧА (шапатам): Не свиђаш ми се.

(Дневна соба, неког другог дана.

Сви су у соби. Дача седи у фотељи, пије кафу и гледа ТВ. Ћерка дрнда виолину, Син телефонира лежећи на трпезу, Баба и Жена требе пиринач на столу, Деда игра оловчице. На екрану се прво појављује знак Си-Ен-Ена, а онда датум 25.05.1993. Затим се појављују травњак испред Беле куће и председник Клинтон за говорницом. ТВ водитељ се не види: његов глас надјачава глас симултаног преводиоца.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Председник је данас после шишања траве изјавио окупљеним новинарима: „Блокада Србије је успела. Српска деца више неће видети чоколаду.”

БАБА (*не одвајајући поглед од пиринча*): Дачо, ако председник Америке може да шиша траву, шта ти чекаш? Угледај се на њега. И не заборави ограду.

ДАЧА: Клинтоне, шта ми правиш.

БАБА: Деду нам ни случајно не остављај.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача чита новине. Деда је лепо обучен: на глави му је шешир. Цупка пред вратима. Нервозан је, само што не заплаче.)

БАБА (*Дачи*): Имај милости. Води га већ једном.

(Биоскоп, касније.

Дача и Деда гледају „Аламо”. Деда се баш уживео. По изласку из биоскопа све до куће „криви” ноге као каубој.)

(Град, река, неког другог дана.

Дача одлази колима изван града. Стиже на обалу реке и излази из кола. Склизао се низ обалу узвитлавиши прашину. Зауставио се код саме воде и сео на траву. Ближи се вече, читавог дана само је буљио у воду. На лице му слете комарац. Пљеснуо се по образу и устао.)

(Дневна соба, неког другог дана.

У соби су само Жена и Баба. Жена чита новине наглас, Баба се повремено прекрсти.)

ЖЕНА: Крао лобање и кости. Франкфурт, 3. јуни 1993. Цвајте.

БАБА: Шта „цвајте”?

ЖЕНА: Швапски лист. Тако им се зову новине.

БАБА: Добро.

ЖЕНА (*наставља са читањем*): Немачка полиција ухапсила је човека у чијој кући је открила гомилу људских костију и више од сто урни са пепелом. Неименовани мушкарац средњих година, по занимању политички радник, признао је да је крао лобање, кости и урне по франкфуртским гробљима из хобија. Лобање, кости и урне педантно су сложени по полицама његовог специјално уређеног подрума.

БАБА: Одвратно. То само Шваби може да падне на памет.

(Подрум, неког другог дана.

Дачи је опљачкан подрум. Породица и полицајац су у подруму. Деда седи на бициклици, непрестано звони и излућује полицајца.)

ПОЛИЦАЈАЦ (*гласно, да надјача звонце*): Шта недостаје?

ЖЕНА (*гласно*): Недостају: шећер, брашно, зејтин, конзерве. Остала је једино ћеркина бициклица!

(Спаваћа соба, вече.

Жена спава. Дача се полако извлачи из кревета. Увлачи се у кухињу и нечујно окреће кључ. Гладан је: гута храну право из фрижидера и гледа кроз прозор. Пада киша.)

ДАЧА (док гледа кроз прозор): Пре сат су се виделе звезде. Како се брзо мењају ствари на овом свету. (Ћути и одмахује главом, затим наставља повишеним тоном.)

ДАЧА: Зуби ми трну од хладне хране. Желудац ми се леди: имам утисак да ће ми залеђени комади меса исећи тај важни део утробе. Али морам да једем. Морам!

(Дом здравља, неког другог дана.

Дача уводи Деду преко реда код лекара. Деда показује у правцу великог постера на зиду. Са постера се смеши и намигује велика црвена пилула са хамбургером у руци. Изнад пилуле, у стрип балону, исписано је: „Са мношћ се боље једе”. У дну постера, великим словима, исписан је назив лека: „РАНИСАН”. Деда савија десну руку у лакту. Подиже лакат, а левом шаком удара по њему. Лекар се смешка и обраћа Дачи.)

ЛЕКАР (као да тепа): Шта фали деки?

ДАЧА: Баба каже да га боли стомак.

ЛЕКАР: Како и када га боли?

ДЕДА (не одвајајући поглед од постера): Баба каже „јак”, када сам гладан.

ЛЕКАР (*кроз смех*): То је нормално. И мене боли када сам гладан.

ДЕДА: Није нормално. Баба каже да ме раније није боleo.

ЛЕКАР: Пустимо то шта каже баба. Шта ви кажете?

ДЕДА: Ја сам човек од челика.

(Дневна соба, неког другог дана.)

Дача седи за секретером: размишља са слушалицама на ушима. Баба седи за столом, покушава да завије цигарету. Деда седи у фотељи: ноге је пребацио преко наслона за руке, сиса палац и гледа цртаће на ТВ. Жена чита Политику. Ћерка чита бајке.)

ЖЕНА (*одједном*): Слушајте ово. Мајмун броји до педесет. (*Узима ваздух.*) Мајмуни умеју да броје, тврде истраживачи са њујоршког Универзитета Колумбија. „Ово откриће је важно, јер показује да мајмуни знају ствари о бројевима које их ми нисмо научили”, тврде истраживачи. Они су радили са два мајмуна, мужјаком и женком, и компјутерским екраном и утврдили да мајмуни могу да броје бар до четрдесет девет.

БАБА (*кроз смех*): Тим открићем решене су све бриге овога света. Сада могу мирно да умрем: остављам вас у сигурним рукама.

(Дневна соба, неког другог дана.

Нема никога. Чује се радио. Жена отвара врата. Дача уноси џак шећера од 50 кг. Спушта га са рамена на под.)

ДАЧА (задихан): Где ћемо ово? Подрум није више сигуран.

ЖЕНА (после кратког размишљања): У нашу спаваћу собу. Трећег нема.

(Подижу џак и носе га према вратима Женине и Дачине спаваће собе.)

(Спаваћа соба, после неколико тренутака.

Жена и Дача уносе џак шећера у спаваћу собу: наслањају га на таблу брачног кревета. Излазе из собе. Улазе. Уносе џак брашна од 50 кг, наслањају га на џак шећера. Излазе. Улазе повијени под теретом педесетак конзерви различитог садржаја, смештају их испод кревета.)

ДАЧА (љутито): Због овога смо отишли у велики минус на текућем рачуну. Јебали смо чворка!

(Дневна соба, после неколико тренутака.

Жена и Дача улазе у дневну собу. Музика се утишава.)

ГЛАС СПИКЕРА: Чворци у опери. Париз, Тексас, САД, 27. октобар 1993. Сандеј. *(Пауза.)* Јато распева-них чворака придружило се људском хору на отварању угледног оперског фестивала. Фестивал је почео ватрометом, што је узнемирило птице и нагнало их да кроз један отворен прозор улете у позориште десет ми-

нута пре представе. Почетак „Тоске” био је одложен за двадесет минута, али је одлучено да се представа одржи упркос присуству петнаестак птица. Посетиоци који су улазнице плаћали по сто долара морали су да издрже не само птичју песму, већ су их оне и покакиле.

(Дачина и Женина спаваћа соба, јутро.

Дача се буди. Разгледа собу и почиње да пљеска длановима. Жена се буди. Дача се придиже и окреће ка Жени.)

ДАЧА: Тек сада схватам да ти и ја спавамо у претрпаном магацину.

ЖЕНА *(театрално, правећи покрете десном руком)*: Осећаш ли како се у соби мешају мириси зејтина, детерџента, дувана, кафе?

ДАЧА *(намештајући срећну фацу)*: Осећам. И уместо да сам несрећан због тога, мени се груди надимају од поноса. Господе, колико среће за само сто долара!

(Дача подиже Женин покривач и увлачи се под њега. Почињу да се љубе.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Жена и Дача седе на троседу: гледају снимак хрватског бомбардовања Старог моста у Мостару. У доњем левом углу стоји датум 08.11.1993. Дача је тужан.)

ДАЧА *(прочишћава грло, Жени)*: Овај мост ми је био пријатељ. Дозвољавао ми је да скачем са њега.

Зоран Спасојевић

ЖЕНА: Стари мост је био нешто више од „скакања на главу”.

ДАЧА: То сам већ негде чуо.

ЖЕНА: Наравно да си чуо. Ја сам ти то казала.

ДАЧА: Када?

ЖЕНА: Пре десет година на Старом мосту. Понављаш се: и тада си говорио о пријатељству и скакању.

1994.

(Дневна соба.

Дача седи за секретером и покушава да укључи рачунар. Не успева. Нервозан је. Жена му стоји иза леђа и посматра га.)

ДАЧА: Црк'о ми Пи-Си! Мајсторе, где си? *(Неко време ћути.)* Нема мајстора, нема делова, нема пара.

ЖЕНА: Како ствари за сада стоје, не вреди плакање. Смири се. Биће добра и стара Дедина писаћа машина.

ДАЧА: Она је у викендици. Заборави, немам горива.

ЖЕНА: Имаш воз.

(Село, неког другог дана.

Смркава се. Дача стиже на перон мале железничке станице, тегли старински кофер са писаћом машином. Воз, стар и прљав, брзо одмиче. Дача љутито одмахује руком и улази у слабо осветљену станичну че-

каоницу. Унутра су две дрвене клупе: једна је слободна, на другој спава стар човек. Дачи се поглед лепи за дотрајалу клупу. Дуго је посматра. Прилази јој, спушта кофер, али остаје да стоји. Пали цигарету. После првог повученог дима окреће се ка прљавом прозору: неко завирује кроз прозор. Глава налик на бундеву са качкетом, час се приближава, час удаљава. Дача се окреће ка успаваном човеку. Досадно му је: посматра човека на клупи са завишћу. Матори хрче, бука коју производи пара станичну тишину и распаљује код Даче још већу завист.)

ДАЧА (гласно): Благо њему, изгледа као да је решио све животне проблеме.

(Посматра клупу: светло скромне сијалице чини је још прљавијом. Старац отвора очи. Гледа у Дачу. Дачи је нелагодно: гледа у старца као да се извињава.)

ДАЧА: Преморен сам: боже, шта бих дао за један добар кревет.

СТАРАЦ (поглед му је продоран, наједном): Шта ће ти кревет?

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача седи за секретером: куца на старој ћириличној „Оливети” писаћој машини са порцуланским диркама. Ђерка дрнда виолину гледајући у ноте на сталку. Баба и Жена седе на троседу, гледају ТВ. Син стоји поред телефона, шапуће нешто у слушалицу. Деда седи у фотељи и покушава да подригне што гласније. На екрану се прво појављује велики знак Си-Ен-Ена, потом датум 22. јануар 1994. Појављује се затим и

Зоран Спасојевић

председник Клинтон: држи прву даму за руку и обраћа се новинарима. Симултани преводилац добро прати ТВ водитеља.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Амерички председник данас је окупљеним новинарима дао следећу изјаву: „Срби се понашају као национално недовршен, незрео народ, који још не зна које су његове територије, где су му све границе, ни ко су му све припадници. Тај народ у свађи је са својим суседима, опасан је ради своје ароганције и агресивности, па постоји оправдан разлог за десрбизацију Балкана.”

БАБА: Могао би да купи патент од Енглеза. 1918. године су планирали да Србију закаче за брод, одвуку је наспред дебелог мора и потопе. Али ствар је пропала: изгледа да нису имали довољно снажан брод.

ДЕДА (*клатећи се у фотели*): Ја уmem да пливам! Ја уmem да пливам!

(Дневна соба, неког другог дана.

Жена седи у фотели и чита књигу. Дача седи за секретером и пуши. Нервозан је, цупка ногом и удара руком поред машине.)

ДАЧА (*Жени*): Нема инспирације, седим овде као будала. Одох напоље.

(Град, вече.

Дача излази из кафане. Пијан је: хода несигурно. Скреће иза контејнера и дуго празни бешику. Игра му се: покушава да млазом прави шаре по насловним страна-

ма разбацаних новина. Гледа како лица насмејаних политичара упијају мокраћу, постају гњецава и прљава.)

ДАЧА (*преплиће језиком*): Ја вас улепшавам. Када завршим, нећете бити толико прљави, ружни и зли.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача седи у фотељи, чита новине. Апсолутну тишину у соби поремети вика. Чује се Син.)

СИН: То! То!

(Дача устаје и одлази према Синовљевој соби. Отвара врата.)

(Синовљева соба, мало касније.

Дача опрезно улази. Син је загладан у нож заривен у строги центар дебеле дрвене мете на зиду. Задивљен је својим умећем.)

СИН: Побогу, ја сам то урадио!

(Дача почиње да имитира горицу, доња вилица му се опушта, очи су му разрогачене.)

СИН (*изненађен*): Матори, нешто те мучи? Погледај се у огледало: види на шта личиш!

ДАЧА: И треба да погледам, да видим тог мајмуна који је направио мајмуна који више воли да забада нож у врата него да креше женске.

(Дневна соба, неког другог дана.

Деда је сам. На поду је: бос и у дугачким белим гаћама. Неометан ни од кога савија се у клупко, скоро као чо-

век од гуме. Мало касније ставља палац десног стопала у уста и почиње наизменично, прилично вешто, да грицка нокте на ногама и рукама. Дача се неприметно провлачи кроз одшкринута врата. Сада стоји нагнут над Дедом: размишља.)

ДАЧА: Одвикнућу ја тебе од те ружне навике.

(Деда не реагује. Дача му спретно вади вилицу. Деда почиње да плаче. Очију пуних суза, вратних жила набреклих од плача – лежи потрбушке и удара свом снагом ногама и рукама по тепиху.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Жена и Дача су сами. Дача престаје да куца на машини. Пали цигарету и обраћа се Жени која чита новине у фотељи.)

ДАЧА: Иди скувај кафу.

ЖЕНА: Прво да ти прочитам нешто.

ДАЧА: Добро, али само брзо.

ЖЕНА (*убрзано*): Играчке за свиње. Вашингтон, 30. март 1994. Вашингтон Пост. (*Узима ваздух.*) Представник Беле куће за забаву изјавио је да америчке свиње треба да добију играчке како би имале чиме да се забављају. Свиње, којих у Америци има двоструко више него људи, добиће за почетак гумене лопте, да би биле активније. Следећи корак би, вероватно, био давање видео касета свињама и изградња сауна за те животиње.

ДАЧА (*изненађено*): Каква случајност. Баш сада сам завршио кратку причу о гуменој лопти из мог детињства.

ЖЕНА (заинтересовано): Прочитај ми.

ДАЧА (*прочишћава грло*): Гумена лопта. (*Кратка пауза.*) Мој отац руча. Велики осмех му се развучи после сваког залогаја. Мој отац нема длакаве уши. Мој отац има пријатан глас. Мој отац увек спава после ручка, са рукама под главом и новинама преко лица. Мој отац има хладне образе. Када се пробуди, мој отац укључује телевизор и тражи да му се донесе хладно пиво из фрижидера. Док пије пиво, увек пуши, тихо подригује и гласно псује државу. Када се све узме у обзир, мој отац личи на правог оца, и на вашег оца. Али мој отац може, кад хоће, да буде и сероња. Велики сероња. Данас сам очи исплакао да га умолим да ми купи малу гумену лопту.

ЖЕНА: Каква случајност. (*Одмахује главом.*)

(*Дневна соба, неког другог дана.*

Ћерка има седам година и кикице са жутиим машинама. Држи малу виолину, четвртинку. Срећна је. Обраћа се Дачи мазним гласом – увијајући се истовремено благо у телу.)

ЋЕРКА: Хоћеш ли да ти свирам моју омиљену о зецу?

ДАЧА: Свирај, душо.

(Ћерка почиње да дрнда виолину. Син четвороношке тражи нешто по тепиху: нервира се. Дача седа за се-кретер и појачава тон радију. Жена пегла веш. Баба ређа пасијанс. Деда хода на прстима по соби и маше рукама као крилима – подсећа на балерину. Музика се завршава.)

ГЛАС СПИКЕРА: Слушате подневне вести Гласа Америке на српском језику. Важно саопштење. Вашингтон. Министарство за децу и омладину САД штампало је и 4. јула 1994. поделило брошуру „Дигитални секс или присебност, знање и здраво понашање”, из чије садржине издвајамо...

СИН (*скаче са пода, прилази радију*): Тишина! Тишина!

(*Ћерка не оставља виолину. Син је гледа попреко и претвара се у уво.*)

ГЛАС СПИКЕРА: „У безбедне сексуалне технике убрајају се:

- дубоки (влажни) пољубац – изузев у случајевима оштећења десни са крварењем,

- додиривање, миловање, телесна масажа, трљање испод воде, ударање – до оштећења коже са крварењем, када постаје ризично,

- деоба сексуалних фантазија – користите своју машту у било којој варијанти (телефон, мастурбација...)

- индивидуална употреба сексуалних помагала,

- дигитална стимулација спољних гениталија, уколико не користите исти прст за стимулацију свог партнера и себе – то може бити ризично,

- мастурбација, индивидуална и узајамна, изведена на било који начин (руком, трљањем тела о тело...)

- водећи рачуна да се сперма не излије на слузницу полних органа.

Златна правила:

- никада немојте дозволити партнеру да унесе сперму или крв у ваше тело!

– избегавајте ризичне технике,
– број партнера који имате мање је важан ако практикујете безбедан секс...”

БАБА (*не одвајајући поглед од карата*): Биће више верности. Љубав је најзад победила! Ако сам добро разумела.

ДЕДА (*стаје испред Сина, и даље маше рукама, саркастично*): Ха! Можеш да вежеш киту у чвор!

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача улази у собу. Баба гледа порнић. Дача је изненађен: журно узима даљински и мења канал. Баба му жустро маше руком.)

БАБА: Сачекај. Врати. Гледам да ли ће ово двоје на крају да се узму. Много се воле.

ДАЧА (*кроз смех*): Много се воле.

(Коронарна јединица, неког другог дана.

Дача лежи затворених очију у кревету, прикачен је на апарате. У дежурној соби, одвојеној стакленим зидом од коронарне јединице, звони телефон.)

ДЕЖУРНА ЛЕКАРКА: Да, данас, 24. августа 1994. године, око 10 часова примљен је господин Дача због инфаркта миокарда – ничим изазваног. Иако у озбиљном стању, не дозвољава да му се узму цигарете и упаљач из леве шаке.

(Дежурна лекарка оставља слушалицу и појачава радио.)

ГЛАС СПИКЕРА: Пушење може смањити дужину пениса у ерекцији, тврди се према првим открићима истраживача медицинске школе Универзитета у Бостону. Пушење има исте ефекте на пенис као и на срце, тврде истраживачи, тако што оштећује крвне судове и зауставља проток крви.

(Деда и Син улазе у дежурну собу. Деда држи у наручју велику зелену крпену жабу. Син носи велику папирнату кесу. Забринути су. Прилазе дежурној лекарки.)

СИН: Добар дан. Ми смо дошли да обиђемо Дачу. Донели смо му нешто за јело.

ДЕЖУРНА ЛЕКАРКА (љубазно): То није могуће. И ништа му није потребно. Можете само да га видите кроз стакло.

(Показује руком и главом према стакленом зиду иза њихових леђа. Они прилазе стакленом зиду и посматрају Дачу. Дача окреће главу према њима, отвара очи. Деда подиже жабу увис и замахује њоме према Дачи. Дачи се појављује осмех на бледом лицу.)

ДЕДА (окреће се ка дежурној лекарки, поносно): Ово је мој унук!

1995.

(Дневна соба.)

Баба улази у собу, укључује телевизор. Програм још није почео: врти се видео-текст. Баба седа у фотељу, ставља наочари и почиње да прати видео-текст.)

ВИДЕОТЕКСТ: КОСОВО. Каракас, 13. јануар 1995. Мундо – „Ако се прође кроз историју, разлози антисрпства су очигледни: Срби имају погрешну азбуку (ћирилицу уместо латинице); исповедају погрешну веру (православну уместо католичке); били су под погрешним освајачима (Турцима уместо Аустроугарима); налазе се на погрешном месту (на Истоку, а не на Западу); уметнути су на осовини Берлин-Анкара-Багдад; супротставили се Аустријској анексији (не поштујући обележја цивилизације) и пуцали на наследника престола у Бечу, проузрокујући тако Први светски рат и распад Аустроугарске империје; исто као Руси, убијали су нацистичке окупаторе (уместо да су сарађивали са њима као што су учинили Французи, Хрвати, Словенци, многи 'Босанци'...); на крају, њихов главни град био је у комунистичкој држави. И шта се може очекивати од једног народа где је све тако наопако?! Због тога Косово, регион где је рођена Србија, мора да буде раскомадано од стране НАТО. А после? Нисмо пророци, али познајемо историју.”

БАБА (*пркосно*): Познајемо. Још како познајемо.

(Клиника за кардио-васкуларне болести Дедиње у Београду, истог дана.

Дача лежи у соби интензивне неге. Главна сестра подиже телефонску слушалицу.)

ГЛАВНА СЕСТРА: Да, данас, у петак, 13. јануара 1995. године, у сусрет православној Новој години, др Сретен Грујичић је, по други пут, урадио успешну балон дилатацију на срцу господина Даче.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача куца на писаћој машини, има слушалице преко ушију: наизменично клима и врти главом. Син лежи на троседу, чита новине и смеје се. Ћерка стојећи поред нотног сталка, тихо дрнда виолину. Жена крпи чарапе. Баба итрика џемпер. Деда гура полицијски аутић по тепиху и тихо имитира полицијску сирену.)

СИН: Народе, чујте и почујте! Три, четири, пази, сад! Војска планира да замрзне три милиона Срба. (Прочишћава грло.) Милано, Тенеси, САД, 1. мај 1993. АП. (Гласније.) Војска планира да замрзне и премести три милиона Срба који су се населили пре хиљаду година у Босни и Херцеговини и на тај начин угрозили виталне интересе САД. Пол Лефевр из Одељења за унутрашње послове САД, које такође ради на том плану, јуче је изјавио да ће Срби бити попрскани двома хемикалијама, што ће резултирати брзим губитком телесне топлоте. Ово ће се извести, рекао је, у некој ноћи када температура буде сасвим ниска.*

(Нико не реагује.)

(Неког другог дана. Дневна соба.

Дача је сам у дневној соби, лежи на троседу и слуша радио. Завршава се „Хеј, Џо” Џ. Хендрикса. Почињу вести.)

ГЛАС СПИКЕРА: Слушате Глас Америке на хрватском језику. Вијести. Загреб, 2.8.1995. ХРТ и Домовинска круговална постаја јављају да је данас хрватски народ задао смртоносни ударац српској аждаји.

Хрватска је на прагу свог тисућљетног сна. Операција „Бљесак” ће остати забиљежена у хисторији свијета.

(Неког другог дана. Хиподром.

Дача је довео Деду на јахање. Данас су изнајмили шарца јер се Деда обукао као Краљевић Марко. Док Деда витла топузом и довикује Мусу Кесеџију, хиподрому прилази огромна колона претоварених трактора и претоварених аутомобила, са и без приколица, са и без пртљажника на крововима. Први аутомобил који прилази изрешетан је целом дужином, подсећа на ђевђир: право је чудо да су путници живи. Народ је прљав, го и бос, уплакан, понеко крвав. Дача изнајмљује још једног коња, узјахује га и сустиже Деду. Скрећу коње ка капији и изјахују у град.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Ћерка има осам година и кикице са плавим машинама. Држи малу виолину, половинку. Срећна је. Обраћа се Дачи мазним гласом – увијајући се истовремено благо у телу.)

ЋЕРКА: Хоћеш ли да ти свирам моју омиљену озецу?

ДАЧА: Свирај, душо.

(Док Ћерка дрнда виолину, Син, лежећи потрбушке на троседу, шапуће нешто у телефонску слушалицу. Дача појачава тон телевизору. Жена седи за столом и чисти сребрни прибор за ручавање. Деда седи на поду и сиса палац. Баба седи у фотелји: гледа ТВ и чешка Деду по глави. На ТВ екрану се појављује крупан знак

Зоран Спасојевић

Си-Ен-Ена, затим натпис ДЕЈТОН и датум 14. децембар 1995. ТВ водитељ почиње да чита: иза његових леђа виде се потписници Споразума. Симултани преводилац надјачава ТВ водитеља.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Данас су Срби, пошто су сатерани у угао, потписали Споразум. Међународна заједница је својим заједништвом и принципијелношћу успела да призове памети то дивље племе чије је злочиначко понашање претило да угрози виталне интересе доброг дела човечанства. После овог потписа следи расплет пред Судом за ратне злочине у Хагу.

БАБА: Јуче сам гледала на телевизији добар амерички филм. Звао се „Изнајмљене усне”. Зачудиће ме ако не добије ни једног Оскара.

ДЕДА (*усхићено*): Расте ми зуб! Расте ми зуб!

1996.

(Дневна соба.

Нема никога у соби. Телевизор је укључен.)

ВИДЕОТЕКСТ: 17. новембра 1996. у земљи Србији одржава се други круг локалних избора... Коалиција „ЗАЈЕДНО” победила је у Београду и највећим градовима Србије. „ЛЕВА КОАЛИЦИЈА” организује „правну заверу”. Суд стаје уз режимске странке и поништава изборну победу коалиције „ЗАЈЕДНО”.

(Гаража, мало касније.

Са плафона виси мноштво старих позоришних костима. Деда је узјахао свој стари „дукати”. На себе је навукао кожно одело, чизме, шлем и тамне наочари. Дача стоји поред њега, смеје се.)

ДЕДА: Немој да се смејеш. Ухапсићу те!

(Дневна соба, неког другог дана.

Сви су на окупу. Дача пише, Ћерка седи на тепиху и ређа лего коцке. Жена стоји изнад Даче и чита текст који излази из машине. Син телефонира лежећи на троседу. Баба гледа телевизију. Деда седи на поду: удара варјачом по шерти која се налази на његовој глави и дува у пиштаљку у ритму. Баба појачава тон телевизору „до даске”. У десном углу екрана стоји знак „ТВ СТУДИО Б”, а у доњем левом је исписано Београд, 20. новембар 1996.)

ТВ ВОДИТЕЉКА: Почињу протестна окупљања коалиције „ЗАЈЕДНО”. Повређени изборном крађом протесту су се придружили обични грађани. Зато је протест одмах добио име „ГРАЂАНСКИ ПРОТЕСТ”.

(Приказује се материјал са протеста. Уочљиви су транспаренти.)

ТРАНСПАРЕНТИ:

„У ЛАЖИ СУ КРАТКЕ ТВ АНТЕНЕ!”

„ЗВИЖДИМ: РИБАМА ИЗА ЛЕЂА, А ВЛАСТИМА
ИСПРЕД ЛИЦА!”

„ЈА ЗА КОРДОН ИМАМ КОНДОМ.”

„МАРСОВЦИ, УПОМОЋ!”

„И ПЛАВУШЕ СУ УКАПИРАЛЕ!”

(Хиподром, неког другог дана.

Дача доводи Деду на јахање. Деда је данас обучен као фудбалски судија. Само што је узјахао коња, почео је да дува у пиштаљку. Коњ трчи као луд, а Деда дува. Дува.)

(Дневна соба, неког другог дана.

Сви су на окупу. Дача пише. Ћерка дрнда виолину. Жена стоји изнад Даче и чита текст који излази из машине. Син телефонира лежећи на троседу. Баба гледа телевизију. Деда седи на поду – баца велико црвено клубе конца увис и размотава га. Баба појачава тон телевизору. У десном горњем углу екрана стоји знак „ТВ СТУДИО Б”, а у доњем левом је исписано Београд, 22. новембар 1996.)

ТВ ВОДИТЕЉКА: Студенти су се солидарисали са „Грађанским протестом” и започели свој „Студентски протест”. Ово је први дан студентских окупљања.

(Приказује се материјал са студентског окупљања.)

ПАРОЛЕ:

„ОВА ПАРОЛА НИКОГ НЕ ПРОЗИВА”

„ЗАШТО ЋУТИШ ШЕЋЕРОСКИ?”

„УА, БРЕ!”

„ЈА САМ СТУДЕНТ. БУ!!!”

„ИМА СРБИЈА ЈАЈА!”

„ТАТО ТУЧУ МЕ ПО ГЛАВУ. ХОЋЕ ДА МЕ ПОЛУДУ!”

БАБА (*наједном*): Боже! Да се Дачи нешто сутра деси, не би имао ко да ме сахрани.

(Балкон, неког другог дана.

Сви су на балкону. Ћерка дрнда виолину, Деда дува у пластичну трубу. Остали посматрају демонстранте у шетњи.)

КОМШИНИЦА (*са балкона суседне куће, посматра шетаче*): Погледај те будале.

БАБА: Слатки су. Волим их.

КОМШИЈА (*са балкона друге суседне куће*): Не знају ни где им је сопствена гузица.

ДАЧА: Цели свет је лудница, али овде је управни одбор.

ЖЕНА: Мени је мука. (*Улази брзо у собу.*)

СИН (*савио је шаке око уста, виче*): САМО ШЕТЊА СРБИНА СПАСАВА!

(Дневна соба, неког другог дана.

Сви су на окупу. Дача пише, Ћерка дрнда виолину, Жена стоји изнад Даче и чита текст који излази из машине, Син телефонира лежећи на троседу, Баба гледа телевизију, Деда седи на поду – баца конфете увис и пали прскалице. Баба појачава тон телевизору. У десном горњем углу екрана стоји знак „ТВ СТУДИО Б”, а у доњем левом је исписано Београд, 24.12.1996. „КОНТРАМИТИНГ”.)

ТВ ВОДИТЕЉКА: Аутобуси препуни контрамитингаша крстаре градом у потрази за безбедним пар-

кингом. Нико од дођоша не схвата шта се дешава, ко су ти људи који им звижде, добацују, гађају разним предметима...

(Иде слика. Дођоши су преплашени. Сакупљају их по споредним улицама. Нико нема испод четрдесет година. Један момак се убацује међу контрамитингаше и имитира мајмуна. Летве и транспаренти лете према дођошима...)

УЗВИЦИ И ТРАНСПАРЕНТИ:

„ДАНАС ЈЕ ДЕРБИ У 15 ЧАСОВА НА
ТЕРАЗИЈАМА”

„ТИ ТО МОЖЕШ!”

„ОВО ЈЕ БЕОГРАД!”

„ИДИ С МИРОМ!”

„БЕОГРАД – ПЕТА КОЛОНА!”

1997.

(Дневна соба.

Сви су на окупу. Дача пише. Ћерка дрнда виолину. Жена стоји изнад Даче и чита текст који излази из машине. Син телефонира лежећи на троседу. Баба гледа телевизију. Деда стоји на столици и развејава мехуруве од сапунице. Баба појачава тон телевизору. У десном горњем углу екрана стоји знак „ТВ СТУДИО Б”, а у доњем левом исписано је Београд, 20. март 1996.)

ТВ ВОДИТЕЉКА: Данас је последњи дан „Студентског протеста” 96/97. Протест је трајао тачно 119 дана или 2856 сати. То је 171.360 минута односно

10.281.600 секунди. Према обавештењу Астрономског друштва „Руђер Бошковић”, ове године пролеће долази у четвртак, 20. марта, у 14 часова и 54 минута и 36 секунди.

(Иде слика. Материјал са последње шетње.)

УЗВИЦИ:

„ЖИВЕО БЕНСЕДИН!”

„ДОЛЕ ЦРТАЋИ!”

„ДОЛЕ ЦЕЛА СПОРТСКА РЕДАКЦИЈА РТС-а”

„ЖИВЕО ДУЛЕ САВИЋ!”

„ДОЛЕ НИНЦА КОРЊАЧЕ!”

(Приказивање материјала са последње шетње студентата још траје. Жена престаје да чита текст из машине. Окреће се ка телевизору и обраћа Дачи.)

ЖЕНА: Данашња деца су чудна. Јутрос смо у школи добили неке занимљиве материјале. Према истраживањима стручњака ЛЕВИЦЕ, све већи број деце у свету страшно пати јер мора да пише десном руком.

(Дневна соба, неког другог дана.)

Ћерка стоји поред нотног сталка. Има десет година и кикице са зеленим машинама. Држи виолину, целу. Срећна је. Обраћа се Дачи мазним гласом – увијајући се истовремено благо у телу.)

ЋЕРКА: Хоћеш ли да ти свирам моју омиљену озецу?

ДАЧА: Свирај, душо.

(Док Ђерка „дрнда” виолину, Син непрестано окреће телефонски бројчаник. Дача појачава тон телевизору. Жена чисти свећњак. Баба чита књигу. Деда покушава да на столу направи кулу од карата и скрене Бабину пажњу на себе – ово друго му не успева.)

ДЕДА (гледа у Бабу): Никад нисам веровао туђим речима. Ни својим.

(Народно позориште, неког другог дана.

Жена и Дача су на представи модерног балета. Балетан стоји раскречен, огрнут великим црвеним шалом и окренут левим боком према публици: лагано маше рукама, као саобраћајац. Десетак крхких балерина, у сукњицама боје злата, трчкара и скакуће око њега: покрети њихових еластичних руку чини се да опонашају рад великих птичјих крила. Музика је тиха, нежна, смирујућа, успављујућа чак. Време пролази, али на сцени се ништа не догађа: као да се није одмакло од почетка. Балетан и даље стоји, балерине и даље трчкарају око њега. Дача се напреже да нешто схвати: на тренутке се чини да нешто разуме, али само на тренутке. Вади цигарету из кутије и ставља је у уста. Окреће се око себе: неки су заспали, неки напуштају представу. Дачи као да је наједном нешто пало на памет: вади цигарету из уста и почиње да се кикоће.)

ЖЕНА: Ћути. Ометаш представу.

ДАЧА (говори Жени на уво): Размишљао сам о балеринама. Гаћице су им сигурно мокре: кладим се да

су им се прилепиле за њихове мале гузе, сто посто сам сигуран да су им се усекле у пице.

(Наставља да се смеје.)

ЖЕНА *(љутило)*: То само на тебе личи.

(Музика се нагло појача и прекиде разговор. Најзад се нешто догађа: балетан, наједном, поче да подиже једну по једну балерину увис тако да му се лице сваки пут, на тренутак, налази између њихових ознојених бутина. Многи у публици не успевају да задрже сузе.)

ДАЧА *(окреће главу ка Жени)*: Зашто их све подиже?

ЖЕНА *(надмено, али тихо)*: Љуби им рибице.

(Велико двориште, неког другог дана.

Дача стоји испред голубарника са својим пријатељем и посматра голубове у лету.)

ПРИЈАТЕЉ: Ускоро ће један по један да се селе у рерну.

ДАЧА: Не можеш то тек тако да радиш.

ПРИЈАТЕЉ *(оштро)*: Слушај, бре, Дачо, целог живота сам ја њих хранио. Сада ће они мене.

ДАЧА *(шеретски)*: Схватам ја то, али голубови захтевају вештог куvara, а ти немаш појма.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача седи за секретером и покушава да поправи писаћу машину. Не успева. Нервозан је.)

Зоран Спасојевић

ДАЧА: Е, јеби га. Цркла и Дедина ћирилична „оливети” са порцуланским диркама. Ако Деда укапира, биће свашта. Мајсторе, где си? Нема мајстора, нема делова, нема пара.

(Жена му стоји иза леђа и посматра га.)

ЖЕНА: Како ствари за сада стоје, не вреди плакање. Смири се. Биће добра твоја снажна рука и стара добра Дедина мастиљава оловка. Не каже народ цабе: „У рукама Џимија Хендрикса свака гитара је убојита”.

(Дневна соба, неког другог дана.)

Ћерка има кике и црвено-белу машину. Плаче. Сломилa је виолину. Обраћа се Дачи јецајући.)

ЋЕРКА: Како ћу да ти свирам моју омиљену о зецу?

ДАЧА: Звижди душо.

(Док Ћерка покушава неуспешно да звижди, Син непрестано окреће телефонски бројчаник. Дача појачава тон телевизору. Жена прашком брише прашину са уметничких слика. Баба увлачи ластии у гаће. Деда седи на поду: цела новине и разбацује их око себе.)

ДЕДА (док новине падају око њега): Никада нисам веровао туђим речима. Ни својим.

1998.

(Дневна соба.

Баба је сама у соби. Пуши и гледа видеотекст.)

ВИДЕОТЕКСТ: БОЈ НА КОСОВУ. Милано, 4. март 1998. (Коријере дела сера) – Српски окупатор је јуче заузео неколико албанских села. Голоруко становништво је морало да напусти вековна огњишта и избегне у планине пред ничим изазваним српским злостворима. Због тешког терена и велике хладноће прети хуманитарна катастрофа. Међународна заједница мора да предузме хитне и енергичне мере против Србије како би се избегло уништење најстаријег народа на Балкану.

БАБА (*гаси цигарету*): Маните се ћорава посла.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача улази у дневну собу и укључује телефонску секретарицу. Кум као да пева из секретарице.)

КУМ: Куме! Данас су свечано и јавно отворили „Мекдоналдс” и у тајности јавну кућу. Сада имамо све, не морамо више да напуштамо град и земљу!

ДАЧА (*саркастично*): Јебем ти телефоонанисање.

(Кафана, неког другог дана.

Дача седи са пријатељем: расправљају о жени у причи.)

ДАЧА: Не волим жене у причи. Ни у филму: чим отворе уста, усеру ствар.

ПРИЈАТЕЉ: Не видим разлог зашто нека жена не би ушла у моју причу. Ево, пре неку ноћ сам поново био са својом љубавницом. Док сам се удешавао пред огледалом, изненада је почела да прича о свом мужу. Њен глас се јасно чуо кроз одшкринута врата купатила. Критиковала је његово понашање: певање у купатилу, хркање, подригивање, додиривање панталона у пределу препона. Критиковала је и његов изглед: танке руке, криве ноге, лоше држање, буљаве очи, бубуљи-чава леђа.

ДАЧА (*подсмешљиво*): Шта је ту добар разлог? Зар не видиш да је усрала ствар.

ПРИЈАТЕЉ: Јесте, али ја сад имам причу. Саслушај крај добре приче.

ДАЧА: Певај.

ПРИЈАТЕЉ: Ћутао сам у купатилу као заливен. Ни реч нисам могао да изустим. А и да сам могао, не бих знао шта да кажем. Посматрао сам се у великом огледалу: видео сам танке руке, буљаве очи, криве ноге. Није ми било јасно зашто се виђа са мном. Више нисам био сигуран ко је у огледалу: њен муж или ја.

(Дневна соба, неког другог дана.

Дача лежи на троседу са рукама под главом: слуша џез. Жена седи у фотељи, чита књигу. ТВ је укључен без тона: врти се видео-текст.)

ВИДЕОТЕКСТ: УБИСТВО СРБИНА ПО ТРЕЋИ ПУТ. Хаг, 1. август 1998. (А-Ер-Де) – Данас је случајно извршена смртна казна над трећим Србином пре доношења пресуде од стране Трибунала. Случајне жртве

својеврсног лова Уједињених нација на Србе до сада су још били генерал Ђорђе Ђукић и градоначелник Вуковара Славко Докмановић.

(После извесног времена Жена престаје са читањем и почиње да гледа у Дачу. Мелодија се завршава.)

ЖЕНА: Могу ли да ти прочитам бајку?

ДАЧА: Ако мислиш да нисам прерастао ту врсту штива.

ЖЕНА (*озарена*): Ово је руска бајка. Тако се и зове.

ДАЧА (*шаливо*): Ако је руска, и ако се тако зове, онда може.

ЖЕНА (*чита*): Руска бајка. (*Застаје. Узима ваздух.*) Остарио је цар баћушка, остарио. Већ није могао чак ни голубића властитим рукама да задави. Седео је на престолу златан и хладан. Само брада му је расла до пода и ниже.

Владао је тада неки други, не зна се ко. Радознали народ завиривао је у двор кроз прозор, али Кривоносов је заклонио прозор вешалима. И тако су само обешени видели понешто.

Најзад је баћушка цар сасвим умро. Звона су звонила, али тело није изношено. Цар је зарастао у престо. Ноге престола помешале су се с царевим ногама. Нису га могли одвојити. А закопати цара са златним престолом – штета.

ДАЧА: Штета.

(Улица, неког другог дана.

Дача прилази окупљеним људима око ватрогасног камиона. Узнемирени су. Гледају према крову зграде. На крову је тип који изгледа хоће да се убије.)

ДАЧА (*продавцу ситница за импровизованом тезгом*): Од када је овде?

ПРОДАВАЦ: Чувајте новчаник.

ДАЧА: Какве везе има новчаник са овом будалом?

ПРОДАВАЦ: Ја сам будала. Ви сте будале. Он је паметан.

ДАЧА: Не капирам.

ПРОДАВАЦ: Нисам ни ја до малопре. Сада, кад мало боље размислим, изгледа да сам предодређен да ми се догађају невероватне ствари. Данас, док сам стајао окружен бучном гомилом, само што се нисам оне-свестио када сам наједном схватио да поново гледам познату сцену. Схватио сам да је човек исти. И у овом граду покушава да се убије, кажем покушава, јер увек, пре одлучног корака, дозволи да га ватрогасци покупе.

ДАЧА: Да се, можда, не завитлава?

ПРОДАВАЦ (*не обраћајући пажњу на Дачину упадицу*): Дивим се том човеку.

ДАЧА: Не капирам, а и зачуђен сам начином размишљања.

ПРОДАВАЦ (*као у трансу*): Примећујем да кад год гостује у граду, у коме се случајно и ја налазим, мене о'ладе. И да, којим случајем, неко ово и режира, не бих могао да схватим.

ДАЧА: Стварно не капирам. Данас нисам у форми.

ПРОДАВАЦ: Ни ја нисам капирао до сада. Али сада је просто као пасуљ. Пазите: док он горе урличе и маше рукама, његов саиграч нам 'лади новчанике.

(Дача се махиално ухвати за задњи џеп панталона. Новчаника нема. Дача се слатко насмеја.)

ДАЧА *(кроз смех)*: Кад одем кући, клечаћу на Де-диним кликерима, у ћошку, до краја дана.

(Дневна соба, неког другог дана.)

У соби су Баба и Дача. Баба лежи на троседу: нерасположена је. Дача устаје од секретера, протеже се и седа у фотељу. Обоје ћуте. Дача кроз трепавице разгледа слике у позлаћеним рамовима.)

БАБА: Провераваш?

ДАЧА *(шеретски)*: Баба, кажи твом унуку шта те мучи.

БАБА *(одједном, са жестином)*: Све је лаж. Али запамти: не можеш да ме водиш у старачки дом. У тестаменту сам навела да хоћу да ти умрем на рукама.

ДАЧА *(са полуосмехом)*: То ти много значи, је л' да?

(Баба ћути. Дача укључује ТВ и клима главом. На екрану се врти видео-текст.)

ВИДЕО-ТЕКСТ: ИСТОРИЈА МОЖЕ ДА СЕ ПО-НОВИ. Вашингтон, 1. септембар 1998. (Си-Ен-Ен) – Амерички секретар за одбрану изјавио је новинарима: „Срби ће под хитно морати да промене своје понаша-

ње. Нека се присете: ми смо им 1944. разарали градове због мањих грешака. Ако нас стрпљење изда, бомбардовања могу већ сутра да се понове.”

(Дача клима главом. Лице му одједном постаје чудно озарено.)

ДАЧА *(гледа у ТВ)*: То ти много значи, је л' да?

БАБА: Веома много.

(Дневна соба, неког другог дана.)

Ћерка, пошто не успева да одзвижди песму о зецу, почиње да је пева: све време даје такт ногом пратећи партитуру на сталку. Син поправља телефон на треседу. Дача седи за столом поред Жене, пије кафу, пуши: узима даљински и појачава тон телевизору. Жена пије кафу и решава укрштене речи. Баба седи у фотелији и наизглед незаинтересовано посматра Деду. Деда пред огледалом, го до појаса, заузима билдерске позе. На ТВ екрану појављује се крупан знак Си-Ен-Ена, затим: Београд, 10. септембар 1998. ТВ новинарка стоји на Теразијама и говори у микрофон, глас симултаног преводиоца је надјачава.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Припреме за бомбардовање. Неки Срби се ужурбано припремају за америчка бомбардовања ракетама средњег домета типа „томахавк”, која би, према предсказању неких политичких странака и виђенијих интелектуалаца, требало да се догађају у периоду септембар-октобар 1998. године. Забринутост је нарочито порасла захваљујући телевизијској емисији посвећеној извињавању најмоћнијег човека на свету: нацији, жени и ћерки што

је имао неприкладне односе са извесном особом супротног пола. Истога дана, одмах по завршетку емисије, бомбардоване су фабрике лекова, болнице и школе у Авганистану и Судану са седамдесет горе споменутих ракета средњег домета. Нова извињавања нацији, жени и ћерки следе 17. септембра 1998. године. Тако неки Срби граде подземна склоништа, други су одлучили да немају децу, трећи гомилају залихе хране, четврти беже у иностранство.

(Деда је заузео, за његове године, прилично успешну билдерску позу. Обраћа се Баби.)

ДЕДА: Ха! Шта кажеш!

(Дневна соба, неког другог дана.)

Син је нервозан: не одваја поглед од телефона. Телефон звони. Син хитро диже слушалицу. Из слушалице одзвања мушки глас.)

МУШКИ ГЛАС: Хало.

(Син ћути. Преврће очима. Као да није очекивао тај глас.)

МУШКИ ГЛАС: Хало.

СИН *(нервозно)*: Да!

МУШКИ ГЛАС *(повишеним тоном)*: Мали, дај ми тату!

СИН *(нехајним тоном)*: Он спава.

МУШКИ ГЛАС *(као да наређује)*: Пробуди га!

СИН: Он је у дубоком сну.

МУШКИ ГЛАС: Покушај! Чујеш ли ме, мали?

СИН: Немогуће. Он се увек сам буди.

(Веза се прекинула. Син спушта слушалицу. Истог тренутка телефон је зазвонио. Син одмах подиже слушалицу. Чује се женски глас.)

ЖЕНСКИ ГЛАС: Шта је? Заузето? Замало да изгубим стрпљење.

СИН: Јавио се неки Дачин пајтос. Откачио сам га. Данашњи маторци су немогући: увек се докопају телефона кад не треба.

(Дачина спаваћа соба, неког другог дана.)

Ноћ. Дача и жена спавају. Дача сања страшан сан. Као обрео се у средњем веку. На бојишту је. Прескаче са групом ратника нагомилане лешеве. Виде се куће без сенки... и дрвеће без сенки. Он и ратници јуре за коњима који су их збацили, али убрзо одустају јер су им велики пси затворили пут. Дача вришти.)

ЖЕНА (*шапуће*): Смири се, смири се, пробудићеш целу кућу.

(Навлачи јорган на Дачу.)

(Дискотека, неког другог дана.)

Жена и Дача улазе у дискотеку. Заузимају места поред шанка. Наручују пиће. Посматрају играче на подијуму. Дача пали цигарету и узима чашу у руку. Жена помера чашу по шанку и смешка се. За једним столом седи Син са друштвом. Приметио је Жену и Дачу: лице му наједном поприма израз мачке која је прогутала канаринца. Покушава да се сакрије иза пријатеља. Дача ставља руку Жени преко рамена и говори јој у уво.)

ДАЧА: Деца немају појма.

ЖЕНА (*отпија пиће, оставља чашу на шанк*): Да им покажемо?

ДАЧА (*гаси цигарету, узима жену за руку*): Да им покажемо.

(Придружују се играчима на подијуму. После неког времена, приметивши њихову добру игру, присутни почињу да их бодре и да им тапишу. Један од младића поред Сина је задивљен.)

МЛАДИЋ (*усредсређен на играче*): Види маторце! Ја вечерас не играм: не бих да испаднем смешан. (*Мало застаје. Окреће се ка Сину.*) Зар нису дивни?

СИН (*не испољавајући никакве емоције*): Дивни су.

(Дневна соба, неког другог дана.)

Дача је са Дедом у соби. Седе на поду. Окружени су Дединим цртежима. Дача разгледа цртеже: на њима су све сами крилати коњи.)

ДАЧА (*гледа у Деду*): Зар сви коњи лете?

ДЕДА (*уноси се Дачи у лице*): Лете кад их ја нацртам!

(Дневна соба, неког другог дана.)

Дача је сам. Седи за секретером: пише и слуша радио. Музика се завршава, почињу вести.)

ГЛАС СПИКЕРА: Данас је 13. октобар 1998. године. Слушате Глас Америке на српском језику. Вести. Њујорк. Како преноси Ен-Би-Си, амерички пред-

ставник у УН изјавио је да ће од сутра Срби бити изложени даноноћном ваздушном посматрању НАТО. Срби су се показали као незрео народ и зато им се више ништа не верује.

(У собу улази Деда. Обучен је као риболовац: носи штап за пецање. Стаје поред Даче, обраћа му се.)

ДЕДА (поносно): Ја сам спортски тип. Спортски риболовац!

ДАЧА (устаје): И ја сам.

(Кафана, неког другог дана.)

Дача седи с пријатељем и испија пиво. Врућина му је. Свлачи јакну и пребацује је преко наслона столице. Пали цигарету. По Дачином изразу лица треба да се закључи да се пријатељ спрема да га „дави” својом причом.)

ПРИЈАТЕЉ: Пре неки дан сам погледао око себе и наједном схватио да свако ко изгледа паметно – има велике проблеме, а да свако ко изгледа глупо – има мале проблеме. Од паметних се много очекује: многи не могу да издрже и, видео сам то својим очима, једноставно пукну као мехур од сапунице. Проблеми глупака и сенилаца, закључио сам, стварно су лакши.

ДАЧА: Не сери.

ПРИЈАТЕЉ: Можеш ли ти икога да саслушаш до краја, а да не засереш тим својим „не сери”?!

ДАЧА: Извини. Претворио сам се у уво.

ПРИЈАТЕЉ: Од сада се понашам глупо. То би, смислио сам, друкчије могло да се назове и паметним

прилагођавањем околини ради заштите. Својим новим понашањем, сагледао сам, добићу много: имаћу само мале проблеме, бићу ослобођен сваке одговорности, бићу одморан. Моћи ћу повремено да паднем и у понеку ексцентричност: нико ми неће замерити. Када изгледаш глупо, сваки покрет који направиш исправно – изгледа очаравајуће, уместо да буде оно што јесте: обичан покрет. То је као да ти неко подари неки нови таленат.

(Застаје. Одмерава какав је утисак оставио на Дачу.)

ПРИЈАТЕЉ: А? Шта кажеш?

ДАЧА: Ништа. Мој деда је то укапирао и урадио пре тебе.

(Дневна соба, неког другог дана.

У соби нема никога. ТВ је укључен. Екран је таман, само је у горњем левом углу знак РТС 1. Мало касније појављује се Председник Југославије: озбиљан је, стоји пред камерама и обраћа се народу.)

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани грађани, желим да вас обавестим о разговорима које смо водили протеклих дана са америчким изаслаником. Постигнута је сагласност да се проблеми на Косову и Метохији решавају политичким путем...

Желим на крају да се захвалим свим грађанима из земље и света који су ми све ово време упућивали по руке снажне подршке...

Захваљујем се свима.

(Дневна соба, неког другог дана.

Ћерка певуши песму о зецу и тактира ногом. Син не-престано окреће телефонски бројчаник и прави гримасе. Дача дрема на троседу. Баба седи у фотељи. Жена седи на столици преко пута Бабе, мери јој притисак. Деда седи на поду и покушава да жонглира тениске лоптице. На ТВ екрану се појављује крупан знак Си-Ен-Ена, затим: Вашингтон, 27. октобар 1998. ТВ водитељка почиње да чита вест, симултани преводилац је прати.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Срби се извукли. Амерички секретар за иностране послове Медлин Олбрајт дала је новинарима следећу изјаву по завршетку седнице Савета безбедности УН: „Србија може да одахне: бомбардовања за сада неће бити. Знала сам да ће Србија пристати на све и одустати од Косова, колевке албанске цивилизације. Срби су по ко зна који пут показали да су јаки само на речима. Они су јунаци само у непостојећим биткама и песмама које су сами о себи испевали.”

(Ћерка престаје да певуши. Прилази Баби и Жени: обраћа им се.)

ЋЕРКА (*забринуто*): Све девојчице имају пубертетске бубуљице. Само ја немам ни једну.

(Хиподром, неког другог дана.

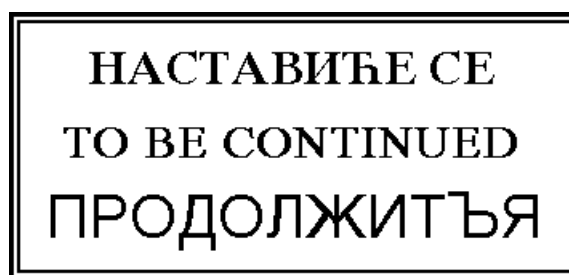
Дача је довео Деду на јахање. Деда је обучен и исцртан као Индијанац. И коња је офарбао. Док је коњ у лаганом касу, затеже лук и отпушта стрелу. Стрела се зарива у мапу света коју је причврстио на обличје

„Америка има рупу”

стабло. Притерује коња уз стабло. Не сјахујући, извлачи стрелу и окреће се ка Дачи. Срећан је.)

ДЕДА (*показује руком на мапу*): Хеј! Америка има рупу. Америка има рупу!

ПРЕКО ЦЕЛОГ ЕКРАНА:

У Крагујевцу, од 1. до 10. децембра 1998.

Напомене:

- „Америка има рупу” најбољи је текст ТВ драме на конкурсу ТВ Београд за 1999. годину. Жири у саставу Радомир Бајо Шарановић, председник, Слободан Стојановић и Радомир Путник донео је једногласну одлуку о награди. Овај текст откупио је Уметнички програм ТВ Београд.
- Драма је адаптација ауторове истоимене кратке приче објављене у књизи „Одело за одлазак” (1997). И још неких.
- Илустрација: аутор текста.
- * Поднаслов и текст у загради преузети су, са извесним изменама, из кратке приче „Одласци” Доналда Бартелмија.
- „Руска бајка”, кратка прича Збигњева Херберта.
- Делови текста о протестима преузети су, са малим изменама, из књига „Бука у моди” и „Алтернативни водич кроз Београд 2”, приређивача Дарка Коцјана.
- Неки делови текста су једним делом слободна адаптација новинских чланака, радио и ТВ вести.

**Гаврилов Принцип
или
како сам постала
балетан**

документарна комедија

За Моју Децу

Писац комедије „Гаврилов Принцип или како сам постала балетан” свој текст одређује као позив на игру отворену према новим догађајима и учесницима у драмској игри, у комедији историје, светске и домаће политике и живота. Протагонисти комедије „Гаврилов Принцип...” су лица готово свих генерација и узраста, млади, стари, зрели, презрели људи, лица из грађанских соба и малих варошких кафића, људићи нашег свакодневља, и горостасни политички званичници за које је резервисана сцена ТВ екрана и монитори рачунара. Духом, отвореном, фрагментарном драматургијом, музиком, технологијом, комедија „Гаврилов Принцип...” припада ризично сулудом новом миленијуму и писму.

У три различита простора, грађанска соба, кафе, и у простору који свако лице, по потреби пишчеве отворене драматургије, осваја за себе, те призоре са телевизијског екрана, између Стаљина и Клинтона као два велика историјска зида, смењују се крупне и ситне игре и игрице које носе значења одбране живог живота, пред силама које прете да домаћу ватрицу једне врсте људи загасе. Два језика, жаргона, језик новина и светских ТВ екрана, језик наших бака, дека, очева, сестрица, браће и комшија, мешају се и преплићу; они су истовремени и паралелни, на тај начин оцртавају јаз између моћног отуђеног језика светске јавности и домаћег, кућевног, фамилијарног чаврљања приватности. Сучељени су, дакле, на комедиографски економичан и ефектан начин, реторика великих претенциозних Играча и језик домаћег света, језик извештајне званичности

Зоран Спасојевић

и језик угрожене приватности. једна наспрам друге стоје около, гласна светскост и домаћа дух-душа у цинично-хуморном отклону. У свету, али некако мимо њега, неуређена и скрајнута, ова душа или дух „угрожених врста” у дијалогу је са порукама и упутима великих, и у тој самоуверености комичних, устројивача новог реда ствари. И смешно и тужно, цинично и трагично, и са патриотизмом који се, како каже писац ове комедије, подразумева. Ове две приредбе, она планетарна, и ова наша, мала, штосна балканијана, у средишту су комедије „Гаврилов Принцип...”.

Мухарем Первић

Радомир Путник

Слободан Жижић

НАПОМЕНА

Текст који следи треба прихватити као позив на игру. Драма нема ни крај ни почетак. Није дато све. Остављена је могућност уношења нових догађаја од стране оних који желе да учествују. Допуштено је и увођење нових лица. Тако се пружа могућност да, за тренутак, неко замисли себе у улози већ постојећег или неког новог јунака, придружи се и тако, по први пут у животу, утиче на ток нечије животне приче без икаквих последица. Патриотизам се подразумева.

ЛИЦА:

ДАЧА, четрдесет пет година, припадник средњег ста-
лежа у нестајању и писац у настајању, бунтовник с
разлогом и без разлога (некада) и човек који прежи-
вљава (сада). Заљубљеник у рок музику. Фармерке ни-
је носио само у војсци и за време свог венчања. Живи
са Женом и децом у Бабиној кући. Задужен за извође-
ње Деде у шетњу.

ЖЕНА, четрдесет три године, Дачина жена, професор
књижевности, домаћица и мајка. Први читалац Дачи-
них дела у настајању и најстрожи критичар.

ЋЕРКА, петнаест година, Дачина и Женина ћерка, ма-
мина принцеза.

СИН, двадесет година, Дачин и Женин син, старији
пет година од Ћерке. Још увек не зна шта би са собом.

БАБА, седамдесет пет година, власница куће у близи-
ни хиподрома и великог, некад лепо уређеног, двори-
шта. Живахна жена. Вијуге и здравље је још добро
служе.

ДЕДА, осамдесет година, по занимању Бабин муж у
пензији, позоришни гардеробер у пензији и глумац
статиста у пензији. Сада слободни стрелац и јахач. Ко-
стиме које је носио као статиста добио као отпремни-
ну, купио их и пренео у кућу по одласку у пензију, а

„Гаврилов Принцип...”

Баба у гаражу када јој је прекипело. Виталан и хиперактиван старац. Главни лик у драми.

МУШКАРАЦ, МОНИКА, ГОСПОЋА КАРИ, КОНО-
БАР, БРАДОЊА, КУМ, ГОСТ...

Три главна места дешавања:

1. Дневна соба – грађанска соба: ормари, велики сто, трпезар, столице, фотеља, велики секретер, велика полица са књигама, уметничке слике, зидни сат, сталак за ноте, телевизор, мини линија, компјутер са штампачем...

2. Кафе – три стола прекривена карираним чаршавима, шанк, три барске столице. Иза шанка: полица. Уоквирени флашама и огледалима: ТВ, радио, Стаљинов портрет, совјетска застава, натпис „НЕПРИЈАТЕЉ ТЕ ИСКУШАВА 'КОКА-КОЛОМ'“. Изнад портрета исписан је назив: „КГБ КАФЕ”.

(Ова места су одвојена трећим простором и имагинарним зидовима.)

3. Простор између прва два места дешавања, кроз који се крећу поједини ликови и играју своје сцене.

За сцене које се одвијају на ТВ екрану и монитору рачунара користити видео-бим или нешто слично.

Музичка подлога – искључиво рокенрол: Џими Хендрикс, Мик Џегер...

Костими: „откачени”.

(Трећи простор.

*Чује се тиха музика. Моника стоји. Светло на Моник-
ку. Моника је усхићена.)*

МОНИКА: Крајем месеца написала сам Председ-
нику нежно љубавно писмо: „Лепи, одбројавам дане
на календару до избора. Тако сам сигурна да ћеш ме
викенд после избора позвати да те посетим, да ћеш ме
страсно пољубити и рећи да не можеш да ишчекаш да
ти се вратим. Питаћеш ме где желим да радим и рећи
ћеш нешто у стилу 'сматрај то готовим' и тако ће бити.
Твоја Јулија.”

(Светло нестаје са Монике.)

(Дневна соба.

*Светло се лагано пали. ТВ је укључен. Син игра ратну
игрицу на рачунару и прави гримасе. Дача утишава
тон телевизору. Жена задивљено посматра Ћерку.
Баба дрема у фотељи. Деда седи на поду, поред Баби-
них ногу – покушава да надува балон у облику зеца: му-
че га уши. Ћерка има кикице са црвеним машинама. Др-
жи великог, белог, крзненог зеца са црвеним очима.
Срећна је. Обраћа се Дачи мазним гласом – увијајући
се истовремено благо у телу.)*

ЋЕРКА: Хоћеш ли да ти рецитујем моју омиљену
о зецу?

ДАЧА: Рецитуј, душо.

ЋЕРКА *(на грудима држи зеца, рецитује песми-
цу: речи изговара као да хвата ваздух):*

Зима иде,
иде зима,
мали зека
шуму има.
Зима иде,
иде зима,
мали зека
мајку има.
Зима иде,
иде зима,
мали зека
бунду има.
Само једно
зека нема:
секу да јој
кревет спрема.

ДЕДА (*балон-зецу*): Надућу ја тебе, говнару. Ви-
дећеш ти ко сам ја.

ЖЕНА (*тапше длановима, Ћерки*): Браво! Мами-
на паметна девојчица.

(*Ћерка се поклања и милује зеца. Дача се смешка.
Остали не обраћају пажњу. Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

*Чује се тиха музика. Госпођа Кари стоји у ставу мир-
но. Светло на госпођу Кари. Госпођа Кари говори као
да рапортира.)*

ГОСПОЂА КАРИ: У дивној морнарскоплавој Гаповој хаљини госпођица Моника је стајала пред Председником и била заиста нервозна: никако да остану сами. Кад су кренули из Овалног кабинета у приватну собу, ја сам им рекла: „Одмах се враћам” и отишла у оставу, где сам чекала док су Председник и госпођица били сами: од 18:29:18.15 до 18:44:27.21 што износи једва нешто више од петнаест минута.

(Светло нестаје са госпође Кари.)

(Кафе.

Чује се тиха музика. Светло се лагано пали. За једним столом Дача и још двојица играју карте. Конобар, обучен у руску рубаику, сређује шанк. Ослоњена о шанк стоје два госта. Један од њих обраћа се конобару јаким сеоским нагласком.)

ПРВИ ГОСТ: Дај карте.

КОНОБАР *(одсечно)*: Нема.

ПРВИ ГОСТ *(показујући руком према полици)*: Како нема кад су ту.

КОНОБАР *(заједљиво)*: Нема. Те су за преферанс.

ПРВИ ГОСТ: Зови газду, хоћу да се жалим.

КОНОБАР: Газда данас не прима. Ако ти нешто тешко лежи на срцу, истовари га у књигу жалби.

ДРУГИ ГОСТ: Шта имам од тога?

КОНОБАР: Немаш ништа, али ће зато особље да се смеје читав сат читајући твоје шкработине.

(Светло се у пола смањи.)

(Трећи простор.

*Чује се тиха музика. Моника стоји. Светло на Моник-
ку. Моника је усхићена.)*

МОНИКА: Председник и ја стајали смо поред купатила и љубили се. Љубили смо се и он ми је откопчао хаљину и мазио ми груди преко грудњака, онда их је извадио из грудњака, љубио их и додиривао рукама.

Мислим да сам онда почела да му додирујем пенис и мошнице кроз панталоне и мислим да је он сам откопчао кошуљу и да сам му љубила груди. Онда сам пожелела да изведем орални секс. То сам и урадила. А онда, мислим да је чуо нешто, или је чуо некога у кабинету. Зато смо се преместили у купатило.

Наставила сам да изводим орални секс, а онда ме је он наједном одгурнуо, пре него што је ејакулирао. Онда сам ја устала и рекла: „Толико ми је стало до тебе, не разумем зашто ми не дозволиш, то ми је важно, мислим није потпуно, није у реду.”

Он ме је загрлио и рекао: „Не желим да постанем зависан од тебе, не желим да постанеш зависна од мене.”

Погледали смо се на тренутак. Онда ми је он рекао: „Не желим да те разочарам.”

Први пут сам извела орални секс до краја.

(Светло нестаје са Монике.)

(Дневна соба.

Светло се појачава. Ђерка пред огледалом певуши песму о зецу и тактира ногом. Дача помера монитор, кућиште, тастатуру и остале делове рачунара по се-

кретеру. Жена пегла. Баба пребацује управо испеглани прекривач преко фотеље. Деда лежи на поду и разгледа часописе за мушкарце. Син улази у собу и стаје поред Деде: посматра га.)

СИН (Деди): Опет си ми улазио у собу. Како не схваташ да си прерастао ту врсту часописа.

ДЕДА (Не реагује.)

(Син слеже раменима, седа на тросед: узима даљински и укључује ТВ. На екрану се појављују знак Си-Ен-Ена и Медлин Олбрајт са каубојским шеширом на глави.)

ГЛАС СПИКЕРА: Амерички секретар за иностране послове Медлин Олбрајт дала је 3. новембра 1988. новинарима следећу изјаву: „Америка је узнемирена зато што Саудијска Арабија још увек одбија да поново буде одскочна даска за напад на Ирак. Амерички војник је припадник најплеменитије војске на свету. Амерички војник по ко зна који пут жели да стави своју племенитост у одбрану слободе и демократије преосталог дела човечанства.”

ДЕДА (Баби, бацивши на тренутак поглед на ТВ, гестикулирајући руком): Зечићу, ова малена изгледа као да не може да живи без љубавног мишића.

СИН: Врте се у кругу. Прелазе поново на Ирак. Ако их Садам буде завлачио, мислим да ћемо моћи мало да предахнемо.

БАБА (Сину): Речник ти све више наликује Дедином.

СИН: Шта смета. Деда је мој идол.

ЖЕНА (*Сину*): Од када то тебе интересује политика?

СИН: Не интересује ме, али у последње време волим да нагађам шта ме очекује.

ДАЧА (*прикључује звучнике на рачунар*): Жено, најзад поправих ово чудо. Мало сам га и „проширио”: чак ће моћи и да свира.

ЖЕНА (*Дачи, саркастично, не одвајајући поглед од веша*): Очарана сам. Само нам је још музика са те скаламерије недостајала.

ДАЧА (*наставља, не обраћајући пажњу на упадицу*): Знаш, прикључио сам се на Интернет. И отворио свој и-мејл. Остварила ми се давнашња жеља: читав свет ми је у рукама.

ДЕДА (*сам за себе, не одвајајући поглед од часописа*): Овде пише да је Наполеону I Бонапарти кита у крутом стању била дуга само два и по центиметра.

(*Ћути, гледа у часопис, као размишља, добује прстима по часопису, а онда наставља.*)

ДЕДА (*весело*): Ха! За дасу од метар и по и не следује дужа кита.

ЖЕНА (*Дачи, саркастично, не одвајајући поглед од веша*): Благо теби. Заплакаћу од среће. Интернет и твоја електронска пошта су важнији од мојих гаћа у распадању.

(*Дача не реагује на Женину примедбу, испробава штампач.*)

ДЕДА (*добује и даље прстима по часопису, сам за себе*): Да му је кита била дужа, изгледала би неприродно.

(Наставља да разгледа часопис. После неког времена обраћа се Баби одушевљено.)

ДЕДА: Зечићу! Сутра ти купујем црвени репић!

БАБА: Господе, зашто ме састави са овом будалом.

ДЕДА *(загледавши се у Бабино стопало)*: Дај ми то стопало. Дај ми те прстиће.

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Госпођа Кари и Моника стоје једна поред друге. Светло на госпођу Кари.)

ГОСПОЋА КАРИ: У суботу сам уговорила састанак између госпођице Монике и Председника на његов захтев. Одвела сам госпођицу Монику у Овални кабинет да сачека Председника. У 14:03:12.29 он је ушао, био је у завојима, јер је повредио колено на Флориди две недеље раније.

(Светло нестаје са госпође Кари. Светло на Монику.)

МОНИКА: Сексуални однос је почео изненадним пољупцима. То је била још једна од оних ситуација када ја брбљам о нечему, а он ме једноставно љуби, као да хоће да ме ућутка, ваљда. Председник ми је откопчао блузу и додирнуо ми груди не скидајући прслуче. Кренуо је да ми стави руку на сукњу, а ја сам је задигла зато што је тако било једноставније. И нисам носила гаћице. Он ме је мануелно стимулисао. Сећам се: желела сам да ми вагину додирује својим пенисом. И он је то урадио, лагано и без пенетрације. Онда сам извела орални секс, поново док није ејакулирао.

Зоран Спасојевић

(Светло нестаје са Монике. Светло на госпођу Кари.)

ГОСПОЂА КАРИ: Госпођица Моника напустила је Овални кабинет тачно у 14:18:25.16 што износи је-два нешто више од петнаест минута од када је председник ушао.

(Светло нестаје са госпође Кари.)

(Кафе.

Чује се тиха музика. Светло се појачава. За једним столом Дача и још двојица играју карте. Док је Дача загледан у карте, саиграчи започињу разговор.)

ПРВИ САИГРАЧ: Где је овде пицерија?

ДРУГИ САИГРАЧ: Ручао си пицу.

ПРВИ САИГРАЧ: Ако, гладан сам.

ДРУГИ САИГРАЧ: Ја бих прво да повалимо нешто.

ПРВИ САИГРАЧ: Гладан сам.

ДРУГИ САИГРАЧ: Добро, купићемо прво пицу. Па да повалимо онда нешто?

(Пауза.)

ПРВИ САИГРАЧ: Јок.

ДРУГИ САИГРАЧ: „Јок” после пола сата. Ала си речит. Права бујица речи. Гејзир, човече!

ДАЧА: Швалери, бетл!

(Саиграчи се погледаше кисело и спустише карте на сто. Улази Циганин са гитаром и црним каубојским шеширом на глави. Стаје испред шанка. Обраћа се

Конобару показујући му на гитару облепљену разнобојним селотејном по ивицама.)

ЦИГАНИН (*промуслим гласом, „ала Сачмо”*): Шефе, удари неку траку по гитари. Ова стара се одлепила.

КОНОБАР: Дај овамо. Сад кад је излепим, има да јој се побољша звук.

ЦИГАНИН: Боли ме патка за звук, шефе. Важно је да не испадају паре.

(Светло се у пола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Госпођа Кари и Моника стоје једна поред друге. Светло на госпођу Кари.)

ГОСПОЂА КАРИ: Госпођица Моника дошла је у суботу намерна да оствари сексуалну везу са Председником. У Овални кабинет ступила је у 9:20:36.25.

Пре тога, у 9:18:01.07 Овални кабинет је напустила госпођица Кетлин. Деловала је рашчупано и била је раздрагана, срећна, радосна.

(Светло нестаје са госпође Кари. Светло на Монику.)

МОНИКА: Разговарала сам са Председником у соби Овалног кабинета. У соби сам видела неколико поклона које сам дала председнику – две књиге и отврач за писма у облику жабе.

Поклонила сам му тада држач папира у облику Беле куће. Такође сам му показала и-мејл поруку у којој описујем ефекат жвакања ментол бомбона пре оралног секса. У том тренутку сам жвакала ментол бомбону, али Председник је рекао да нема времена за

Зоран Спасојевић

орални секс. Пољубили смо се, а онда је Председник одјурio на званичну вечеру са председником Мексика.
(Светло нестаје са Монике.)

(Дневна соба.

Светло се појачава. Дача седи на трпезу и чита новине. Син седи за секретером и игра игрице на рачунару. Жена седи за столом и лакира нокте на рукама. Деда седи на поду костимиран као мачка, покушава да „преде”. Баба седи у фотељи: гледа ТВ и чешка Деду по глави. Ћерка „улеће” у собу нерасположена и нервозна. Ћути. Скида школски ранец са леђа и баца га на под. Прилази огледалу: огледа се. Жена јој се обраћа не одвајајући поглед од ноктију.)

ЖЕНА: Чула сам удар ранца о под, али нисам чула твој гласић. Колико ја знам, када се уђе у кућу, каже се „добар дан”.

ЋЕРКА (нервозно): Добар дан!

(Ћерка се посматра у огледалу: незадовољна је својим изгледом. Скида туфнасте машине и убацује их у фиоку. Расплиће кикице и покушава да направи неку фризуру. Није задовољна исходом. Обраћа се Дачи мазним гласом – увијајући се истовремено благо у телу.)

ЋЕРКА: Волела бих да имам нову фризуру. Хоћеш ли да ме водиш код фризера?

ДАЧА: Хоћу, душо.

ЋЕРКА (ћути, наставља да се посматра у огледалу.)

(Син устаје од секретера и прилази телефону. На ТВ екрану се поред ТВ водитеља смењују снимци председника Клинтона у цогерским позама. У доњем левом углу екрана су знак Си-Ен-Ена и датум 4. децембар 1998. Тон се изненада губи. ТВ „шушти”. Дача га утишава и даје Баби даљински, оставља новине на трпезу, одлази до рачунара и почиње да претражује по Интернету. На монитору се појављује графика: Дача је мишем лагано поставља на средину монитора.)

ГРАФИКА:

ДАЧА (одваја поглед од монитора, обраћа се Жени): Баци поглед на монитор.

ЖЕНА (подиже главу, маше рукама сушећи лак, гледа у монитор): Бацила сам. Па?

ДАЧА: Ниси изненађена?

ЖЕНА (графика је још увек на монитору): Нисам. Амери сада до бесвести користе за сопствену пропаганду своју измишљотину Интернет.

СИН (спушта слушалицу и прилази монитору, шаљиво): Баш су духовити. Имају и они понекад своје

тренутке. Али то није довољан разлог да би неко напустио гаће.

ЖЕНА (*гледајући све време у монитор*): Јуче сам прочитала да је Интернет постао рај за психички и физички запуштене људе.

(*Син не коментарише: размишља. Баба ћути, чешка Деду и не одваја поглед од ТВ. Дача устаје од секретера, обраћа се Ћерки шаљиво.*)

ДАЧА: Душо, да идемо код фризера? Док променимо фризуру на твојој лепој глави, промениће се и свет.

СИН (*Дачи, док се Дача спрема да изађе*): Да скенирам онај Дедин мали стари позоришни плакат из СССР-а и завучем га неким Америма електронском поштом?

ДАЧА (*заједљиво*): Немој да их уплашиш.

ЖЕНА: Пошаљи. Пошаљи. Нека се сете старих добрих времена.

(*Син седа за секретер и скенира плакат са Стаљиновим ликом: убрзо се појављује на монитору.*)

ПЛАКАТ:

(Деда устаје са пода, прилази рачунару и почиње да виче.)

ДЕДА: Хеј! Па ја знам овог мангупа. Знам га! Их!
(Мало застаје, затим почиње да пљеска „шапама”, поскакује и извикује.)

ДЕДА: Папаша се пробудио! Папаша се пробудио! Руси поново јашу!

ДАЧА *(док стоји са Ћерком пред полуотвореним вратима)*: Деда, Стаљин се није пробудио. Сада живе друкчије Рује. Њихове садашње папаше одучиле су их од јахања.

ДЕДА *(пркосно)*: Никада нисам веровао туђим речима. Ни својим.

(Дача излази са Ћерком. Деда се враћа на своје место поред Бабе. Баба га чешка по глави. На монитору се појављује графика послата на Дачин и-мејл. Син клима главом и окреће се само за тренутак ка Жени која гледа у монитор.)

ГРАФИКА:

СИН (*говори у монитор*): Амери, затрпавате нас својим електронским лецима. Осећам вашу малу мржњу. Развеселићу вас док кажете „пита од купина”.

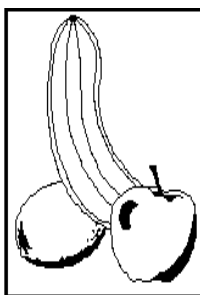
ЖЕНА (*Сину, не одвајајући поглед од монитора*): Откачи их.

(*Деда поново почиње да „преде”. Син куца по тастатури и ради мишем. Смешка се.*)

СИН: Послао сам им мртву природу. Још мало зе-зања није на одмет.

(*На монитору се појављује графика.*)

ГРАФИКА:

БАБА (*окреће се ка рачунару, посматра графику, Сину*): Простаклук си наследио по мушкој линији.

ДЕДА (*показујући руком ка Сину, поносно*): Ово је мој унук.

*(После извесног времена рачунар сигнализира да је
приспела електронска пошта. Син је прихвата: на мо-
нитору се појављује графика.)*

ГРАФИКА:

СИН (*Жени*): Не вреди: дижем руке. Хумор им
није јача страна.

ЖЕНА (*шаљиво*): Покушао си. Мало зезања није
на одмет.

*(Деда се окреће ка монитору: устаје и прилази му. За-
махује „канџама”).*

ДЕДА: Појешћу Мику Миша! Појешћу Мику Ми-
ша! У сласт!

(Светло се у пола смањи.)

(Кафе.

*Чује се тиха музика. Светло се појачава. За једним од
столова Дача и још двојица играју карте. Конобар
стоји ослоњен о шанк и прелистава новине: комента-
рише и чита наглас.)*

КОНОБАР: Пази ово. У једном броју београдског
„Дневног листа” из 1890. године објављен је и овакав
оглас:

„Ради знања. Пошто сам се завадио с моју поро-
дицу, за коју исту сам подигао породичну гробницу на

Новом Гробљу, и у коју су сарањена само моја баба Мага, то искључујем своју породицу из даље сарањивање у исту поменућу гробницу и задржавајући једно место за мене, осталу комоцију издајем под кирију, односно једно велико место и два мала. Кома треба, управо ко умре, нека се мени обрати. Долепотписани, Среја Мекић, овд.”

ДАЧА (*шеретски*): Добра идеја, јеботе. Пошто не говорим са пола фамилије, могао бих и ја да издам под кирију осталу комоцију. Ако сте заинтересовани, даћу вам попуст.

ПРВИ И ДРУГИ САИГРАЧ (*углас*): Не кењај, него играј.

(*Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Свира тиха музика. Моника стоји. Светло на Монику. Моника је мало забринута.)

МОНИКА: Седела сам у задњем делу Овалног кабинета. Донела сам била колач с јабукама и рођенданске поклоне за Председника. Ставила сам свећице у колач и спустила поклоне на сто. Када је ушао, отпевала сам „Срећан рођендан”, он је узео поклоне, а ја сам га питала да ли можемо да разменимо рођенданске пољупце поводом наших рођендана, јер је мој био само неколико недеља раније. Он је рекао да је то у реду. Онда смо се пољубили.

Додиривала сам његов пенис и мошнице кроз панталоне и кренула да изведем орални секс, али он ме је одгурнуо. Видно се узнемирио. Рекао ми је: „Тру-

дим се да не радим ово и покушавам да будем добар.”
Ја сам га загрлила и рекла му да ми је жао, да се не уз-
немирава.

(Светло нестаје са Монике.)

(Дневна соба.)

Светло се појачава. Дача седи у фотељи, пије кафу, пуши и гледа ТВ. Емитује се спот „Америка” групе „Џукеле”. Ћерка четка косу пред огледалом и телом прати ритам музике. Син лежи на троседу, чита књигу. Баба Жени за столом гата у карте. Деда пузи по тепиху, костимиран у старог српског војника, гурајући пластичну пушку испред себе. Спот на ТВ се завршава. На екрану се приказује уништавање великог града. Чују се експлозије и сирене амбулантних и ватрогасних кола. Све је у диму и пламену. Противваздушна одбрана жестоко дејствује. ТВ водитељка, озареног лица, на лицу је места. У доњем левом углу екрана је знак Си-Ен-Ена, испод знака је исписано Багдад и 17.12.1998.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Ноћас, у 00.51 по ирачком времену, отпочео је изненадни ваздушни напад крстарећим ракетама „томахавк” и стратешким бомбардерима на густо насељене делове Багдада од стране САД и Велике Британије под називом „Пустинска лисица”. Штете су...

(Деда престаје наједном да пузи, почиње да нишани у ТВ.)

ДЕДА (виче): Так! так! так!

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Напад је наредио председник САД Бил Клинтон без одобрења Савета безбедности УН. Подржао га је британски премијер Тони Блер. Савет безбедности је заседао на захтев Русије, али када је напад започео, прекинуо је...

ДЕДА (*нишани и виче*): Так! так! так!

ЖЕНА (*не одвајајући поглед од карата*): У току је демонтирање УН. Кофи Анана сваког часа његови послодавци могу да врате у родну џунглу. За свет ће бити боље да скаче по дрвећу.

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Интересно је да се напад одвија дан уочи покретања импичмента (опозива) председника Била Клинтона због оралних сексуалних афера са Моником Левински, приправницом Беле куће.

ДАЧА (*Жени*): Моника изгледа има добар цуг. Кроз киту је Де Билу исисала мале сиве ћелије. А како господин „меша” док хода, рекло би се да му је увукла гаће у буљу.

ЖЕНА (*не одвајајући поглед од карата*): Пази шта причаш пред децом.

ДАЧА: Деца не слушају наше приче: заузета су собом.

ДЕДА (*почиње да пузи ка ТВ, виче*): Так! так! так!

БАБА (*не одвајајући поглед од карата*): Дачо, изведи Деду мало напоље: пробиће нам бубне опне овом паљбом.

ДЕДА (*окреће се ка Баби, љутито*): Увек сам оно што у одређеном тренутку треба да будем!

ДАЧА (Баби): Хоћу, извешћу га, само да чујем председничко образложење.

(На ТВ после водитеља појављује се Бил Клинтон у Овалном кабинету: спреман је да се обрати нацији. Гледа у камере и смешка се: лице му је румено. Најзад почиње да чита говор.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Ваздушна операција „Пустињска лисица” није уперена против ирачког народа већ против његовог руководства. Америка и Велика Британија овом операцијом стају уз ирачки народ. Ирачки народ ће сада да пати, чак да гине, али он не зна да је то за његово добро. Америка и Велика Британија само хоће да га заштите и врате демократију и достојанство. Ирачко руководство је својим неодговорним, тврдоглавим понашањем угрозило безбедност САД, Велике Британије, суседних земаља и осталог дела човечанства, укратко: целе планете.

БАБА *(не одвајајући поглед од карата)*: Ниси могао да дангубиш: Американци увек причају једно те исто. Њихова размишљања су права туга.

ДАЧА: Кад Амери причају „једно те исто”, Ирачани, Курди, или Сомалијци увек награбуса. Да се кладимо да ћемо и ми, ако им Садам поново не испуни жеље, да попијемо неку ракету у име новог светског поретка. Сетите се како су утеривали достојанство и демократију нашим у Босни.

БАБА *(не одвајајући поглед од карата)*: Треба неко у свету већ једном да им каже да нас оставе на миру.

ДАЧА: Имам идеју. Послаћемо Деду у њихову амбасаду.

(Баба не одговара на Дачину упадицу. Пакује шпил у кутију.)

ЖЕНА *(шаљиво)*: Нека им Деда објасни како треба да нас воле.

ДАЧА: И треба да нас воле. Постајемо све ређа врста.

СИН *(стављајући књигу на груди)*: Имамо шансе да претекнемо ако почну да нас држе по резерватима.

(На ТВ екрану, поред водитеља, појављује се пуначка госпођица Медлин Олбрајт са смешним црвеним каубојским шеширом на огромној глави: даје изјаву. И даље су на екрану знак Си-Ен-Ена и датум 17.12.1998. Осим Жене и Ђерке сви, наједном, почињу да прате ТВ програм. Дача и Син гласно се смеју изгледу госпођице Олбрајт. Баба им показује руком да ућуте. Жена подиже поглед од новина и придружује се гледању ТВ програма.)

ДАЧА *(Жени)*: Од првог хонорара купићу ти овакав шешир.

ЖЕНА: Увек сам говорила да си душеван човек.

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Госпођица Медлин Олбрајт, амерички секретар за иностране послове, управо је изјавила за Си-Ен-Ен: „Смрт пола милиона изгладнеле ирачке деце, од последица санкција, се исплатила јер испуњава циљ.”

ДЕДА *(шеретски)*: Ову прекрасну даму замишљам у црним чизмама, у црним чарапама, црним

чипканим гаћицама и са црним корбачем у виткој руци.

БАБА (*пошто се прекрстила три пута*): Са корбачем у руци или без њега, она је опасна. Господе, са њаћу је ноћас.

ДЕДА (*лежи на тепиху и нишани у ТВ, Баби*): Зечићу, овакве жене, осећам, могу чуда да направе у сва чијем кревету.

(*Баба се намргодила: ћути. Син се смешка.*)

БАБА (*после извесног времена, жустро*): Дачо, води Деду напоље: почео је да мудрује. Када му мозак проради, онда не могу да склопим очи: по читаву ноћ не затвара уста. Мора мало да се замори.

(*Деда оставља пушку. Устаје са тепиха као опарен, навлачи војнички шињел и почиње да џупка пред вратима.*)

ДЕДА: Биће рата.

СИН: Деда, ми смо у рату скоро десет година. Скоро пола света је у рату.

БАБА: Рат је увек.

ДЕДА (*показујући руком у пределу доњег стомака*): Биће великог рата! Напашће нас јер њихов лабави не може да се забави.

СИН (*пљеснувши се длановима по коленима*): Деда, данас шеташ са мнош: водим те у друштво.

(*Деда и Син прелазе у трећи простор. Деда је озарен, вади платнени транспарент испод шињела и почиње њиме да млатара.*)

ТРАНСПАРЕНТ:

ДЕДА (*млатара транспарентом, поскакује*): Садаме, завуци Америма патку! Садаме, завуци им патку!

(*Улазе у кафе. Светло се појачава. Док Деда „галами”, у кафе улази Девојка. Прилази Сину, грли га око струка и упућује му кратак пољубац.*)

ДЕВОЈКА (*Сину, радознало посматрајући Деду*): А ко ти је ово?

ДЕДА (*Девојци, поносно*): То је мој унук!

ДЕВОЈКА (*смешећи се*): Баш је слadak.

СИН (*Девојци, поносно – имитирајући Деду*): То је мој деда!

(*Светло се упола смањи. Син грли Девојку и Деду: прелазе у трећи простор. Деда млатара транспарентом, али ћутке. У исто време у соби: Баба седи у фотељи, дрема. Жена, Дача и Ћерка седе на троседу и гледају на ТВ филм „Птице” Алфреда Хичкока.*)

ЋЕРКА: Плашим се. Идем у моју собу да учим песмицу о слону.

ЖЕНА: Мамина паметна девојчица.

ДАЧА (*Жени, док траје сцена напада птица на грађане*): Тек сада ми је јасно на кога ме подсећају америчке црно обојене летилице.

ЖЕНА: На птице?

ДАЧА: На Хичкокове птице. У праву је био Фелини када је филм „Птице” назвао апокалиптичком поемом.

(Светло се упола смањи. Чује се Дедин глас.)

ДЕДА: Садаме, завуци им патку! Завуци им праву птицу!

(Трећи простор.

Свира тиха музика. Госпођа Кари стоји у ставу мирно. Светло на госпођу Кари. Госпођа Кари рапортира.)

ГОСПОЋА КАРИ: Пошто је ушла у Овални кабинет, госпођица Моника је затекла Председника и мене како се играмо са Бадијем, Председниковим псом. Председник се одмах усправио и одвео је у приватну собу, где јој је предао неколико божићних поклона: мермерну главу медведа, ћебе, препарирану животињу из „Блек дога”, кутију чоколадица и смешне наочари за сунце.

Председник је изненада у 10:41:52.14 саопштио госпођици Моника да прекида сексуалну везу са њом и да од тог тренутка није више приправница у Белој кући, али да се нада да ће остати пријатељи јер он може много тога да учини за њу.

Када је изашла из приватне собе стала је испред мене, унела ми се у лице и хистерично ми се обратила: „Желим две ствари од Председника. Прва је кајање: потребно му је да призна да је помогао да мој живот буде зајебан. Друга ствар је добар посао: не желим да молим за посао. Желим да ми буде дат.”

Зоран Спасојевић

(Светло нестаје са госпође Кари.)

(Кафе.

Чује се тиха музика. Светло се појачава. Дача седи за једним од столова и игра карте са двојицом саиграча. Улази Поп и прилази шанку. Седа на столицу и обраћа се Конобару.)

ПОП: Могу ли добити сок од јагода?

КОНОБАР *(изненађено)*: То не држимо, оче.

ПОП: А сок од купина?

КОНОБАР: Не држимо ни то.

ПОП: А лимунаду?

КОНОБАР: Ни то, оче.

ПОП: Држиш ли вотку, сине?

КОНОБАР *(шаљиво)*: Е, то држимо, оче – у неограниченим количинама.

ПОП: Онда ми сипај дуплу вотку.

(Конобар узима флашу и налива пиће у чашу.)

ПОП *(погледавши увис)*: Бог ми је сведок да сам имао намеру да пијем сок.

КОНОБАР *(шеретски)*: Ви униформисани – увек знате да се повадите.

(Поп подиже чашу, прекрсти се и отпи гутљај. Први саиграч се обрати Попу не одвајајући поглед од карата.)

ПРВИ САИГРАЧ *(шаљиво)*: Читао си Библију, оче?

ПОП *(не окрећући се од шанка)*: Свето писмо?

ПРВИ САИГРАЧ: Свето писмо.

ПОП (*намигнувши Конобару*): Вероватно. Чуо сам у сваком случају.

ПРВИ САИГРАЧ: Не даш се, оче. Један нула за тебе.

(*Поп се окреће ка играчима и подиже чашу увис.*)

ПОП: Нека подигну чаше они који желе да оду у рај.

(*Сви подижу чаше, осим Даче.*)

ПОП: Дачо, ти не желиш да идеш у рај?

ДАЧА (*шеретски*): Желим, оче. Али не сада.

(*Сви се смеју. Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Свира тиха музика. Мушкарац стоји раширених ногу: руке је ставио у џепове панталона. Светло на Мушкараца. Мушкарац говори смирено, без емоција.)

МУШКАРАЦ: Госпођица Моника, увидевши да од доброг посла нема ништа, тужила је суду Председника за сексуално злостављање и за трошкове хемијског чишћења морнарскоплаве Гапове хаљине од мрља које је Председник непажњом нанео. И затражила велику одштету.

ТВ снимак саслушања Председника пред Великом поротом израстао је у планетарну приредбу.

Пред камером, у једном кадру, стајао је човек. Покушавао је да дефинише секс четири часа и пет минута пред очима човечанства. И знојио се. И извињавао нацији, жени и ћерки.

Одмах по завршетку ТВ снимка дефиниције секса и извињавања нацији, жени и ћерки, најмоћнији човек света се празни: руши школе, болнице, куће и фабрике у Авганистану и Судану помоћу седамдесет крстарећих ракета типа „томахавк”. Вечерас је запретио Србијама.

(Светло нестаје са Мушкарца.)

(Дневна соба.)

Светло се појачава. Ћерка лежи на трпезу, прелистава Политикин забавник и покушава нешто да одзвучи. Син седи за секретером и „сурфује” по Интернету. Дача седи за столом поред Жене, пије кафу, пуши и гледа ТВ. Жена пије кафу и решава укрити речи. Баба седи у фотељи и испод ока посматра Деду. Деда је у тренерци: покушава да заузме стој на глави. На ТВ екрану се одвија директан пренос пристизања учесника у замак у Рамбујеу. У доњем левом углу је знак Скај Њуза, затим испод њега: Рамбује, 8. фебруар 1999. Робин Кук се појављује из аутомобила: камера га прати. Новинарка и симултани преводилац се оглашавају.)

СИМУЛТАНИ ПРЕВОДИЛАЦ: Србима је ово последња шанса да потпишу политичко решење, припремљено у сарадњи Америке и НАТО, мирно повуку војне и полицијске снаге и предају Косово Албанцима и НАТО трупама на управљање. Господин Робин Кук је поводом тога дао следећу изјаву: „Убеђиваћемо косовске Албанце да потпишу споразум о политичком

решењу како би НАТО могао да бомбардује Србе уколико се не повуку са Косова.”

(Ћерка престаје да звижди и прелистава Забавник: окреће се ка Дачи. Показује му кажипрстом врх свога носа.)

ЋЕРКА: Тата, је л' ово пубертетска?

(Дача не одговара. Гледа у ТВ и сркуће кафу.)

ЋЕРКА *(Дачи, љутито)*: Нећу да ти рецитujem моју омиљену о зецу!

(Дача не одговара. Припаљује нову цигарету.)

ЖЕНА *(Ћерки, не дижући поглед од укрштенице)*: Крајње је време да промениш песмицу. Мислим да си је одавно прерасла. Рецитуй нам ону о слону.

ДАЧА *(саркастично)*: Овај мали, буљави, што нам стално прети, увек се пропиње на прсте док говори.

БАБА *(Дачи, пратећи Дедине покушаје да заузме стој на глави)*: Ништа му не вреди. Може да се пропиње колико хоће, али од тога се не расте.

СИН *(Дачи, нестрпљиво)*: Дачо, чујеш ли ме?... Дачо...

ДАЧА: Чујем, шта хоћеш?

СИН *(кроз смех)*: Срби у компјутерским игрицама!

ДАЧА: Озбиљно? Како се зове игрица?

СИН: „Пустоловина на тлу Европе”. Да ти заголицам машту?

ДАЧА: Може. Какве су улоге наменили Србима?

СИН: Воз „Оријент експрес” креће из Париза 24. јануара 1914. Следбеници Гаврила Принципа су шверцери оружја, али главни јунак је Енглеz који покушава да спречи Србе да започну Први светски рат.

ДАЧА (*шаливо*): Изгледа да се без Енглеза не може. Ових дана на Интернету главни јунаци су два пијана енглеска војна шкарта. За рачун Амера убеђују читав свет да Срби започињу Трећи светски рат.

(Деда је „ухватио” стој на глави. Обраћа се Баби пошто је стао на ноге.)

ДЕДА (*поносно, пошто се испрсио*): Ја сам спортски тип! Ха! Шта кажеш!

(*Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Свира тиха музика. Мушкарац стоји раширених ногу: у рукама држи новине. Светло на Мушкараца. Мушкарац чита смирено, без емоција.)

МУШКАРАЦ: Обсервер (Париз). Председник Клинтон Гетеу, Гете председнику Клинтону. Немачки дневни лист „Велт” објавио је 15. фебруара писмо које је Бил Клинтон, амерички председник и високи функционер Демократске странке, послао директору Гетеовог института у Бону:

„Драги Гете, имам част да Вам предложим да постанете члан Демократског круга у Вашингтону како бисмо расправљали о будућем светском поретку. Такође бих волео да Вам представим моју супругу Хилари.”

Одговор директора Института:

„Захваљујем на Вашем љубазном позиву, али жалим што нећу моћи да стегнем руку Ваше супруге. Јохан Волфганг фон Гете (1749 – 1832).”

(Светло нестаје са мушкарца.)

(Кафе.

Чује се тиха музика. Светло се појачава. Дача седи за једним од столова и игра карте са двојицом саиграча. За шанком седе два госта: пију и пуше. Конобар прелистава новине)

ПРВИ САИГРАЧ *(после протезања)*: Укочио сам се начисто.

ДРУГИ САИГРАЧ: Нека те жена ноћас измасира.

ПРВИ САИГРАЧ: Чија жена?

ДРУГИ САИГРАЧ: Твоја жена.

ПРВИ САИГРАЧ: Дабогда тебе масирала.

(Други саиграч и Дача почињу да се смеју грохотом. За шанком један од гостију обраћа се Конобару.)

ПРВИ ГОСТ *(заплићући језиком)*: Шта пише у новинама?

КОНОБАР *(шеретски)*: Ништа нарочито. Нешто о Црвенкапици.

ДРУГИ ГОСТ *(заплићући језиком)*: Црвенкапица? То уопште није била девојчица. То је било ђубре од детета.

ПРВИ ГОСТ: Ко ти је то напричао?

ДРУГИ ГОСТ: Поуздан човек, жели да остане анониман.

Зоран Спасојевић

ПРВИ ГОСТ (*претећим гласом*): Мораћеш да ми кажеш његово име.

ДРУГИ ГОСТ: Ни у лудилу.

ПРВИ ГОСТ: Ако ми не откријеш његово име, разбићу ти зубе!

(*Други гост вади вилицу и спушта је на шанк.*)

ДРУГИ ГОСТ: Ево ти зуби. Разбиј их слободно, само немој мене да дираш.

(*Конобар прекрива лице шаком. Светло се упола смањи.*)

(*Дневна соба.*

Светло се појачава. Дача је на трпезу са Женом: сами су у соби. Ћуте. Радио је укључен, чује се Бајагина песма „Балкан”. Дача се смешка и лупка десном шаком по колену. Жена поправља шминку и фризуру. После завршетка песме оглашава се спикер.)

ГЛАС СПИКЕРА: Данас, 23. фебруара, неуспешно завршени разговори о мирном решењу проблема на Косову у Рамбујеу. Контакт група закључила да се разговори о решењу проблема наставе 15. марта негде у Француској. Вашингтон ће цео поступак будно проматрати: Срби током марта морају да потпишу, макар то потписивање било потпомогнуто претњом оружане силе НАТО. Тако би била спречена могућност нове хуманитарне катастрофе на Косову које би требало да постане аутономно, али не и независно. Америка је забринута за...

ДАЧА: Ништа нисам укапирао, али сам сигуран да што је држава мања и даља од Америке, то је забринутост Америке за њу већа.

ЖЕНА: Не замарај мозак: нема ту шта да се капира.

(Пауза.)

ЖЕНА: Мораћеш да ме возиш на посао. Дижи дупе: професори не касне на часове.

СПИКЕР: На данашњи дан најистакнутији француски политички лидер и јунак XX века, Шарл де Гол, у очајању је узвикнуо: „Како је могуће управљати земљом која има 246 врста сирева?!”

Интересантно би било видети како би своју дужност обављао сад кад се број врста сирева попео на 290.

(Жена и Дача се смеју.)

ДАЧА *(Жени, кроз смех)*: Стварно велика дилема. А за националног јунака овај читач вести се росно зајебао. Највећи француски јунак XX века је Рене из енглеске ТВ серије „'Ало, 'ало”, како рече онај твој омиљени ђак.

(Жена и Дача устају са трпеза и напуштају собу. Светло се у пола смањи.)

(Трећи простор.

Свира тиха музика. Мушкарац стоји раширених ногу: руке је ставио у џепове панталона. Светло на Мушкараца. Мушкарац вади руке из џепова и почиње да прича. Док прича, помаже се покретима лица и тела.)

МУШКАРАЦ: Балетан је стајао раскречен, огрнут великим црвеним шалом и окренут левим боком према публици. Лагано је махао рукама, као саобраћајца. Десетак крхких балерина, у сукњицама боје злата, скакутало је око њега. Покрети њихових еластичних руку опонашали су рад великих птичјих крила. Музика је била тиха, нежна, смирујућа, успављујућа чак. Време је протицало, али као да се ништа није догађало. Учинило ми се да већ читав сат присуствујем почетку: балетан је и даље стајао, балерине и даље скакутале око њега. Некада, док сам био млађи, напрезао бих се да нешто схватим: на тренутке би ми се чинило да сам нешто и разумевао, само на тренутке. Да сам бар смео да запалим цигарету. Храбри и паметни су напустили представу или заспали.

Почео сам да размишљаам о балеринама. Гаћице су им сигурно биле мокре: смео сам да се кладим да су се прилепиле за њихове мале гузе, био сам сто посто сигуран да су им се усекле у пице.

А онда се музика нагло појачала и прекинула ми мисли. Најзад се нешто догађало: балетан је наједном почео да подиже једну по једну балерину увис тако да му се лице сваки пут, на тренутак, налазило између њихових ознојених бутина. Многи у публици нису успели да задрже сузе.

„Зашто их све подиже?“, усудих се да упитам жену.

„Љуби им рибице“, одговорила ми је шапатом.

(Светло нестаје са Мушкарца.)

(Кафе.

Светло се појачава. Дача седи за шанком. Улази Брадоња: Дачиних је година. Прилази шанку спушта руку на Дачино раме.)

БРАДОЊА *(весело)*: Где си, Дачо? Нисам те видео сто година.

ДАЧА: Ту сам. Мотам се само по крају: немам лову за даље. Како ти је стари?

БРАДОЊА: Умро је пре пет година.

ДАЧА *(скрушено)*: Зар је могуће да се толико времена нисмо видели? Осећам се као сероња.

БРАДОЊА: То је време у коме живимо. Него шта пишеш?

ДАЧА: Пишем приче.

БРАДОЊА: Какве?

ДАЧА: Што јевтиније, што перверзније, оне које данас имају прођу. Знаш ли неку?

(Светло се у пола смањи.)

(Трећи простор.

Свира тиха музика. Мушкарац стоји раширених ногу: руке је ставио у џепове панталона. Светло на Мушкараца.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: Верујте ми: ратови почињу лажима.

(Светло нестаје са Мушкараца.)

(Дневна соба.

Светло се појачава. Деда седи насред собе, у руци му је штап за пецање. Гледа „пажљиво” испред себе. Баба дрема у фотељи. ТВ је укључен: Тито је на екрану. Баба се буди. Крсти се.)

БАБА (збуњено): Господе, зар он није умро?

(Деда ћути. Тито говори како је поткрадао газду.)

БАБА (узбуђено): Да сам јуче умрла, не бих знала да је овај Тито био пробисвет.

(Деда ћути. Улази Дача: обраћа се Деди.)

ДАЧА: Јеси ли упецао нешто данас?

ДЕДА: Јесам, ти си пети од јутрос.

(Дача се смешка. Седа за секретер. Деда забацује штап. Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Свира тиха музика. Мушкарцац стоји раширених ногу: руке је ставио у џепове панталона. Светло на Мушкараца.)

МУШКАРАЦ (осврнувши се око себе): Верујте ми: ратови почињу лажима.

(Светло нестаје са Мушкараца.)

(Кафе.

Светло се појачава. Деда, Дача и Гост седе за шанком. Дача и Гост пуше и густирају пиће. Деда убацује кутију шибица у празну чашу. Конобар се „мува” у шанку. ТВ је укључен. На екрану су знак Би-Би-Сија,

Париз, 8. март 1999. и водитељка. Симултани преводилац је гласан.)

СИМУЛТАНИ ПРЕВОДИЛАЦ: „Ако буде јасно да су Срби одговорни за изостанак потписивања споразума, НАТО је спреман да спроведе ваздушне нападе”, рекао је генерални секретар Алијансе. Солана је, међутим, изразио наду да војна интервенција НАТО неће бити неопходна. То је објаснио уверењем да ће дипломатски притисак, праћен војним притиском, променити, како је рекао, „менталитет Срба” и да ће они „коначно прихватити најбоље решење” за стабилизацију Балкана и решавање питања Космета.

КОНОБАР: Дачо, чујеш ли овог шпанског натишту? Хоће да нам промени менталитет.

ДАЧА (*шаливо*): То би он да нам се свети што су му наше деке завитлавале Франка и пипкале баку. Теби и мени он лично не може ништа: са таквима ми у кафани бришемо патос.

КОНОБАР: За њега бих рекао и да не шика. Он нема у кафани шта да тражи. Зато изиграва ратника.

(Дача ћути и смешка се. Мало касније отпија гутљај пића. Гост гледа у ТВ, пије пиво, тихо добује прстима по пулту и гласно псује државу.)

ГОСТ (*за себе*): Мука ми је од ваше мале државе: враћам се у Америку.

ДАЧА (*не обраћајући пажњу на Госта, Конобару*): Шта ти је то „натиста”?

ГОСТ (*упада у разговор уместо Конобара*): По светским новинама пишу да је класични фашизам изумро. Пишу да Америка и НАТО данас широм света де-

монстрирају некакав технолошки и демократски фашизам. Новинари га, мислим, због скраћенице НАТО зову натизам.

КОНОБАР (*надовезује се док пере чаше*): То је, како сам ја разумео, када нападач убија само ноћу, из даљине и са висине, не видећи жртве.

ГОСТ (*значајно*): Добро си разумео. Амери су сила. То је технолошка нација. Чуда могу да направе и ништа не може да им промакне.

КОНОБАР (*шеретски*): Уср'о сам се од страха од те силе. Колико знам Амери су једини рат у својој богатој историји добили против Индијанаца.

ГОСТ (*климајући увређено главом*): Само ти зезај. Док сам кењао у њиховој затворској ћелији, снимали су ме камером.

(*Дача и Конобар се смеју.*)

ДАЧА (*Госту, весело, намигујући Конобару*): Имаш шансе да као главни глумац добијеш Оскара. Дај ми одмах аутограм, после нећу моћи да ти приђем.

ДЕДА (*показује Госту „мишиће“*): Ја сам човек од челика!

ГОСТ (*увређено*): Ви сте неки зајебанти? Брзо ћете се сетити мојих речи.

ДЕДА (*Госту*): Баш си лепо причао. Купићу ти великог зеца.

ГОСТ (*Деди, увређено*): Матори, ти си прави манијак.

ДЕДА (*шеретски, у стилу Срђана Тодоровића из филма „Ми нисмо анђели”*): Амеру, немој да ти мани-
јак да по пичци.

(*Гост жустро оставља новац на шанк и излази без поздрава.*)

ДАЧА: Прави амерички петпарачки сероња.

КОНОБАР (*Дачи, весело*): Пишеш ли нешто? Ови твоји пајтоси кажу да не раде ништа: брине их ова ситуација.

ДАЧА (*шаљиво*): Сeroње. Јуче сам једној причи дао наслов „Неважна боја мачке”.

КОНОБАР: Добро смишљено.

ДАЧА (*лупи се дланом по челу*): То је било просто, али шта ћу за поклоне женскама у кући? Баци поглед на ТВ.

(*На ТВ екрану још стоји: Париз, 8. март 1999.*)

ДЕДА (*убацивши шибицу у чашу*): Ја сам Шпанац!
Ја сам Шпанац!

КОНОБАР: То му сад ради машта?

ДАЧА: Не, то му је ратничко име. Он је један од оних наших дека што су завитлавали Франка.

(*Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Свира тиха музика. Мушкарца са новинама у рукама стоји раширених ногу. Деда у жутом, свиленом пончу шета око Мушкарца као манекен. Светло на Мушкарца. Мушкарца чита мирно, без емоција.)

МУШКАРАЦ: Румуни су америчком председнику Билу Клинтону аплаудирали ономад када је приликом посете Румунији захвалио на поклону – застави из револуције, са чије је средине отфикарена звезда, речима: „Одавно нисам видео тако леп пончо.”

(Светло нестаје са мушкарца.)

(Дневна соба.)

Светло се појачава. У соби су Баба, Деда и Дача. Свира радио. Баба и Дача седе за столом: пред њима су шољице за кафу. Баба ређа пасијанс. Дача пуши, слуша музику и прелистава новине. Деда, у обичним панталонама и кошуљи, стоји пред огледалом непомично и посматра се: могло би да се помисли како не дише.)

ДЕДА *(не одвајајући поглед од огледала)*: Можда ћу ускоро покушати да се трансформишем.

БАБА *(Дачи – не одвајајући поглед од карата, шаљиво)*: Баш ме живо интересује шта ће то сада да буде.

ДАЧА *(отпија гутљај кафе, Деди)*: Где су ти костим и реквизити? Како мислиш то да изведеш?

ДЕДА *(не одвајајући поглед од огледала)*: Извео бих то на следећи начин: пустио бих да ми душа изађе на очи, оде до огледала и врати се у мене, трансформисана у неког другог.

ДАЧА *(шаљиво)*: Труд ти је узалудан. Сигурно знам да то не може.

БАБА *(Дачи – не одвајајући поглед од карата, шаљиво)*: Ниси разумео ствар.

ДЕДА *(не одвајајући поглед од огледала, пркосно)*: Ваше образовање је било сасвим узалудно.
(Светло се упола гаси.)

(Трећи простор.
Свира тиха музика. Мушкарца са новинама у рукама стоји раширених ногу. Светло на Мушкарца. Мушкарца чита мирно, без емоција.)

МУШКАРАЦ: Саветник америчког конгресмена Патрика Бјукенена, Томас Флеминг, изјавио је данас да владу САД не занима шта ће бити са Србима, који за њу представљају „непријатну препреку у експанзији НАТО у региону”.

Флеминг је, у интервјуу бањалучким „Независним новинама”, рекао „да ће НАТО Србе оставити на миру чим престану да буду Срби и почну да се понашају као Чеси”.

(Светло нестаје са Мушкарца.)

(Кафе.
Светло се појачава. Радио је укључен: емитују се вести. За једним столом седе Деда, Водоинсталатер и Дача. Водоинсталатер и Дача пијуцкају пиво директно из флаша. Деда седи поред њих и игра шах са замишљеним противником.)

ГЛАС СПИКЕРА: Јуче, 15. марта 1999. у Њујорку, на конференцији за новинаре са Соланом, председник САД је рекао да прихватање споразума представља једини начин да се „сачува интегритет Србије”.

Он је затим, одговарајући на провокативна питања новинара, поновио познате претње о војном удару, уколико Срби, ових дана у Паризу, не ставе потпис на понуђени „пакет-план” који укључује давање велике аутономије Албанцима, повлачење српске војске и полиције са Космета и ултиматум о присуству НАТО трупа у Србији.

(Вест је завршена, почиње музика.)

ДАЧА (*шаљиво*): Моникин Опушак још нису обавестили да се Србима не прети. Све ове године му нису биле довољне да укапира да су Србима муда велика као црквена звона.

ВОДОИНСТАЛАТЕР (*држи грлић флаше близу уста*): Жестоко ће да нас казне ако не платимо рекет. Има да нас трте све док не пристанемо.

ДАЧА: Какав рекет? Ко да нас трти?

ВОДОИНСТАЛАТЕР (*забринуто*): Комшија, НАТО је најјача сила на планети. У новинама пише да послује на принципу мафије. За око им је запало Косово. Ако им га не принесемо на тацни, урнисаће нас. Румени Бил нам неће дозволити да служимо као лош пример. То што кењају да се брину о Шипцима, које нико и не дира, нема појма: боли их патка за њих. Ако треба, помлатиће их као пацове.

ДАЧА: Комшија, читаш погрешне новине. Још никоме није пошло за руком да натрти Србе без последица – тако ће и да остане. Ја овог тренутка мислим само на бојлер. Ако га не закрпиш и не окачиш у мом купатилу до мрака, распашћу се: нисам се купао као човек већ два дана.

ВОДОИНСТАЛАТЕР (*Дачи, одмахнувши главом*): Ти си први од кога чујем да га није брига шта се око њега дешава.

ДАЧА (*шеретски*): Зар брига о бојлеру није брига?

ВОДОИНСТАЛАТЕР: Јесте, али безначајна у односу на оно шта може да нам се догоди.

ДАЧА: Ти си први водоинсталатер од кога чујем да се укењао од аброва. Зар ниси, за ових десетак ратних година иза нас, научио да стежеш буљу?

ВОДОИНСТАЛАТЕР: Нисам. Пробао сам, али ми не иде.

(Музика престаје. Спикер наставља да чита вести.)

ГЛАС СПИКЕРА: Подгорица. Председник Црне Горе је изјавио за Си-Ен-Ен: „Објаву рата и евентуално бомбардовање црногорских градова, од стране НАТО, нећемо схватити као непријатељски акт према Црној Гори. За наш народ то неће бити агресија већ интервенција против српског режима. Наше небо ће бити широм отворено за НАТО авионе.”

(Вест је завршена, чује се тиха музика.)

ВОДОИНСТАЛАТЕР (*с неверицом, стеже флашу*): Шта је, бре, ово? Сви око Србије широм отварају своја небеса за НАТО авионе.

ДАЧА (*мирно, отпивши гутљај из флаше*): То је њихово право: не можемо никоме да забранимо да буде широкогруд и да добровољно скида гаће.

(Музика се утишава, спикер наставља.)

ГЛАС СПИКЕРА: Ваздушном агресијом САД и Велике Британије на Ирак управљају креатори јавног мњења и саветници за штампу, упозорава данас лондонски „Сандеј телеграф” и указује да су због тога амерички и британски официри веома незадовољни.

(Кратка музичка пауза на нова вест. Дача и водоинсталатер пију пиво.)

ГЛАС СПИКЕРА: Амерички председник позвао је синоћ америчку индустрију забаве да смањи количину насиља у филмовима и на телевизији, јавља „Ројтер”. У редовном обраћању нацији преко радија, председник САД забринато је изјавио да је у САД, и на малим и на великим екранима, превише насиља, што негативно утиче на развој америчке деце.

(Почиње музика.)

ВОДОИНСТАЛАТЕР: Која душа од човека.

(Отпија гутљај, одваја флашу од уста. Имитира глумца Бранислава Лечића: изговара, на скоро исти начин, реченицу из филма „Ни на небу ни на земљи”, после Бајагине песме „Моји су другови”).

ВОДОИНСТАЛАТЕР: У јеботе, од овога може да се рикне!

ДАЧА: Тако је боље. И зезање Србина спасава.

(Водоинсталатер се смеје. Музика се утишава. Спикер почиње да чита нову вест.)

ГЛАС СПИКЕРА: Данас је председник САД примио британског премијера Тонија Блера и уместо предвиђених пола часа разговарали су четрдесет пет минута. Министар иностраних послова Велике Британије, Робин Кук, дао је поводом тога следећу изјаву:

„Треба да будемо поносни што је амерички председник посветио толико времена нашем премијеру.”

(Музички интермецо.)

ВОДОИНСТАЛАТЕР: Ово је неки зез?

ДАЧА: Не. Тако се опходе цивилизовани људи.

(Водоинсталатер се удара дланом по челу и заколута очима. Музика се утишава. Спикер чита нову вест.)

ГЛАС СПИКЕРА: Из веома поузданих и обавештених извора сазнајемо да ће Руси испоручити Багдаду понос своје ратне индустрије, оруђе које спада у војну технологију за трећи миленијум. Реч је о најмодернијим сиренама за узбуну које могу да најаве ваздушну опасност за време нестанка струје.

(Музичка пауза.)

ДЕДА *(усхићено, не одвајајући поглед од шах-матле)*: Руси поново јашу! Руси поново јашу!

ВОДОИНСТАЛАТЕР: Деда воли да зеза Рује?

ДАЧА: Таман посла. Обожава Рује. Двапут су га вадили из немачких канџи.

ВОДОИНСТАЛАТЕР: Ко ће да га вади кад Немци дођу по трећи пут?

ДАЧА *(шаливо)*: Ко би други него Рује.

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.)

Свира тиха музика. Дача и Син стоје: руке држе у џеповима панталона. Иза њих стоји Мушкарац: држи радио. Светло на радио. Почињу вести.)

ГЛАС СПИКЕРА: Данас, 19. марта 1999. године, завршена друга рунда разговора у Паризу о решавању проблема на Космету. Копредседавајући париског скупа, министри иностраних послова Француске и Велике Британије, Ибер Ведрин и Робин Кук, закључили су да нема сврхе да се разговори у Паризу даље продужавају. „Преговори се одлажу”, саопштили су. „Спремни смо да наставимо даље разговоре, али без притисака и претњи”, став је српске делегације.

(Мушкарца мења станицу. Чује се песма „Амерички сан” групе „Трула коалиција”. После извесног времена светло нестаје са радија. Музика се упола утишава. Светло на Дачу.)

ДАЧА: Ако нас нападну, то ће бити светска брука. Срби би се онда тукли у односу 1:100. Десет милиона против једне милијарде. То би био, спортски речено, бољи резултат од оног у Термопилском кланцу.

(Светло нестаје са Даче. Светло на Сина.)

СИН: За неке моје другове и неке наше политичаре Леонида и Спартанци нису добар пример.

(Светло нестаје са Сина. Светло на Дачу.)

ДАЧА: На несрећу, увек ће бити Срба за које јунаци нису добар пример.

(Светло нестаје са Даче.)

(Дневна соба.)

Светло се појачава. Сви чланови породице су у соби. Жена за столом покушава да се обрати Сину који гледа ТВ. Терка се огледа. Деда лежи на поду и црта фломастерима по скицен-блоку. Баба седи у фотељи и

разгледа албум са старим фотографијама. Дача седи на троседу и гледа ТВ дневник. У горњем левом углу екрана се види знак РТС 1. Док спикер чита вест, иза његових леђа се одвија снимак из Народне скупштине Републике Србије.)

ЖЕНА (Сину, нервозно): Окани се телевизије. Не гледај у ТВ по цео дан: иструлиће ти мозак. Читај о Немањићима: због њих си три пута падао на испиту. (Син ћути. Колута очима и не одваја поглед од телевизора.)

СПИКЕР: Народна скупштина Републике Србије, на седници одржаној данас, 23. марта 1999. године, донела је одлуку да не прихвата присуство страних војних трупа на Косову и Метохији. Космет су само врата кроз која САД и НАТО покушавају лакше да уђу у нашу земљу и да је окупирају целу, да је разбију и успоставе режим капитулације у којој би читавом нашем земљом и свим нашим грађанима управљали туђа рука и туђи интереси.

СИН (шаљиво): Изгледа да су Амери решили да нас скењају.

ДАЧА (Сину): Препоручио бих да се уозбиљиш и започнеш да читаш о Немањићима. Скењаће те поново професор на испиту.

СИН (шаљиво): Овог тренутка ми се чини да би ми било лакше да се јурим са Америма по брдима него да учим историју.

ЖЕНА (заједљиво): Нећеш имати прилике да их јуриш по брдима. После изгубљеног рата у Сомалији Амери су се опаметили: силазе с небеса тек када све

Зоран Спасојевић

униште и спрже. Сада прво само лете, бацају бомбице и упућују ракете. Није им нужда да зноје гузице по било чијим брдима. Имаш форе да завршиш факултет док не слете. Они су, за разлику од умишљених Срба, стварно небески народ.

ДАЧА: Што си онда уписивао права ако би ти било лакше да изиграваш ратника?! Могао си да нам уштедиш паре и одјуриш на Војну академију.

СИН (*шаљиво*): И тамо се учи историја.

ЋЕРКА (*Дачи*): Коса ми је порасла. Хоћемо ли поново код фризера?

ДАЧА: Хоћемо, душо.

(Деда устаје са пода, држи лист скицен-блока. Подиже га изнад главе и показује свима. Задовољан је.)

ДЕДА: Овај је мртав! Овај је мртав! Убио се.

ЦРТЕЖ:

ДАЧА (*смешкајући се*): Тај још није. А када ће, не зна се.

(*Светло се упола гаси.*)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Мушкарца стоји раширених ногу: руке држи у џеповима панталона. Деда шета око Мушкарца носећи велико плишано магаре. Светло на Мушкарца.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: Да вам кажем у поверењу: боље је бити живи магарац него мртав лав.

(Деда ставља магаре поред Мушкарца. Узјахује магаре: тегли му уши. Светло нестаје са Мушкарца.)

(Кафе.

Светло се појачава. ТВ је укључен. Екраном промичу акробације војних авиона. Дача седи сам за шанком. Конобар прелистава новине.)

КОНОБАР: Слушај ово. Познати топ-модел Клаудија Шифер изјавила је приликом недавне посете Словенији да би радо посетила и Хрватску „јер је Београд леп град”, пише данашњи „Јутарњи лист” из Загреба.

„Волела бих да посетим Хрватску јер се прича да је Београд леп град”, рекла је манекенка гостујући на љубљанској телевизији.

ДАЧА *(шалеиво)*: Ах! Плавуше и географија. Ништа ново.

КОНОБАР: Било би добро када би ови што нам прете знали географију као та лепотица. Никада нас не би нашли.

ДАЧА *(одмахнувши руком)*: Нађу они сваког. Плате неког да им покаже место на мапи. Нашао би се неко наш да их упуту. Увек се нађе.

Зоран Спасојевић

(Улази средовечан мушкарац. Прилази шанку. Дача му се обраћа шеретски.)

ДАЧА: Швалерчино, па где си ти? Види, види: не носиш више наочари?

КОНОБАР: Да ниси решио да се подмладиш па си ставио сочива.

ДАЧА: Прецвале куроње изгледа више нису у моди.

ШВАЛЕР: Ма, каква сочива. Сломила ми их је женска синоћ док смо се играли.

КОНОБАР *(кроз смех)*: Да није села на њих?

ШВАЛЕР *(осврнувши се око себе)*: Обећајте да нећете никоме да кажете.

КОНОБАР: Имаш нашу реч.

ШВАЛЕР: Таман смо спојили усне кад она скупи бутине и сломи ми наочари¹.

(Пауза. Смех. Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Мушкарац стоји раширених ногу: руке су му у џеповима панталона. Светло на Мушкараца.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: Моника, врати се у Белу кућу и пресеци ствар. *(Светло нестаје са Мушкараца.)*

(Дневна соба.

Светло се појачава. Сви чланови породице су у соби. Гледају ТВ снимак позоришне представе „Краљ Иби”, Алфреда Жарија, са Зораном Радмиловићем у улози

Ибија. Ћерка, Син и Жена седе на троседу. Дача седи за столом, пијуцка пиво из флаше и пуши. Баба је заваљена у фотељи. Деда стоји иза фотеље обучен као војни пилот из Првог светског рата: имитира тихим брујањем и раширеним рукама лет авиона мотрећи на ТВ. На екрану се одвија сцена у којој Зоран Радмиловић, са спиралом „на стомаку” која подсећа на мету, говори о авиону који доноси писмо. Сви осим Деди се смеју. По завршетку ове сцене тон телевизора и смех наједном заглушује звук сирене која најављује ваздушну опасност. Баба гледа ТВ, као да се ништа не догађа. Деда и даље имитира лет авиона. Ћерка, Син и Жена се окрећу ка Дачи: збуњени су. Дача их мирно посматра, увлачи и испушта лагано дим цигарете.)

СИН (*забринут*): Шта је ово?

ДЕДА (*кружи по соби, мало погнут и са раширеним рукама*): Ваздушна напаст! Ваздушна напаст! Ваздушна напаст!

ДАЧА (*мирно, после Дединог наступа*): Знак за ваздушну опасност. Почиње хуманитарна ваздушна операција „ПЛЕМЕНИТИ АНЂЕО”. Препоручио бих вам да понесете неопходне ствари и збришете у подрум.

БАБА (*мирно*): Ја не идем никуд. Ни прошли рат нисам провела у подруму. Подрумаши су кукавице које мисле само на своју задњицу. У нашој породици таквих никада није било.

ДАЧА (*шљиво*): Баба, ово нису Немци. Ово су амерички освајачи. Сада још и са тимом снова истрчавају на терен.

БАБА (*Дачи*): То што ти називаш освајачима обичан је олош. Тај олош се никада није тукао витешки. Против Индијанаца имали су пиштоље, против Немаца савезнике, против Јапанаца атомске бомбе, а против Срба Си-Ен-Ен, читаву Европу и свемирску технологију.

ДЕДА (*још кружи по соби, мало погнут и раширених руку*): Наш Бели анђео има јача крила! Има јача крила!

(*Дача даљинским искључује видео и прелази на редован програм. Спикер почиње да чита вести. У доњем левом углу екрана исписан је датум: 24. март 1999.*)

СПИКЕР: НАТО започео зликовачку агресију против наше земље. Генералштаб Војске Југославије обавештава југословенску и међународну јавност да је вечерас, 24. марта 1999. године, нешто после 20.00 часова, НАТО изненада, без објаве рата и без дозволе Савета безбедности УН, извршио агресију на Савезну Републику Југославију. У више масовних налета борбених авиона и крстарећих ракета дејствовано је по цивилним и делимично војним објектима на целокупном простору наше земље, а дејства још увек трају. Прве експлозије до којих је дошло после напада НАТО означиле су крај међународног права, суспендовале Повељу УН и отвориле нову тужну страницу светске историје.

Борбени ефективни система противваздушне одбране, који су правовремено открили агресорске пројектиле и ефикасно дејствовали, нису оштећени и остају у борбеном распореду и спремности за даља дејства. У изразито неравноправној борби оборена су два

непријатељска борбена авиона и више крстарећих ракета. Грађани се моле да остану мирни и да се владају по упутствима штабова цивилне заштите: Војска Југославије је способна да их заштити.

(Читање вести је завршено. Сви ћуте. Дача укључује видео. Наставља се емитовање „Краља Ибија”. Ћерка устаје са троседа, стаје Дачи иза леђа. Грли га.)

ЋЕРКА (мазно): Да ти рецитујем песмицу о слону?

ДАЧА (смирено): Рецитуј, душо.

ЋЕРКА (рецитује и увија се благо у телу):

Деда му је слон
Тата му је слон
Ујак му је слон
Теча му је слон
И брат му је слон.
Шта је онда ОН?

ЖЕНА: Паметна мамина девојчица.

БАБА: Историја ће забележити да је једног дана скоро читав свет заратио против Срба. Свет је изгубио достојанство, храброст и част. Треба да се поносимо што смо друкчији.

СИН (Баби): Јака ствар. Лако је теби тако да причаш кад си се наживела.

БАБА (заједљиво): Наживећеш се и ти. Један рат не значи обавезно упропашћен живот. За све има времена – ако преживиш.

ГЛАС ЗОРАНА РАДМИЛОВИЋА: Чувај небо, бог те јебо!

(Дача прекида „Краља Ибија” и прелази на редован ТВ програм. Бил Клинтон седи у Овалном кабинету: спреман је да се обрати нацији. Гледа у камере и смешка се. Најзад почиње да чита говор.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Ваздушна хуманитарна операција „ПЛЕМЕНИТИ АНЂЕО” није уперена против српског народа већ против његовог руководства. Америка и НАТО овом операцијом стају уз српски народ. Српски народ ће сада да пати, чак да гине, али он не зна да је то за његово добро. Америка и НАТО само хоће да га заштите и да му врате достојанство. Српско руководство је својим неодговорним, тврдоглавим понашањем угрозило безбедност етничких Албанаца, САД, деветнаест чланица НАТО, суседних земаља и осталог дела човечанства – укратко: целе планете.

(Дача се враћа на „Краља Ибија”).

БАБА: Кад се човек мало подсети, слично су говорили и немачки нацисти. Није тако давно било.

ДАЧА: Румени Бил, овако накомтрешен, сада ми личи на питбул сапијенса.

ЖЕНА (заједљиво): Е, сад си ме утешио.

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Мушкарца стоји раширених ногу, држи новине. Терка скакуће око Мушкарца. Светло на Мушкарца. Мушкарца чита.)

МУШКАРАЦ: Џејми Шеј, портпарол НАТО дао је следећу изјаву на конференцији за штампу у Брисе-

лу: „За НАТО војника важи да је одличан скакач. Наиме, НАТО војник без икаквог залета може да прескочи реку широку двадесетак метара, а има такве мишиће који се тренутно могу затегнути и одбацити тело попут неке снажне челичне опруге. Ипак, и при најдужем скоку НАТО војник прескочи само десетак пута веће растојање него што је његова висина.”

(Светло нестаје са Мушкарца.)

ЋЕРКА: Бомбардан! Бомбардан! Бомбардан!

(Кафе.

Светло се појачава. Просторија је празна – нигде никога. Из радија допире музика. Повремено се чује хук авиона. Улази Конобар: наслања се на шанк.)

КОНОБАР *(потпуштено)*: Локатора још нема.

(Светло се у пола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Мушкарца стоји раширених ногу: савија новине и ставља их под пазух. Ћерка скакуће око Мушкарца. Светло на Мушкарца.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: Јутрос сам чуо на радију да рат на Косову нису изазвали Амери већ су га Срби пажљиво испланирали.

(Светло нестаје са Мушкарца.)

ЋЕРКА: Томахавк! Томахавк! Томахавк!

(Дневна соба.

Светло се појачава. Породица је на окупу. Деда је костимиран као краљ Иби. ТВ је укључен: одвија се пренос протестног рок концерта „Песма нас је одржала” са Трга Републике у Београду. Извођачима и публици су на грудима прикачене стилизоване мете са натписом „ТАРГЕТ ”/мета/. У публици су уочљиви транспаренти:

Ф – 117 А = СКУПА БРУКА АМЕРИЧКЕ
АВИЈАЦИЈЕ
АВИОНЕ СЛОМИЋУ ТИ КРИЛА ДА НЕ ЛЕТИШ ЗА
ДЕБИЛА!

ШТО СЕ КУРЧИШ КАД НЕ ЗНАШ ДА ЛЕТИШ?

НОЋНИ СОКО ИЗГУБИО ОКО!

МЕДЛИН НИЈЕ БУШНА!

НАТО ТРУПЕ ПОЉУБИТЕ МЕ У ДУПЕ!

На бини се смењују извођачи. Публика извикује пароле:

ЗАУСТАВИТЕ ПЛАНЕТУ! БИЛ КЛИНТОН МОРА
ДА СИЋЕ.

НЕМА НАМ ДРУГЕ – МОРАМО ПОБЕДИТИ!

БУШИЋЕМО ВАМ АВИОНЕ КАО ШАРЕНЕ
БАЛОНЕ.

ТОНИ БЛЕР – КЛИНТОНОВ КЕР!

КЛИНТОН НЕМА ПИШУ.

Жена, Дача, Ћерка и Син кисело се смешкају. Деда скида десном руком нокиш с главе, маше њиме и по-скакује.)

ДЕДА (узвикује): Боље рат него патка! Боље рат
него патка! Боље рат него патка!

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Мушкарца стоји раширених ногу: савија новине и ставља их под пазух. Ћерка скакуће око Мушкарца. Светло на Мушкарца.)

МУШКАРАЦ: Кажи ти мени шта је то „томахавк”.

ЋЕРКА: Америчка ракета.

МУШКАРАЦ: Кажи ти мени шта је то „пустињска олуја”.

ЋЕРКА: Америчка ратна операција.

МУШКАРАЦ: Кажи...

(Мушкарца одмахује руком. Светло нестаје са Мушкарца.)

(Кафе.

Свира тиха музика. Светло се појачава. Дача за једним столом са двојицом игра карте. За другим столом седе два госта. Конобар послује око шанка. Чује се удаљена хука авиона. Конобар изненада поставља питање.)

КОНОБАР: Господо, имате ли ви гас-маске?

ПРВИ САИГРАЧ: Што питаш? Да нећеш можда да купиш?

КОНОБАР: Медији јављају да нам „Милосрдни анђео” са неба пушта отровне гасове и посипа нас бактеријама. Можда баш сада бацају нека говна на нас.

ДАЧА: Не требају нама гас-маске. Срби су отпоран народ.

ПРВИ ГОСТ: Ја се више не бих зезао. Сутра купујем једну.

ДРУГИ ГОСТ: Ја сам остао без маске. Присвојила ју је моја жена.

ПРВИ САИГРАЧ: И мени моја.

ПРВИ ГОСТ: Што им их не одузмете?

ДРУГИ ГОСТ: То никако.

ДРУГИ САИГРАЧ (*другом госту*): Јача је од тебе?

ДРУГИ ГОСТ (*шаљиво*): Није. Али када стави маску преко лица, дође ми некако лепша.

ПРВИ САИГРАЧ (*шеретски*): А моја, када ставим шаку преко филтера, меша као луда.

(*Смех. Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Чује се тиха музика. Син стоји, држи мобилни телефон. Разговара. Светло на Сина.)

СИН: Шта си радила вечерас?

ЖЕНСКИ ГЛАС: Гледала сам на телевизији неки филм у коме Силвестер Сталоне разноси нека возила и објекте на земљи у рушилачком бесу. Док се филм одмотавао, кроз прозор собе се видело небо обасјано ружичастим пламеном из правца Панчева, а повремено су се чуле и слабе детонације. Одустала сам од филма са Сталонеом, изашла на терасу и наставила да посма-

трам небо над Београдом. Било је кудикамо интересније и реалније, скоро до границе надреалног.

СИН (*шаљиво*): Баш ти завидим: ја сам потпуно отупео. Временом сам се навикао на звуке „томахавка” као на клопарање ноћног трамваја.

ЖЕНСКИ ГЛАС (*шаљиво*): Тешко теби. Нема ти спаса.

(*Светло нестаје са Сина.*)

(*Дневна соба.*

Светло се појачава. Баба је сама у соби. Дрема у фотељи. ТВ је укључен. Емитују се вести. Син улази у собу. Проверава Бабу машући руком испред њеног лица. Узима даљински и искључује телевизор. Баба се нагло буди. Љутито се обраћа Сину.)

БАБА: Што си искључио телевизор?

СИН (*смирено*): Спаваш.

БАБА (*„накострешено”*): Не спавам. Укључи га.

СИН (*притиска даљински, смирено*): Видео сам, добро сам видео да спаваш.

(*На ТВ екрану се уместо вести врти неки цртани филм.*)

БАБА (*мање „накострешено”*): Никада не спавам док гледам цртаће.

СИН: Мало пре су биле вести.

БАБА: Ти ћеш да ми кажеш.

(*Светло се у пола смањи.*)

(Трећи простор.

Дача и Деда улазе. Деда је костимиран и наоружан као српски ратник из времена Косовског боја. Коњушар седи за столом, чита новине и слуша транзистор. Дача и Деда лагано прилазе столу. Дача се рукује са Коњушаром и седа за сто. Деда џупка поред стола.)

КОЊУШАР: Вама не мањка бензин кад долазите колима на хиподром. За вас санкције не важе.

ДАЧА: Не важе само данас. Морао сам да крешем ауто због Дединог костима: једва се креће у њему. Требаће нам дизалица да га попењемо на коња.

КОЊУШАР *(гледајући у Деду, шаљиво)*: Док кажеш „кад ја тамо а оно међутим”, оволика гвожђурија на њему има као магнет да привуче натистичке бомбардере.

ДЕДА *(извикује)*: Ја сам Милош Обилић! Ја сам Милош Обилић! Ја сам Милош Обилић!

КОЊУШАР *(смешећи се)*: Баш је слатак. Кад год дође овде, улепша ми дан.

(Коњушар узима новине са стола и почиње брзо да их прелистава.)

ДАЧА: Да пењемо Деду на неког коња. Постаје нервозан.

КОЊУШАР *(гледа у новине)*: Прво да ти прочитам нешто.

ДАЧА: Пусти сад новине. Доста ми је глупости за читав живот.

(Коњушар не обраћа пажњу на Дачин одговор. Почиње да чита уз тиху рок музичку подлогу.)

КОЊУШАР: Метроом на онај свет. Њујорк, 19. маја 1999. (Њујорк Тајмс) – Старац је ушао у њујоршки метро, заузео седиште и тихо умро, а онда се ко зна колико сати возио пре него што је неко од живих путника обавестио полицију. Старац није идентификован, а не зна се ни на којој је станици ушао на воз, рекли су полицајци, наглашавајући да само могу да процене колико се дуго мртавац труцкао у подземној, на линији Јужни Менхетн – Бронкс. „Имате ли појма колико људи спава у метроу?”, питао је један полицајац новинаре. „Ако неко умре и баш не падне на сапутнике или се не усмрди, нико га неће приметити.”

ДЕДА *(гласно)*: Ја сам Милош Обилић! Ја сам Милош Обилић! Ја сам Милош Обилић!

ДАЧА *(шаливо)*: Нови светски поредак намеће нови светски начин живота и умирања. Ми смо последња генерација која брине о старцима. Покушај да замислиш наше синове или будуће унуке како нас шетају градом и не стиде се кад пред другима изваљимо „Ја сам Милош Обилић”. Вожња метроом на онај свет је и наша будућност.

ДЕДА *(гласно, лупивши песницом о сто)*: Ја сам Милош Обилић!

КОЊУШАР *(док устаје, кроз смех)*: Обилићу, одох да ти оседлам најбољег коња.

(Коњушар се удаљава. Транзистор почиње да шушти: Дача га искључује. Оглашава се сирена за ваздушну опасност. Чују се авионски мотори. Дача подиже гла-

Зоран Спасојевић

ву увис. Деда и даље џупка. Чују се детонације. Коњушар се враћа и седа за сто.)

КОЊУШАР: Морамо мало да сачекамо. Коњи су узнемирени од звука сирене.

ДЕДА: Ја сам Милош Обилић! Ја сам Милош Обилић! Ја сам Милош Обилић!

ДАЧА (*Коњушару*): Важи, али да раширимо сунцобран. На овом сунцу Деда има под овим плеховима да пропишти као експрес-лонац.

(Коњушар и Дача устају. Шире сунцобран и постављају га поред Деде. Седају поново за сто. Коњушар укључује транзистор: чује се рок музика.)

КОЊУШАР (*весело*): Док се коњи не смире, прочитаћу ти тазе летак. Мислим да нас зезају.

ДАЧА: Да чујем.

КОЊУШАР: Важно упозорење Србима! Многи војници могу брзо да лете. Српски војник лети око седамдесет километара на сат. Неки руски војници достижу и до сто педесет километара на сат. Међутим, ни највећи рекордери међу војницима по брзини лета не могу да се мере са америчким војницима. Амерички војник лети брзином већом од звука: због тога постаје невидљив!

ДАЧА (*весело*): У праву си: ударају нам фини јадац. Само овакав зез Амери не могу сами да смисле: нешто ми говори да им је неки наш говнар помагао.

КОЊУШАР (*смеје се, обраћа се Деди*): Обилићу, идемо по коња.

(Деда и Коњушар излазе. Мало касније Деда и Коњушар се враћају. Деда јаше дршку од метле са „накале-

мљеном” коњском главом. Чује се брујање авионских мотора. Коњушар седа за сто поред Даче. Деда кружи око њих. Срећан је. Обраћа им се.)

ДЕДА (*помпезно*): Мурат је мој! Мурат је мој! Мурат је мој!

(Кафе.

Светло се не појачава. Дача улази лагано. На столовима и шанку горе свеће. За једним од столова седе Писац и Сликара са „јарећом” брадицом: мало су „гасирани”. Дача прилази њиховом столу и седа на празну столицу.)

ДАЧА (*Писцу, шаљиво*): Господина Сликара виђам скоро сваки дан, али тебе нигде нема. Пре неки дан сам помислио да ниси можда рикнуо.

СЛИКАР (*заједљиво*): Има га. Само ти не залазиш по склоништима и подрумима.

(Писац се кисело смешка. Ћути.)

ДАЧА (*Сликару, шаљиво*): Синоћ сам успео да продам твоју слику оном сому. Треба да ми пољубиш гузу.

СЛИКАР: Могу само да ти купим гумене бомбоне.

(Дача подиже десну руку увис. Конобар одмах доноси три пива и мења пепељару. Сва тројица подижу флаше, наздрављају.)

ДАЧА (*Писцу, после гутљаја пива*): Па причај, Писац. Шта се то догађа с тобом?

ПИСАЦ (*спушта флашу на сто, озбиљно*): Чувам рукописе.

ДАЧА: Од бомби?

ПИСАЦ: Не. Него ми неко краде речи.

ДАЧА (*шаљиво*): Чучање по склоништима те је учинило духовитим.

ПИСАЦ (*озбиљно*): Не шалим се. Однедавна су из рукописа почеле да ми нестају речи, тек онако. Без трага и гласа. Неко време нисам ништа предузимао. Мислио сам да сањам или да умишљам: просто нисам могао да поверујем да је тако нешто могуће. Али, у реченицама су зјапиле белине.

(*Дача и Сликара се згледају. Намигују један другоме док Писац говори. Накрећу пиво.*)

ПИСАЦ: Почео сам да кријем рукописе. Није вредело. Прикрадао сам се кући из дворишта, преко травњака и мотрио кроз прозоре не бих ли спазио лопова. Био сам неуморан у томе, али без успеха. Не схватам у чему је штос. Питам се шта да радим.

ДАЧА (*Писцу*): Ако се не зезаш, онда бежи из склоништа међу живи свет.

СЛИКАР (*додаје шаљиво*): Да привијеш на груди нешто женско.

(*Писац наставља да прича као ништа није чуо.*)

ПИСАЦ (*сада са паћеничким изразом лица*): Недостаје ми скоро свака друга реч. Преостале речи постале су сасвим бесмислене. Без мојих речи ја сам ништа: од њих сам створио свет по својој мери. И био неко у њему.

ДАЧА И СЛИКАР (*углас, шаљиво*): Не кењај. Ти си неко само са нама: зајеби склоништа.

(*Писац их посматра збуњено. Дача и Сликарица намигују један другоме и накрећу пиво.*)

ПИСАЦ (*док подиже флашу*): Који кретени.

(*Сва тројица испијају пиво. Враћају празне флаше на сто. Дача подиже десну руку увис. Конобар доноси три флаше пива и док поспрема сто, покушава да исприча виц.*)

КОНОБАР: Знате ли како политичари играју шах међу собом?

ДАЧА: Не.

КОНОБАР: Узимају фигуру по фигуру док табла не остане празна.

ДАЧА: Ха.

СЛИКАР: Шта ли раде са празном таблом?

КОНОБАР: Не бих знао. Ја сам ово схватио као виц: нисам ишао тако дубоко.

(*Пауза.*)

КОНОБАР: Увек ми ујебете виц.

ПИСАЦ (*Сликару*): Обриј са лица тај пицин пркос, не личиш на мушко.

СЛИКАР (*весело*): Ову туру ја плаћам. Човек се повратио.

(Трећи простор.

Чују се „тихе” експлозије. Мушарац улази полако са упаљеном свећом у рукама. Стаје. Светло на Мушараца.)

МУШКАРАЦ (*осврнувши се око себе*): Ни један лудак није успео да оствари нови светски поредак.

(Мушарац дува у свећу. Пламен се гаси. Не чују се више експлозије. Светло нестаје са Мушараца.)

(Дневна соба.

Светло се не појачава. Дача је сам у соби. Седи за столом: пред њим су две велике свеће. Чита књигу. Звони телефон. Дача невољно устаје и подиже слушалицу.)

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Дачо, овде твоја Другарица из Њујорка. Како си, шта радиш?

ДАЧА: Ништа нарочито. Производим атомске бомбе и бојне отрове. Силујем и прогањам Шиптаре. Кољем, палим, разарам.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Шалиш се? О томе говори и Си-Ен-Ен. Кажи да се шалиш!

ДАЧА: Мртав сам озбиљан.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Шта се то чује тако гласно?

ДАЧА: У току је натистичка хуманитарна акција „Племенити анђео”. Ови твоји шаљу редовно. Углавном ноћу. Шаљу болницама, школама, мостовима,

електранама, фабрикама, музејима, споменицима, библиотекама, црквама, гробљима. Нарочито су издашни према женама, деци у инкубаторима, избегличким колонама. Пре пола сата су чак помогли кинеску амбасаду, један хотел и фарму свиња.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Ја о томе не знам ништа. Само знам да бомбардују ваше војне циљеве. Си-Ен-Ен не лаже!

ДАЧА: Ту си у праву. Јуче су бомбардовали децје обданиште: ту се, кажу ваши и Си-Ен-Ен, одгајају будући војници. Натисти и Си-Ен-Ен не лажу.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Американци нису нацисти.

ДАЧА: Нисам рекао да су нацисти него натисти. Разлика је у једном слову, а то је велика ствар.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Ти ме завитлаваш. Ниси се променио. Само да знаш: просечан Американац воли ваш народ.

ДАЧА: И просечан Србин обожава ваш народ. Само му не помаже.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Изгледа да нисам погодила право време за разговор. Али да знаш да смо ми овде јако забринути за вас.

ДАЧА: И ми овде смо забринути за вас.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Не бих да се препирем с тобом. Шта ћеш сад да радиш?

ДАЧА: Мало ћу да пишем.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: Па то значи да имате струју.

ДАЧА: Немамо, али гори складиште горива у близини па се добро види.

ЗАБРИНУТИ ЖЕНСКИ ГЛАС ИЗ СЛУШАЛИЦЕ: С тобом нешто није у реду. Јавићу се кад ти буде боље. Здраво.

(Дача оставља слушалицу. Светло се појачава. Дача укључује ТВ: емитује се спот песме „Погледај дом свој анђеле” „Рибље чорбе”. Дача појачава тон и седа на тресед.)

ДАЧА *(по завршетку спота, за себе)*: Мене си нашла!

(Светло се у пола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Ћерка се креће као индијански трагач. Мушкарца улази лагано. Стаје. Светло на Мушкарца.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: До бомбардовања Србије од стране Америке и НАТО ратом се сматрао сукоб две војске.

(Ћерка стаје испред Мушкарца: гледа га у очи.)

ЋЕРКА *(осврнувши се око себе)*: Црвенкапа је кренула. Прати је. Немој да је изгубиш, одвешће нас код баке.

(Мушкарца намигну. Светло нестаје са Мушкарца.)

(Дневна соба.

Светло се не појачава. Сви су на окупу. Нема струје: упаљене су свеће. Чује се музика са транзистора. Баба, Жена и Дача седе за столом: играју карте. Деда је костимиран као Козак: шетка се по соби и покушава да игра казачок. Син и Ћерка седе на троседу и играју човече не љути се. Наједном се светло појачава. У соби постаје живље. Син узима даљински и укључује ТВ. Обраћа се Баби и Жени.)

СИН (шаљиво): Домаћице, имате среће. Замрзивачи поново зује.

(Баба и Жена се кисело смешкају. ТВ је „прорадио”: Брижит Бардо даје изјаву. У доњем левом углу екрана је знак Би-Би-Сија. Дача искључује транзистор. Деда гледа у ТВ као опчињен. Симултани преводаца је гласнији од Б. Б.)

БАБА: Тишина. Говори Дедин секс симбол и велика заштитница животиња.

(Деда прилази лагано: стиче се утисак да би ушао у ТВ.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: За мене је тај рат у Србији ужасан, окрутан, страшан, као што су уосталом сви ратови. Никако не разумем чињеницу да свет није могао, или није хтео, да у том тренутку реагује на прави начин и у право време како би спречио ту ужасну, немогућу кланицу. Ја сам на страни Срба, наравно! То је разумљиво, Американци освајају свет! Њихове навике и обичаји противе се свакој цивилизацији. Варвари су. Кољу животиње, а ја се против тога борим свакодневно. ВОЛИТЕ ЖИВОТИЊЕ!

Зоран Спасојевић

ДЕДА (*показује руком на себе, као да се нуди*): Ја сам звер! Ја сам велика звер! Ретка звер!

(*Сви се смеју Дединој представи. Одједном се чује хука авиона. Чује се и знак за ваздушну опасност.*)

СИН: Ово је била „закасна“.

(*ПВО је прорадила: чују се детонације, гласови и аплаузи са „улице“. Кроз „прозор“ се виде трагови светлећих метака.*)

ПРВИ ГЛАС: То мајстори!

ДРУГИ ГЛАС: Тако је! Браво!

ДЕДА: Избушите их к'о ђевђире!

ТРЕЋИ ГЛАС: Кад сиђете доле, гузе ће да боле!

ЧЕТВРТИ ГЛАС: Погођена је још једна ракета! Хоћете још?

(*Деда подиже руке увис, пљеска длановима.*)

ДЕДА: За Русе ће вам требати више авиона.

СИН (*шеретски*): Какав диван ватромет.

ДАЧА (*шаљиво*): Они што чуче по подрумима никада неће сазнати шта су пропустили ноћас.

(*Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Чује се тиха музика. Дача улази: носи фасциклу под пазухом. Изгледа задовољно. Чује се знак за ваздушну опасност. Прилази Уредниковом столу: рукују се.)

УРЕДНИК (*срдачно*): Дачо, нешто те нема. Нашао си издавача који боље плаћа?

ДАЧА (*седа на столицу, шаљиво*): Нисам, Уредниче. Слаба ми је продукција. Паузирам док бомбе падају око куће. А нестаје и струја: зеза ми рачунар.

УРЕДНИК: Читао сам неке велике писце који су писали гушчјим пером уз пламен свеће.

ДАЧА (*пружа фасциклу Уреднику*): Они су били у предности: гушчја пера не захтевају струју.

УРЕДНИК (*кисело*): Курајберска шала.

ДАЧА: Шала нас је одржала.

УРЕДНИК: Има мало вискија. Како ћеш?

ДАЧА: Шта?

УРЕДНИК: Виски.

ДАЧА: Са доста разумевања.

УРЕДНИК: Има мало вискија, али у ово време мало разумевања.

(*Уредник сипа виски у чаше. Дача узима чашу: наздрављају.*)

ДАЧА (*запаливши цигарету*): Читај то пажљиво. Уложено је много труда.

(*Уредник пијуцка виски и заинтересовано прелази погледом преко рукописа. Неки пут трепне, начини гримасу. Или надува образе. Дача пуши, пијуцка виски и не одваја поглед од Уредника.*)

УРЕДНИК (*Дачи, завршивши читање*): Нешто си се умудрио.

ДАЧА: Постајем врло прибран када мислим да зависим од нечијег мишљења: тада имам утисак да остали свет не постоји.

УРЕДНИК (*значајно*): Види, једна од ових прича обично је срање, просто – у њој се налази од свачега по нешто, а то је ништа. Друга је изузетна, она је апсолутно предивна и чиста. Оно што би требало сада да урадим јесте да једноставно одбацим једну и одаберем другу.

ДАЧА (*„накострешено“*): То је та чувена твоја мала мржња?

УРЕДНИК (*смешкајући се*): Има код једног филозофа теза, односно читава теорија, да су заједнице корисна ствар и да су потребне људима као врста хигијене.

(Дача наједном изгледа смирено и задовољно. Чује се знак за престанак ваздушне опасности. Уредник и Дача приносе чаше уснама.)

ДАЧА (*после испијеног пића и престанка знака ваздушне опасности*): Има код другог филозофа теза, односно читава теорија, да рат служи хармоничном развоју људске врсте.

(Кафе.

Светло се појачава. За једним од столова седе двојица рмпалија у тегет трегер мајицама. Изгледају опасно. Испред њих је по коцка шећера. Изгледа као да размишљају пуном паром, на начин како то раде шахисти аматери. Дача улази. Око стола стоји неколико кибичера. Показују Дачи да не прави буку. Мало иза осталих стоји Конобар. Дача му се обраћа.)

ДАЧА (*заинтересовано*): О чему се ради?

КОНОБАР: Кладили су се.

ДАЧА: У шта?

КОНОБАР: На чију ће коцку шећера прво да слети мушица.

(Наједном допире хука авиона. Мало касније се чују две снажне детонације.)

ПРВИ РМПАЛИЈА *(ударивши се по челу)*: Цркли дабогда! Поплашише нам мушице!

ДРУГИ РМПАЛИЈА *(удара песницом о сто)*: Е, јебаћемо им матер!

КИБИЦЕРИ *(у хору)*: Стварно им треба јебати матер!

(Дача их напушта и седа за слободан сто: показује руком Конобару да приђе.)

КОНОБАР: Изволи.

ДАЧА *(шаљиво)*: Једно ледено пиво. Са иглицама: као из Сибира.

КОНОБАР: Имаш среће. Ноћас је било струје.

ДАЧА *(иронично)*: Благо мени. Срећа ме прати кроз живот.

(Конобар улази у шанк. Брзо се враћа са флашом пива и чашом на послужавнику. Хоће да налије пиво у чашу. Дача му показује руком да то не ради.)

ДАЧА: Заборавио си. Пиво пијем искључиво из флаше.

КОНОБАР *(шаљиво)*: Ми смо неки чудан народ. Ни теби не смета да пијеш док се разбацују бомбама? Могла би нека да те изненади.

ДАЧА *(одмахује руком, шаљиво)*: Нисам ја те среће. Мене до сада ништа није изненадило. Ни лоз, ни

Зоран Спасојевић

лото, ни бинго, ни спортска прогноза. Зашто би онда бомба.

КОНОБАР (*погледавши у Стаљинов портрет, жустро*): Све ће им Руси наплатити! Снимаће Амери поново филмове о црвенима.

ДАЧА (*за себе, док Конобар одлази, шаљиво*): Видим, КГБ је широм отворио врата. Још само Деда да стигне.

(*Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Чује се тиха музика. Мушкарцац стоји раширених ногу. Светло на Мушкараца.)

МУШКАРАЦ (*осврнувши се око себе, као да се поверава*): Тражио сам им визу. Одбили су ме за пет минута. Кад размишљам о томе, најтеже ми пада то што сам морао да пишем молбу. Још више ме је срамота шта сам све срао у молби. Боже, како сам им се увлачио у буљу! Када бих могао само да се увучем у њихову архиву и поцепам то срање. Умрећу несрећан ако то не урадим.

(*Светло нестаје са Мушкараца.*)

(*Дневна соба.*

Светло се појачава. Сви су присутни. Дача претражује по Интернету са слушалицама на глави. Син се обува. Деда је одевен у дечје морнарско одело: џупка пред вратима и гледа у Бабу. Син прилази Дачи и тапше га по рамену. Дача скида слушалице.)

СИН: Шта слушаш?

ДАЧА (*шеретски*): Слушам „Одмор у Србији” од „Мртвих Амера”.

СИН: Штос је врхунски, иако си мазнуо идеју од „Мртвих Кенедијевих”. Ти си геније.

ДАЧА: Знам. Нешто ти треба?

СИН: Дај неку кинту да купим банане за мајмуне. Водим Деду у зоолошки врт. Нека га обиђе још једном пре него што га натистистичка ратна машинерија претвори у прах и пепео.

ДЕДА (*Баби, џупкајући*): Идемо да једемо мајмуне!

БАБА (*крстећи се*): Идете да их храните, благо мени.

(Деда и Син излазе. Звони телефон. Дача скида слушалице и оставља их на секретер. Прилази телефону и подиже слушалицу.)

ДАЧА: Хало.

(Чује се радосни глас Дачиног кума.)

КУМ: Куме! Знаш ли шта раде паметни Срби док падају бомбе по Србији?

ДАЧА: Кажи.

КУМ (*шеретски*): Јављају се глупим Србима телефоном из иностранства. Ха! ха! ха!

ДАЧА: Ти си се дуго трудио да постанеш паметан. Колико знам до пре неки дан то ти није успевало.

КУМ: Успело ми је куме. Ипак ми је успело! Извини што нисам стигао да се поздравимо. Све је било наврат-нанос.

ДАЧА: Нема везе. Важније је то што можеш да телефонираш из иностранства док ми „томахавк” прелеће преко куће.

КУМ (одушевљено): Јављам се из Вашингтона. Овде се сада ствара светска историја.

ДАЧА: У праву си, Куме. Амери су маштовити и богати: створиће нову историју. Измислиће они све и свашта, као што су измислили и Рамба и Кинг Конга и остале мајмуне.

КУМ: У Америци можеш све да урадиш, а да не изађеш из кола.

ДАЧА: Задивљен сам. То је сасвим довољно за срећу.

КУМ: Ти си као нешто љут на мене?

ДАЧА: Таман посла. Баш се дивим твојој сналажљивости.

(Веза се прекида, Дача спушта слушалицу. Одлази до секретера, седа. Ставља слушалице на уши и почиње да куца по тастатури.)

ДАЧА: И ти си ме нашао!

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Деда је у кади. Пред њим је проширен састав ратне флоте: носач авиона, бојни брод, крстарица, разарач, оклопни крсташ и топовњача. Игра се ратним бродовима: гура их испред себе изводећи „тактичке вежбе”. Дача стоји поред њега са фротијским мантилом у рукама. Нервозан је.)

ДЕДА (*кружећи топовњачом око носача авиона*):
Потопићу ја тебе. Видећеш ти шта је прави капетан.

ДАЧА: Потопи га већ једном. Пашћу у несвест од стајања.

ДЕДА (*не реагује на Дачину упадицу*): Потопићу ја тебе. Видећеш ти ко сам ја.

ДАЧА (*нервозно*): Деда, испадај напоље. Мора још неко да се окупа: само што није нестала струја.

(*Деда устаје и излази из каде. Дача му навлачи фронтирски мантил. Деда још увек „прети”.*)

ДЕДА (*претећи кажипрстом*): Потопићу ја тебе. Вратићу се ја.

(*Деда и Дача улазе у дневну собу. Баба седи у фотелји и прекида разгледање албума са фотографијама. Обраћа се Деди.*)

БАБА: Је л' те окупао Дача?

ДЕДА: Не знам. Помириши ме.

(*Кафе.*

Чује се тиха музика. Светло се појачава. Конобар стоји иза шанка. За једним од столова Дача игра преферанс. Улази Сликара, носи слику: прилази шанку, ставља слику на шанк, седа на столицу.)

КОНОБАР: Шта је, хоћеш опет да ми увалиш слику уместо пара?

СЛИКАР: Како ти изгледа ова слика?

КОНОБАР: Зелена је, као из душевне болнице.

СЛИКАР: Да је префарбам у фини црвену, а?

КОНОБАР (*одмахује руком, узима слику, оставља је иза шанка*): Не мораш да се трудиш, овом ћу да покривам кацу са киселим купусом.

ДАЧА (*шеретски*): Зар тако са делом једног генија?

СЛИКАР (*окренувши се ка Дачи*): Зезаш, а таман сам хтео да ти кажем да сам видео твоју нову књигу.

ДАЧА: Где си видео моју књигу?

СЛИКАР: У клоњи на бензинској пумпи. Добро ми је послужила.

(*Сви се смеју осим Даче.*)

ДАЧА (*сачекавши да се исмеју, театарлно*): Гледајте и плачите. Увер бетл!

(*Пауза.*)

ПРВИ САИГРАЧ (*бацивши карте на сто*): Свет их је препун.

ДАЧА: Кога или чега?

ДРУГИ САИГРАЧ: Сeroња.

(*Смех. Дача се смеје и врти главом.*)

СЛИКАР (*Дачи, кроз смех*): Твоји фазони нису могли да прођу: упао си у маказе играча светске класе.

(*Светло се упола смањи.*)

(*Трећи простор.*

Чује се тиха музика. Мушарац стоји раширених ногу. Светло на Мушараца.)

МУШКАРАЦ (*осврнувши се око себе*): Особе које је требало да сведоче против председника Клинтона на

суду заспале на железничким шинама па их је прегацио воз.

(Пауза.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: И друго. Америчко пиво је одлично за чишћење зубних протеза. *(Светло нестаје са Мушкараца.)*

(Дневна соба.)

Светло се појачава. Породица је на окупу. Дача куца по тастатури рачунара. Деда је костимиран као Чарли Чаплин. Налепио је бркове и парадира по соби. Баба седи у фотелји и гледа ТВ. Жена, Син и Ћерка седе на трпезу. Ћерка држи огледало у десној руци и прави гримасе. Жена и Син заинтересовано прате ТВ. На екрану, испред спикера, у доњем десном углу исписано је: Скај Њуз, 3. јун 1999. Спикер чита вест: симултани преводилац га прати. На екрану почињу да приказују снимак Народне скупштине.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: После седамдесет два дана непрекидног бомбардовања од стране деветнаест НАТО земаља на челу са Америком, Народна скупштина Републике Србије усвојила је документ за постизање мира Г-8 који су донели највиши представници Европске уније и Русије. Документ предвиђа безусловно и убрзано повлачење српске војске, полиције и администрације са Косова. Документ, такође, предвиђа присуство војних и полицијских трупа НАТО, УН и Русије под командом САД. Документ, на крају, предвиђа да увођењем међународне цивилне

управе престаје суверенитет Србије над територијом Косова.

Због лошег искуства са српском страном НАТО ће наставити бомбардовање све док Скупштина Србије и председник Милошевић не ставе потписе на већ усвојен документ, јавља „Ројтер”.

(Ћерка почиње да певуши и тактира ногом. Син се окреће ка Жени.)

СИН *(разочарано)*: Косово је изгубљено? Је л' ово капитулација?

ЖЕНА *(заједљиво)*: Није. Победили смо. Опет смо победили.

ДАЧА *(мирно, гледајући у монитор)*: И ако ови енглески педери случајно не лажу, опет ништа није коначно изгубљено. Отпор окупатору нема рок трајања. Код нас све дуго траје, па и рат. Овај рат је тек почео и има још о, хо, хо да траје. Можда још сто година. Сетите се прошле Косовске битке. Сетите се шта се догодило Турцима: није тако давно било.

ЖЕНА *(заједљиво)*: Знамо. Срби су губили битке, али никада ни један рат.

(Нико не одговара. Дача наставља са куцањем по тастатури. Жена нервозно мења канал. На ТВ екрану су ТВ спикерка и Медлин Олбрајт. У доњем левом углу је знак Си-Ен-Ена, затим: Вашингтон, 3. јун 1999. ТВ спикерка почиње да чита вест, симултани преводилац је прати.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Срби се поново извукли. Амерички секретар за иностране послове, Медлин Олбрајт, обратила се новинарима пово-

дом седнице Народне скупштине Републике Србије: „Знала сам да ће Србија пристати на све и коначно одустати од Косова, колевке албанске цивилизације. У октобру прошле године сам већ изјавила да су Срби јаки само на речима. Да су јунаци само у непостојећим биткама и песмама које су сами о себи испевали. Ипак, ако ставимо руку на срце, показали су мало јунаштво: бранили су се до пет порушених фабрика, три мостића, два нестанка струје и једног ТВ репетитора.”

(Деда је подигао штап увис: уперео га је према телевизору. Обраћа се Медлин Олбрајт.)

ДЕДА: Малена, угураћу ти сладолед у гаћице. Битка још није завршена!

(Баба гледа у Деду и почиње да се смеје.)

БАБА *(смешећи се)*: За њене гаћице биће ти потребно да испразниш неку боље снабдевену послasti-чарницу.

(Ћерка престаје да певуши. Обраћа се Баби и Жени забринуто.)

ЋЕРКА: Све девојчице имају пубертетске бубуљице. Само ја немам ни једну.

СИН *(Ћерки, љутито)*: Полудећу од твојих бубуљица.

ЋЕРКА *(увређено)*: Нећу да ти рецитујем песмицу о слону.

СИН *(Дачи, саркастично)*: Бомбардовање сам изгледа преживео. Али пубертетске бубуљице твог мезимчета и Дедине Русе – не верујем.

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Мушкарца стоји раширених ногу. Светло на Мушкарца.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: Особа која је требало да сведочи против председника Клинтона на суду пронађена без главе. Изгледа да није умрла природном смрћу.

(Пауза.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: Друго. Госпођица Медлин Олбрајт пише у тајности аутобиографску књигу под радним насловом „Како сам постала балетан”.

(Пауза.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: И треће. Има корисних ствари у умирању: можеш да пушиш колико хоћеш.

(Светло нестаје са Мушкарца.)

(Кафе.

Тиху музику ремети удаљена хука авиона. Светло се појачава. Конобар стоји иза шанка. За једним од столова седе двојица припитих. Један од њих посматра велику фотографију.)

ПРВИ ПРИПИТИ *(заплиће језиком и држи кажипрст уперен у фотографију)*: Шта ти је ово?

ДРУГИ ПРИПИТИ *(заплиће језиком)*: Скуп на Равној Гори.

ПРВИ ПРИПИТИ: Какви су вам ово костими?

ДРУГИ ПРИПИТИ: Четнички.

ПРВИ ПРИПИТИ: Мој матори се борио у прошлом рату на страни партизана. Рекао ми је да вас је све побио. И шуму је, каже, посекао. Откуд сада ви овде?! Откуд сад шума овде?!

(Пауза. Удара се дланом по челу.)

ПРВИ ПРИПИТИ: Господе! Изгледа да ме је слагао.

(Конобар се смеје. Удаљена сирена оглашава крај ваздушне опасности. Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Чује се тиха музика. Мушкарцац улази. Стаје. Светло на Мушкараца.)

МУШКАРАЦ *(осврнувши се око себе)*: Јутрос сам чуо на „Гласу Америке” да у Америци родитељи много користе скривене камере у дечјим играчкама. Замишлите, те мале камере прате рад дадиља. Направљени снимци се често користе као доказни материјал за одбијање исплате услуге ако се утврди да понашање дадиље не одговара утврђеним стандардима.

(Пауза.)

МУШКАРАЦ *(раширивши руке)*: Ето, чак и употреба малих скривених камера чини их великим. Просто као згажена јагода.

(Светло нестаје са Мушкараца.)

(Дневна соба.

Светло се појачава. У соби су Баба, Жена и Дача. ТВ је укључен, али нико га не гледа. Дача седи за секретером: игра шах на рачунару. Баба и Жена седе за столом. Заузете су „гледањем” у карте. После првог акорда песме „Хеј, Џо” Џимија Хендрикса Жена и Дача се брзо окрећу према ТВ. На екрану се одвијају ратне сцене на територији Србије од 24. марта 1999. године, првог дана бомбардовања, па до 3. јуна 1999. године, седамдесет другог дана бомбардовања и заседања Народне скупштине Републике Србије – без икаквих коментара: само документарни материјал. Ратне сцене поклапају се са стварним датумима који се, без назива места догађања, смењују у доњем левом углу екрана.

НАПОМЕНА: *Прилог треба да представља неку врсту „спота”, који не сме да делује патетично. Дужина спота поклапа се са дужином музичке подлоге.)*

ДАЧА (у току прилога, иронично): Аве Џо, мори-тури те салуте!

ЖЕНА: Ко ме ти то?

ДАЧА: Онима што су неопрезно загазили у живо бласто.

(Прилог се завршава. Жена ћути.)

БАБА (Дачи, озбиљно): Ми се не спремамо да умремо.

ДАЧА: Баба, мислио сам на Америке. Није им био довољан Вијетнам: поново праве грешке у корацима.

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Син и Девојка „играју” тенис. Деда је одевен као тенисер, али је само у улози посматрача. Изгледа као да се забавља. Иза његових леђа за столом седе гости у тенисерској опреми. Док одјекује музика са разгласа, Девојка и Син у белом витлају рекетима. Деда стеже прстима жичану ограду. Помера главу лево-десно. Срећан је.)

ДЕДА (усхићено): Они играју тенис. Они су тенисери!

(Музика престаје. Почињу вести. Деда наставља да стеже прстима жичану ограду. Помера главу лево-десно. Срећан је.)

ГЛАС СПИКЕРА: Шиптарске и српске избеглице су „небо и земља”. Париз. 5. јун 1999. (Монд) – Званичници УН тврде да шиптарским избеглицама, навиклим на капућино и CNN, морају да пруже виши стандард живота да би одржали њихово осећање достојанства и стабилности. О пропису УН агенције – Светски програм хране (WFP) избеглице свуда добијају дневно следовање оброка од 2.100 калорија. За косовске Шиптаре тих 2.100 калорија стиже у облику пилећег патеа, вакуумираног сира, свежих поморанци и млека. У неким паковањима готове хране за Шиптаре има и кафе и воћних колача...! У Србији и Црној Гори, српским избеглицама се, уместо готове хране, сервира зрневље (пшеница, просо, пасуљ...) до мере од 2.100 калорија. Боб Ален, менаџер организације „SAVE”, изјавио је да су Срби много простији: Шиптарима одржати достојанство и стил живота далеко је теже. Зато су, како је још изјавио Боб Ален, у избегличким камповима у Ма-

Зоран Спасојевић

кедонији Шиптарима на располагању мобилни телефони на изнајмљивање, као и тениски терени и...

ДЕДА (*усхићено*): И они играју тенис. И они су тенисери!

(Гости иза Дединих леђа почињу да се смеју његовој упадици. Са разгласа поново допире музика. Девојка и Син и даље играју тенис. Деда наставља да стеже прстима жичану ограду. Помера главу лево-десно. Срећан је. Чује се хук авиона: гости престају да се смеју и упућују погледе ка „небу”).

ПРВИ ГОСТ (*смирено, „зналачки”*): Овај само снима.

(Деда престаје да прати игру. Подиже главу ка небу и почиње да се смеши. Обраћа се „пилоту”).

ДЕДА (*шеретски, „дозивајући” руком*): Ако имаш пенис, слети да играмо тенис!

(Авион се „удаљава”. Иза Дединих леђа допире грохотан смех.)

ГОШЋА (*показује на „авион”, шаљиво*): Овај оде, није тенисер.

ДРУГИ ГОСТ (*у Дедином стилу*): Или нема пишу.

(Дневна соба.

Светло се појачава. У соби су само Баба, Жена и Дача. Чује се тиха музика са радија. Дача седи за секретером и куца по тастатури рачунара. Баба и Жена седе на трпезу. Жена чита Баби чланак из новина.)

ЖЕНА: Др Џон Кулман пише да модерни јахачи Апокалипсе слободно јашу иза нових имена: Телевизија, Интернет, Ваздухоплови смрти и Политика моћи.

Изопачени умови научника у служби америчке ратне машинерије разрадили су нову врсту ратовања чији је главни циљ, поред физичке ликвидације, овладавање колективном свешћу једног народа. Ова врста ратовања се не предузима и води ради физичког освајања територија већ ради успостављања „контроле” над народима и руководством страних земаља, одакле се очекује велика економска корист.

Ударна средства овог ратовања (језик, слика и информација – специјално подешени да утичу на свест нападнутог) доживела су, из необјашњивих разлога, потпуни неуспех само у нападу на дух Срба и Ирачана. Зато што је овај начин ратовања са Србијом и Ираком омануо, наступили су Ваздухоплови смрти. Од стране Америке и НАТО још траје фантомско и геноцидно бомбардовање ових земаља.

БАБА (*саркастично*): Значи, наступила је дипломатија.

ЖЕНА: Не разумем.

БАБА: Виктор Иго је записао: „Убити једног човека је злочин, а убити један народ је дипломатија”.

(*Дача престаје са куцањем и окреће се ка Жени.*)

ДАЧА (*Жени, шаљиво*): Имам нешто боље од тог јаловог научничког наклапања на које трошиш твоје нежне гласне жице.

ЖЕНА: Имаш нешто боље?

ДАЧА (*задовољно*): Него шта. Док нам се ових дана и ноћи одвијао руски рулет изнад глава, између два нестанка струје, успео сам да напишем добру кратку причу.

ЖЕНА: Прочитај је.

ДАЧА: Мораћеш сама. Уморио сам се.

(Жена устаје са троседа. Стаје Дачи иза леђа и спушта руке на његова рамена. Гледа у монитор.)

ДАЧА: Читај наглас. Волео бих да чујем како звучи.

ЖЕНА (*шаљиво*): Твоје жеља ће бити услишена.

(Жена почиње да чита причу наглас. Док чита, текст прати комичним покретима.)

ПРИЧА:

ОДЛАСЦИ

гледам је лепа је још увек је волим водили смо љубав сваки дан па сваки други па петком па с мене па на уштап али сада чисто да се отресем покушавам да је подсетим на стара добра времена згуза али прекасно поче рат паде бомба паде зид бежимо у подрум гологузи голоруки

у подруму гужва смрад плач извлачимо се потрбушке укочених закрвављених очију напољу мрак блато бука прелазим погледом преко једва видљивих згрчених тела

с лева надесно с десна налево померамо се гологузи голоруки помера се сваки од нас и сви заједно померамо се са запада на исток или са истока на запад у мраку у блату мучење хладноћа

гурам вучем нога се опружа рука се савија сви
зглобови раде глава сусстиже руку потрбушке предах

то се дешава у простору ничијем простору који се
овде узима као пут у слободу пут у слободу према ис-
току или према западу чудно а и смрт вреба према за-
паду и према истоку по правилу па било нас четворица
или милион

значи и четворица и милион

ниједан коначан број било парни било непарни
сан

дат ми је сан као варам жену као окусио сам љу-
бав са неком женицом по мојој мери која и сама сања и
то у сну о мушкарцу по својој мери то ми је у животу
дато овај пут

(Жена завршава читање приче.)

ДАЧА (*задовољно*): Да је сада нисам избацио, пу-
као бих.

ЖЕНА (*грли Дачу, шаљиво*): Зар због женице по
твојој мери?

БАБА (*крсти се*): Могоао си да избациш нешто па-
метно. Нешто без простаклука. На пример, нешто о
страдању Срба.

ДАЧА: Баба, ово је прича само о страдању.

(Светло се упола смањи.)

(Трећи простор.

Ћерка улази лагано. Светло на Ћерку. Ћерка стаје и почиње да рецитије песму „Лав” Душана Радовића: речи изговара као да хвата ваздух. Извија се лагано у телу.)

ПЕСМА:

Био једном један лав...

Какав лав?

Страшан лав,
нарогушен и љут сав!

Страшно, страшно!

Не питајте – шта је јео.

Тај је јео шта је хтео

– трамвај цео
и облака један део!

Страшно, страшно!

Ишао је на три ноге,
гледао је на три ока,
слушао је на три ува...

Страшно, страшно!

Зуби оштри, поглед зао?
он за милост није знао!

Страшно, страшно!

Док га Брана,
једног дана,
није гумом избрисао.

Страшно, страшно!

(Светло нестаје са Ђерке. Син улази лагано. Стаје поред Ђерке. Светло на Сина.)

СИН (*шеретски, као да се поверава*): Улица на другој обали реке данас је постала недоступна. Подрумаши су нам забранили да прелазимо преко пешачког моста јер су на стази испред исцртани неки чудни знаци. Нико није умео да их протумачи. Причало се да је то неко упозорење и да је, највероватније, дело бића из свемира. Пратио сам са великим занимањем понашање сероња. Хтео сам нешто да им кажем, али сам дигао руке приметивши велику напетост. Крстили су се и изгледали преплашено. Био сам, да будем сасвим искрен, потпуно задовољан, јер су те чудне жврљотине биле ремек-дело клинаца из наше улице.

(Светло нестаје са Сина. Улази Мушкарац. Стаје поред Сина. Светло на Мушкарца.)

МУШКАРАЦ (*осврнувши се око себе*): Нешто за неупућене. Колумбо није знао да чита мапе: открио је Америку из незнања.

СИН (*окренувши се ка Мушкарцу*): Ви се увек осврнете око себе пре него што се обратите публици. Зашто?

МУШКАРАЦ (*ставивши брзо шаке на тур*): Плашим се да ме не изненади енглески министар иностраних послова.

(Светло нестаје са Мушкарца.)

(Дневна соба.

Светлост се појачава. Породица је на окупу. Дача са слушалицама преко ушију куца по тастатури рачуна-

ра. Деда се на поду игра великим глобусом. Левом руком окреће глобус око осе, а десном, са стрелицом за пикадо у шаџи, кружи изнад горње хемисфере. Баба седи у фотељи и гледа ТВ. Жена, Син и Ћерка седе на троседу. Ћерка држи огледало у десној руци и поправља фризуру. Жена и Син заинтересовано прате ТВ. На екрану, испред спикера, у доњем десном углу истисано је: Скај Њуз, 12. јун 1999. Иза спикерових леђа се одвија снимак проласка руске војске кроз Србију, њихов улазак у Приштину и заузимање аеродрома Слатина. Спикер чита вест: симултани преводилац га прати.)

ГЛАС СИМУЛТАНОГ ПРЕВОДИОЦА: Руси први стигли на Косово. У току протекле ноћи већа група руских официра и војника са механизацијом и војном опремом стигла је изненада из Босне на Косово и заопсела приштински аеродром.

Унутар НАТО завладао је ледени мук због факта да је Москва „украла шоу” спремљен у Македонији за потребе светских телевизијских камера. Призор руске колоне у усиљеном маршу према Косову приказан на телевизији пренеразио је челнике НАТО и председника Клинтона јер то последњих десетак година није био „руски стил”...

(Син узима даљински и сасвим утишава тон.)

СИН: Смејали смо се Деди. Али изгледа да Рује поново јашу.

ЖЕНА *(заједљиво, док траје прилог)*: Глобалне сељачине овај зез неће тако лако да преболе.

БАБА: Они још нису преболели ни руски победнички улазак у Берлин 1945. године.

ЋЕРКА (*уперивши кажипрст на врх носа*): Ова је пубертетска!

(*На ТВ се без тона одвија снимак уласка енглеских, немачких, италијанских, француских и америчких трупа на Косово. Дача престаје са куцањем. Ослобађа лево уво од слушалице, окреће се ка телевизору и почиње да прати програм.*)

ДАЧА: Ево и старих добрих немачких војника. Постају нам сталне муштерије.

БАБА: Без Немаца и Срба ни један рат у Европи не може да прође. Ко је рекао „фатална привлачност”?

ДАЧА (*шаливо*): Можда Рује могу поново да помогну да анђелима брже поткрешемо крилца?

БАБА (*заједљиво*): Можда у неком другом животу.

(*Дача не одговара: сасвим скида слушалице и „одврће” радио. Собом се разлеже песма „Умри, Џо” групе „Бојеве главе”. Нико не реагује на Дачин испад. На ТВ се, без тона, одвијају унапред режиране комичне сцене напредовања, смешног освртања око себе и нишањења у имагинарног противника, гузатих натиста у операцији „ЗАЈЕДНИЧКИ ЧУВАР”. Песма се завршава. Сви ћуте. На ТВ почиње да се емитује нови прилог – и даље без тона. Екраном промичу слике колона српских избеглица на тракторима, мотокултиваторима, у претовареним аутомобилима.*)

ЖЕНА (*док траје прилог*): Господе! Све се понавља. Трактористи су нам судбина.

Зоран Спасојевић

ДАЧА: Тачно. Све се понавља. Али ми смо упоран народ. Пет стотина година смо ратовали за слободу и нисмо одустали док нисмо отерали Турке.

ЖЕНА (*заједљиво*): Толико можемо да издржимо – сигурно.

ЋЕРКА (*уперивши кажипрст на врх носа*): Ова је пубертетска!

СИН (*лупивши се дланом по челу*): Никада нећу да завршим факултет. Кад год успем да спреим неки испит, избије рат.

(*Деда наједном забада стрелицу никада у глобус који се окреће. Мало касније вади стрелицу из заустављеног глобуса и окреће се ка Баби. Срећан је.*)

ДЕДА (*показује руком на глобус*): Хеј! Америка има рупу. Америка има рупу!

(*Светло се упола смањи.*)

НА ВИДЕО-БИМУ ПОЧИЊЕ ДА КРУЖИ:

НАСТАВИЋЕ СЕ TO BE CONTINUED ПРОДОЛЖИТЪЯ
--

TARGET

У Крагујевцу, од 25. марта до 22. јуна 1999.

Напомене:

– Овај текст најбољи је комедиографски текст на *Данима комедије* у Јагодини за 2000. годину. Исте године ТВ Београд га је откупила као пилот епизоду хумористичке ТВ серије од дванаест епизода.

– Све илустрације (осим Хитлера са натписом НАТО) компјутерске су графике аутора текста. Графика Хитлера је приближна копија карикатуре Раде Крстинић објављене у Политици 30. маја 1999.

– У текст су унети делови неких ауторових кратких прича.

– Драма је једним делом слободна адаптација новинских чланака, радио и ТВ вести.

– Песме: „Иде зима” и „Слон” преузете су из Буквара.

¹ Графит из књиге „THE WORST ENGLISH”, Беографити, 1997.

Волиш ли ме, Јакове

љубавна комедија

За моју унуку Даницу

„Били неки Американци код нас, једна група, до-
душе, није јасно зашто: да зидају џамије, руше цркве,
или да отимају новац. Због нечег јесу. Може бит', ка-
кви су способни, да су све троје одједном радили.”

Горан Кљајић

Лица:

Јаков, преко педесет година

Сара, око педесет година, Јаковљева животна сапутница

Јула, око осамдесет година, Сарина мајка

Адам, двадесет пет година, син Саре и Јакова

Лена, двадесет три године, Адамова животна сапутница, власница фирме „Друга рука”

Мрсимуд (шериф, радио-водител, телефонска љубавница, купац, клоун),
неодређених година, „видљив” само за публику

Место дешавања: запуштена соба опште намене:
уска и прилично ниска врата, прозор с прљавим заве-
сама,
постер*, графит*, сто, столице,
фотеља, тросед, комода на којој су радио, телевизор и
телефон, ормар на коме је истакнута фирма „ДРУГА
РУКА – ТЕЛЕФОНСКА РАЗМЕНА РОБЕ”,
мноштво разбацаних делова одеће, обуће, конзерви,
кеса...

Костими: „откачени”.

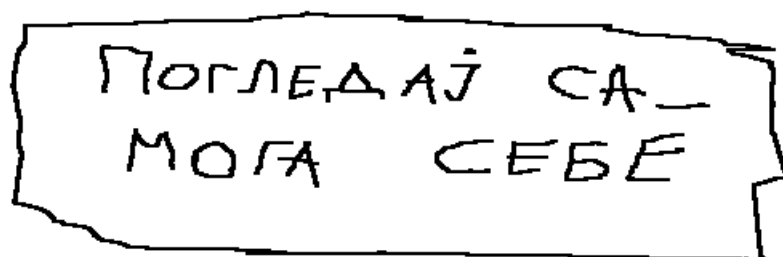
Шминка: „откачена”.

Музика: искључиво рокенрол.

* ПОСТЕР:

* ГРАФИТ:

прва сцена

(Музика. Јула дрема у фотељи, повремено подригне. Сара седи за столом са виклерима у коси и цигаретом у устима: ређа пасијанс. По средини стола су кутије слаткиша, конзерви пива, кафе, „кока-коле”... Јаков улази театрално у собу. Обучен је у карирано одело: ногавице су му изнад чукљева, тако да беле сокне „упадају у очи”. На глави каубојски шешир, око врата окачен доглед, у руци бејзбол палица. Стаје пред велико зидно огледало: почиње да се шепури. Сара наизменично прати Јакова и карте на столу. Јаков окреће главу десно и лево, заузима ставове манекена. Мрсимуд се увлачи кроз врата костимиран у шерифа, провлачи се на прстима избегавајући неред и укућане, као да се прикрада, обраћа се публици. Музика се утишава.)

МРСИМУД (као шериф, у поверењу): Ја се зovem Мрсимуд, и задужен сам да надгледам ове. (Показује палцем преко рамена.) За њих сам невидљив и недодирљив. Ваш сам водич кроз карантин звани УЖАС...

У последњој деценији XX века ширила се делом Балкана једна необична болест-епидемија. Запретила је да се прелије у Европу и остатак света. Јављала се у безбројним формама: као делиријум, манија, транс, шизофренија, параноја, депресија, несаница и шта све не још. Идентификовао ју је чувени лекар Амер фон Дојчланд и дао јој име: *српски синдром*.

Скоро десет милиона људи постали су жртве те заразе. Само су одабрани остали без последица. Већина је прешла у неко чудно стање. Била је свесна околине, али без наде и воље да нешто предузме и промени.

Забринути свет открива чудесну храну и још чудесније лекове. 24. марта 1999. године почиње њихова примена. Оболеlima се полако враћа нада у живот. Због мера предострожности изоловани су у карантину. Америка и остатак цивилизованог света контактирају са оваквима... (*Показује палцем преко рамена.*) ...само путем „ваздушног моста”. Засипају их лековима, храном, одећом, обућом, играчкама и осталим животним потрепштинама. Тако им свет обезбеђује живот у благостању, баш као у комунизму за којим су чезнули деценијама. Али они то, изгледа, уопште не цене.

На самом смо почетку трећег миленијума. Данас је 22. јануар 2001. (*Окреће се око себе, као да нешто проверава.*) Не плашите се. Само гледајте. Само нас гледајте.

(*Музика. Мрсимуд одлази на исти начин као што је и ушао.*)

друга сцена

(Исти без Мрсимуда.

Јула хрче. Музика се утишава.)

ЈАКОВ: Да ли ми добро стоји?

САРА: Не знам.

ЈАКОВ *(испрсивши се)*: Не знаш, не знаш.

САРА *(бојажљиво)*: Можда су ти малчице кратке панталоне.

ЈАКОВ: Шта кратке, елегантан сам као Ђани Версаће! То ми сви кажу, осим тебе.

САРА *(мазно)*: Волиш ли ме, Јакове?

(Јаков клима главом и загонетно се смешка.)

САРА *(плачним гласом)*: Лажеш, Јакове. Лажеш!

(Јаков прилази радију, удара га шаком, враћа се пред огледало. Музика се појачава.)

трећа сцена

(Исти и Мрсимуд.

Мрсимуд улази костимиран у радио-водитеља, провлачи се на прстима избегавајући неред и укућане, као да се прикрада, држи микрофон у руци, стаје поред радија. Јула прди у сну – „откида”. Мрсимуд се „трза”, повлачи прстима уво.)

ЈАКОВ: Усраће се опет!

САРА (бојажљиво): Тише. Како знаш?

ЈАКОВ: Шапнуо ми један човек.

САРА (пуши, гледа у карте.)

(Музика се утишава. Јула „откида” рафално.)

ЈАКОВ: Ево је поново. Сад ће!!

САРА (панично): Шта ће сад?!

ЈАКОВ: Утроњаће се. („Мирише” око себе. Хвата се за нос.) Осећам у ваздуху!

САРА (плачним гласом): Ти си крив.

ЈАКОВ: Ја крив што саре у фотељи, уместо у клоњи? А?!

САРА (плачним гласом): Сирота жена. Наплашио си је. Кад год си ти у соби, не сме да устане из фотеље.

ЈАКОВ (смешка се, ужива у свом изгледу, прави манекенске позе.)

МРСИМУД (као радио-водителј, у микрофон):

Принц увек води коња са собом –
за случај да је принцеза нимфоманка.

„Волиш ли ме, Јакове”

(Мало музике.)

Човек је једна јебена ствар.
Нарочито ако је жена!

(Мало музике.)

Човек је ту да направи корак,
а жена раскорак.

(Музика. Јаков се кикоће.)

САРА *(мазно)*: Волиш ли ме, Јакове?

(Јаков клима главом и загонетно се смешка.)

САРА *(плачним гласом)*: Лажеш, Јакове. Лажеш!

(Јаков прилази радију, удара га шаком, враћа се пред огледало. Музика се утишава.)

МРСИМУД *(у микрофон)*:

Добра вила ми је испунила две жеље.
Трећи пут нисам могао!

(Мало музике.)

Жене у кревету су једна
веома раширена појава!

(Мало музике.)

Да ли ће се у кревету одиграти комедија или трагедија
зависи од КОМАДА!

(Мало музике.)

Јебеш секс!

(Мало музике.)

САРА *(поправља виклере, мазно)*: Волиш ли ме,
Јакове?

(Јаков клима главом и загонетно се смешка.)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!
(*Мало музике. Мрсимуд подиже микрофон, почиње да „изводи” каорекламу.*)

каореклама:

Једите само рибље конзерве марке „amer Hg”,
„amer Hg” су праве конзерве за вас.

Богате живом, издржљиве на падове са великих
висина, лепе, елегантне – једном речју: надасве посеб-
не!

„amer Hg” обogaћена живом – конзерва за сваку
прилику и неприлику!

„amer Hg” за децу до шест година!

„amer Hg” за труднице и жене које планирају то
да постану!

„amer Hg” да постанете паметнији!

„amer Hg” да обновите ваш нервни систем!

Ове конзерве вас неће изневерити!

Једите „amer Hg” конзерву, она то воли!

Једите, једите, једите, једите...

(*Музика. Мрсимуд одлази на исти начин као што је и
ушао.*)

четврта сцена

(Исти без Мрсимуда, и Адам.

Адам улази журно. Носи патике у рукама. Седа на тросед, испушта патике на под. Сагиње се, подиже десну патику, разгледа је, мирише, мршти се, и испушта на под. Устаје, протеже се, седа. Сагиње се, подиже леву патику, разгледа је, мирише, мршти се, и испушта на под. Усправља се, бацајује главу уназад и почиње да пева из све снаге на мелодију песме „Разболе се лисица”).

АДАМ: Распаде се држава...

(Пошто је почео сувише ниским гласом, застаје, накашљава се, наставља вишим гласом.)

АДАМ: Распаде се држава

на стотину страна

и све се то десило

за годину дана

Јад и беда – свуд, свуд...

(Застаје, гледа у Сару, па наставља.)

Јад и беда – свуд, свуд

Збуњенога – луд, луд

И док смо ми схватили

шта нам други кроје

лудаци су добили

власт у руке своје

Јад и беда – свуд, свуд

Збуњенога – луд, луд

(Сара га посматра зачуђено. Прекида га.)

САРА: Опет ти! Шта се дереш?!

АДАМ: Распале су ми се патике.

САРА: Распао се теби мозак. Остави државу на миру.

АДАМ: 'Оћу када ми набави нове патике, нове...

САРА: Држава је наручила, али наши пријатељи их још не бацају. *(Показује кажипрстом увис.)*

АДАМ: Немају патика за бацање? А?

САРА: Имају, али још нису дошле на ред. Има пречих ствари.

АДАМ: Шта је прече од патика? А? Улошци са крилцима, можда?

ЈУЛА *(виче у сну)*: Шта осиромашени? Како осиромашени? Лажу народ! Само лажу!

ЈАКОВ *(Адаму, „бесно“)*: Ко ти је дозволио да уносиш патике у собу! Ко?! Можда су се распале од осиромашеног уранијума?! Свуда се вуцараш.

(Јаков узима Гајгер-Милеров бројач, приноси га патикама. Чује се пуцкетање бројача.)

САРА: Штеди тај Гајгер-Милеров бројач за нешто опасније. Немој да га трошиш на те смрдљуше.

(Јаков се зацењује од смеха.)

АДАМ *(као у поверењу)*: Је л' јебеш нешто, тата?

ЈАКОВ: Све што падне, сине.

АДАМ: Је л' пада нешто, тата?

ЈАКОВ *(намигује, „трза“ главом према Сари)*: Баш ништа.

ЈУЛА (*виче у сну*): Шта осиромашени? Како осиромашени? Лажу народ! Само лажу! Обогаћени, пичка им матерна!

АДАМ: Је л' 'лебац? Ха, ха. Је л' 'лебац, баба?

САРА: Обогаћени, мама, обогаћени. Сиромашним земљама следује само обогаћени уранијум.

(*Јула се буди. Јаков јој се обраћа.*)

ЈАКОВ (*шеретски*): О, мама је још овде. Мислио сам да сте отишли заувек.

ЈУЛА (*трпа бомбону у уста*): И ја сам то једног тренутка помислила.

ЈАКОВ (*театрално*): Ово мора да прославимо. Ташто моја драга, устаните да вас загрлим.

ЈУЛА (*одмахујући руком*): Јес', па да ми седнеш у фотељу. Оставимо то за касније. Много касније.

САРА (*шапатом*): Не дај се, мама.

ЈАКОВ (*шеретски*): Ако се не да, опет ће ту да се укаки.

ЈУЛА (*удара длановима по наслонима за руке*): Не дам фотељу. Још бих да седим у фотељи.

ЈАКОВ: То вам је хоби, мама.

ЈУЛА (*одлучно*): Што не набавиш себи фотељу? А?!

ЈАКОВ: Набавио сам, али ви сте је заузели. Ни сузавац вас не би истерао из ње.

ЈУЛА (*јаросно*): Набави другу. (*Удара длановима по наслонима за руке.*) Ову фотељу ти више не дам!

САРА (*бојажљиво*): Остави моју маму на миру. Добићеш нову фотељу.

ЈАКОВ: Од кога?

САРА: Од Енглеза. Сутра из авиона избацују фотеле. Операција се зове „Падобранско одношење старих фотела”.

ЈАКОВ (*заинтересовано*): Ко то каже?

САРА: Чула ја на радију.

АДАМ: Шта бацају „плави нокшири”? Да не бацају старе патике, можда? А?

ЈАКОВ: Шта тебе боли уво ко шта баца. Твоја жена треба да мисли о томе. Она је пословна жена.

АДАМ (*важно*): Јесте, али ја сам директор.

САРА: Кур мој си директор. Ти си папучић. Какве патике. Папуче теби требају.

ЈАКОВ: Е, мој брајко, товари те као магарца, а носиш за џабе.

АДАМ (*раздрагано*): Није за џабе. Даје ми рибу, тата!

ЈАКОВ: И другима, сине. И другима!

АДАМ: А „плави нокшири”?

САРА: Шта они?

АДАМ: Па, шта бацају, мама?

САРА: За „плаве нокшире” не знам. Али Амери данас бацају гумене играчке за свиње.

ЈУЛА: Кад помислим... кад само помислим... шта би било с нама да је свет укинуо ово допремање помоћи. (*Жустро.*) Били бисмо гомила разбуцаних костију.

ЈАКОВ: Па шта?

ЈУЛА (*из недара вади кекс и ставља у уста*): Кад помислим... питам се... питам се... шта ће бити с нама ако им понестане намирница...

САРА: Ћубрета, мама. Ако им понестане ђубрета, а не намирница. Те хуманитарне операције они зову падобранско отпремање ђубрета, мама.

ЈУЛА (*пуним устима*): Кад помислим... питам се... питам се... шта ће бити с нама ако им понестане намирница...

ЈАКОВ (*заједљиво*): Могли би да се загрлимо...

ЈУЛА: А што да се грлимо?

ЈАКОВ: Да се загрлимо и загрљени скочимо с моста у Саву. Или у Дунав.

САРА: То смо требали да урадимо пре прве операције истресања белосветских гована по нама. Сад је прекасно. Не би нас пустили да се ухватимо ни за ограду моста...

ЈУЛА (*„упада”*): Е, па пишали сте уз ветар... А они то не воле... Ко пиша уз ветар, бива попишан.

ЈАКОВ (*заједљиво*): А неко бива усран иако није подизао главу, мама.

АДАМ (*прилази фотељи, мирише Јулу*): Ниси баба, ниси. Ниси још!

ЈУЛА (*крсти се, ставља у уста нови слаткиш*.)

САРА (*наставља, не осврћући се на Јулу и Адама*): О том пишању је требало мислити одавно, много пре бомбардовања. Шта вреди клонути сад.

ЈАКОВ: Значи, да се грлимо.

САРА (*мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

Зоран Спасојевић

(Јаков клима главом и загонетно се смешка.)

САРА *(плачним гласом)*: Лажеш, Јакове. Лажеш!

АДАМ *(тешећи је)*: Воли те. Он те воли, мама.

пета сцена

(Исти и Лена.

Лена покушава да увуче огромну путну торбу у собу.)

ЛЕНА: Доста! Прекините с глупостима. Помозите ми да увучем ово ђубре.

(Адам прискаче у помоћ. Јаков приноси Гајгер-Милеров бројач: чује се пуцкетање. Чује се и брујање авионских мотора. Јаков оставља Гајгер-Милеров бројач на поду. Прилази прозору, у пролазу удара шаком по радију. Музика се појачава. Јаков подиже доглед, гледа у „небо”.

шеста сцена

(Исти и Мрсимуд.)

Сара отвара конзерву кафе, отпија гутљај, припаљује цигарету. Мрсимуд улази костимиран у радио-водитеља, провлачи се на прстима избегавајући наред и укућане, као да се прикрада, држи микрофон у руци, стаје поред радија. Звоњава телефона из Лениног џепа. Лена и Адам застају. Лена се јавља.)

ЛЕНА: „Друга рука – телефонска размена робе”, изволите?... Да?... Не, не радимо за новац?... Са власником... Да... Само се трапимо... Новац нема никакву вредност јер је све џабе... Да, све пада с неба... Само се трапимо, обогаћујемо асортиман... Када се договоримо телефоном, доносимо робу у ваш стан или фирму... Да.. До виђења.

(Оставља телефон у џеп, наставља са Адамом да вуче торбу према „Другој руци”. Музика се утишава.)

САРА *(вади пудријеру из џепа, пудерише нос, кокетно)*: Сад ће мој омиљени радио-водителј да се огласи. Волела бих да га упознам.

ЈАКОВ: Није му тешко да буде омиљен кад је једини, на јединој радио-станици која функционише.

ЈУЛА *(сетно)*: К'о у комунизму. Један звучник за све!

САРА *(напућивши усне)*: Нема везе. Ох, што има секси глас!

ЈАКОВ: Штета што је педер.

„Волиш ли ме, Јакове”

САРА (*запрепаићено*): Господе! Није ваљда?!

ЈАКОВ (*као у поверењу*): Шапнуо ми један човек.

САРА: Ти, баш, све знаш?

ЈАКОВ (*значајно*): Све знам и све уmem.

ЈУЛА: Док неко не докаже супротно.

(Мрсимуд прави покрет главом према Јакову, „куцка” се кажипрстом по слепоочници, одмахује руком.)

ЈУЛА (*Сари*): Глупача. Ти си обична глупача. Увек наседаш на његове лажи.

ЈАКОВ (*„осматра”, смеје се.*)

МРСИМУД (*као радио-водителј, у микрофон*):

сполна политика

(Мало музике.)

куртони за сиду

(Мало музике.)

поремећај имунитета

(Мало музике.)

не лечите анемију сами

(Мало музике.)

да ли су вам хладне руке или ноге?

(Мало музике.)

трансплантација главе је могућа

(Мало музике.)

сутра још две бесплатне операције

(Музика. Мрсимуд одлази на исти начин као што је и ушао. Музика се утишава.)

седма сцена

(Исти без Мрсимуда.

Бука авионских мотора се појачава. Лена и Адам остављају торбу, брзо прилазе прозору.)

АДАМ (*поскакује*): Падају кравате! Добри људи бацају кравате!

САРА: Опет ти! Попуцаће нам бубне опне... а њих још увек не бацају.

АДАМ (*поскакује*): Падају кравате! Добри људи бацају кравате!

ЛЕНА (*разочарано*): Црвене. Све су црвене.

ЈАКОВ: Кој' ће вам мој те комуњарске кравате. Да то Рује не чисте двориште?

ЛЕНА: Фарбаћемо их у зелено.

САРА: Је л' то модерно?

ЛЕНА: Ма јок, имам залихе зелене боје. Мује су биле широке руке.

ЈУЛА: То су они из хиџада?

САРА: Џихад, мама. Каже се џихад.

АДАМ (*раздрагано*): Па у „Другу руку”! У „Другу руку”!

ЈАКОВ: Шта у другу руку?

ЛЕНА: У „Другу руку” зелене кравате. Њих ћу да мењам за витамине.

ЈУЛА (*вади слаткиш из џепа и трпа га у уста*): Добри људи ове Рује.

„Волиш ли ме, Јакове”

АДАМ: Добри људи, баба, добри.

ЈАКОВ: Да их јебеш, не би ти реч рекли.

(Јаков прилази радију, удара га шаком. Музика се појачава. Јаков прави задовољну фацу, прилази прозору, подиже доглед.)

осма сцена

(Исти и Мрсимуд.

Мрсимуд улази костимирани у радио-водитеља, провлачи се на прстима избегавајући неред и укућане, као да се прикрада, држи микрофон у руци, стаје поред радија. Музика се утишава.)

МРСИМУД (као радио-водитељ, у микрофон): Бивши амерички државни секретар Медлин Олбрајт пожелела је новом председнику, Џорџу Бушу Млађем, да дочека смрт кубанског председника Фидела Кастра.

Иначе, дужина просечног века на Куби, захваљујући америчкој хуманитарној помоћи, износи свега 28,4 године. Сам Кастро је изгледа отпоран на све врсте америчке помоћи и ускоро пуни 74 године.

Фидел Кастро, који је на власт дошао 1959, био је заклето непријатељ свих девет америчких председника који су се од тада смењивали.

(Музика. Јаков се смеје заразно. Мрсимуд одлази до ормара „Друга рука”, разгледа одећу. Музика се утишава.)

САРА: 'Ајде реци да се и ми смејемо.

ЈАКОВ (*шаливо*): Јака риба ова недојебана Медлин. Заклео бих се да има клићу к'о рука.

САРА (*прави израз гађења*): Ти све знаш.

ЈАКОВ: Знам. Знам. Шапнуо ми један човек.

САРА (*отпија гутљај кафе из конзерве, одмахује руком.*)

ЈУЛА (*разнежено*): Баш душевна жена. Тако замишљаам Црвенкапину баку.

ЈАКОВ: Не спомињи ми то дериште.

ЈУЛА: Које дериште?

АДАМ: Па Црвенкапу, баба.

ЈУЛА: Не разумем.

ЈАКОВ: Шта има да се разуме. Нећу више да чујем име тог црвеног бандита од детета, мама.

(Јула се крсти. Музика се појачава: песма „Чобан је управо напустио зграду” Рамба Амадеуса. Лена и Адам се враћају до торбе, увлаче је до „Друге руке”. Јаков прилази огледалу, огледа се.)

песма:

Чобанеее, врати сеее

Овце твојеее не могу без тебеее

Чобанеее, врати сеее

Овце твојеее не могу без тебеее

Мислили смооо да са странеее

Има квалитетније испашеее

Мислили смооо да најбољу траву

Чуваш за себеее

Чобанеее, врати сеее

Овце твојеее не могу без тебеее

Чобанеее, врати сеее

Овце твојеее не могу без тебеее..

ЈАКОВ (*Сари, док се шепури пред огледалом*):
Шећеру. А, шта кажеш? А?

Зоран Спасојевић

САРА (*бојажљиво*): Зар не мислиш да тако обучен изгледаш као педер? А?

ЈАКОВ (*театрално*): Шећеру, ја сам даса. Ја сам српски љубавник.

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

АДАМ (*тешећи је*): Воли те. Он те воли, мама.

(*Чује се брујање авионских мотора. Јаков се окреће од огледала, узима бејзбол палицу. Прилази лагано вратима, као да се прикрада.*)

ЈАКОВ: Одох ја напоље да покупим оне кравате.

ЈУЛА (*пуним устима*): Пази шта радиш, зете. Не-мој поново да ми се неко жали због твојих керефека.

ЈАКОВ (*шепури се пред Саром, бејзбол палица му је на рамену*): Да идем у овом перју? А?

АДАМ: Баш си згодан, тата. Иди задиви рибе!

(*Јаков излази театрално. Мрсимуд одлази за њим на исти начин као што је и ушао.*)

девета сцена

(Исти без Јакова и Мрсимуда.

Лена и Адам клече поред торбе, ваде ствари: конзерве, чоколаде, кесе, одећу... и распоређују их. Звоњава телефона из Лениног џепа. Лена вади телефон.)

АДАМ *(отима Лени телефон)*: Дај мени! Дај мени!

ЛЕНА *(одмахује руком, наставља да распрема торбу.)*

АДАМ: „Друга рука – телефонска размена робе”, изволите?... Да?... А, не... Директор овде... Не ваља прашак против бубашваба?... Није се смањио њихов број?... Занимљиво.... Можда сте се забројали приликом пребројавања?... Ништа. Ништа. Нема проблема... *(Оставља телефон у Ленин џеп.)* Ала сам га зајеб'ooo...

ЈУЛА *(пуним устима)*: Гле, већ десет сати... а још нисам гладна... Ужинаћу касније... Баш смо добро до-ручковали.

САРА *(саркастично)*: Чоколада „луда милка” је посебно добра.

АДАМ *(шаљиво)*: Ух, што је била слатка! Му... Му... Му...

ЈУЛА *(ставља слаткиш у уста)*: Француски сир је много бољи од швајцарског... Не мислим да кажем како је швајцарски лош...

АДАМ (*шаљиво*): Ух, што је добар! Му... Му... Му...

САРА (*одвојивши поглед од карата*): Ти ниси нормална, мама.

ЈУЛА (*пуним устима*): Енглези су овај пут бацили баш добре конзерве с говедином... Прошли пут нису биле укусне... Више волим оне из Тексаса...

АДАМ (*шеретски, „заразно“*): Каубојске, баба? А?! Му... Муу... Мууу... Муууу... Ха... Хаха... Хахаааа... Хи... Хихи... Хихиихиии... Ав... Авав... Мау... Мау... Ха... Хаха... Хахахаааа... Хи... Хихи... Хихиихиии... Му... Муу... Мууу... Муууу... Ав... Авав... Мау... Маууу...

САРА (*Адаму, љутито*): Престани, будало! Боже, шта сам ти то згрешила?

ЛЕНА (*тихо*): Адаме, буди миран.

АДАМ (*смирено*): Буди миран. Буди миран.

ЈУЛА (*пуним устима*): И говеђи нарезак је баш био добар... Вода ми и сад иде на уста... Својски сам се најела... Ма шта најела, прејела... И ви сте добро јели... А?... Али мање од мене... Ја сам се баш прејела... Данас сам боље доручковала од свих вас...

ЛЕНА (*нагло се окреће ка Јули*): Немојте да једете говна, баба!

ЈУЛА (*пуним устима, запрепаићено*): Баш лепо васпитање, снајка. (*Заједљиво.*) То си од мајке научила?

ЛЕНА: Јесте. Баш сам лепо васпитана. Мајка ме је научила да увек персирам старијима.

„Волиш ли ме, Јакове”

САРА (*Адаму, заједљиво*): Родила сам сина само зато да би ми довео снају која ће да нас вређа у рођеној кући. Мислила сам да сам родила Карађорђа!

ЈУЛА (*пуним устима, бесно*): Карађорђе би је на-
такао на...

ЛЕНА: Вас две би могле да умукнете!

АДАМ: Хоћете да ми разорите брак? То хоћете?
А?!

ЛЕНА: Браво, Карађорђе! Спасео си ме од ових
кокошки. (*Мазно.*) Заслужио си једно филмско пуше-
ње.

десета сцена

(Исти и Јаков.)

Јаков се враћа, носи гумено прасе у руци. Стиска га: играчка производи звук. У другој руци држи поломљену бејзбол палицу. Сара припаљује цигарету, гледа у карте. Јула дрема. Адам скаче и отима од Јакова играчку, срећан је.)

ЈАКОВ: Шећеру, вратио сам се.

САРА: Ишао си некуд?

ЛЕНА (запрепашићено): Где су вам кравате, тата?!

(Адам стиска играчку, играчка производи звук.)

ЈАКОВ (гласно): Покупили мангупи!

ЛЕНА: Тек тако?!

(Адам стиска играчку.)

ЈАКОВ (показује бејзбол палицу, гласно): Није тек тако! Него овако! *(Витла поломљеном бејзбол палицом.)*

ЛЕНА: Пукла палица?!

(Адам стиска играчку.)

ЈАКОВ (поносно, гласно): И главе! И главе!

(Адам стиска играчку.)

ЛЕНА: Тата, немојте да једете говна!

(Адам стиска играчку.)

ЈАКОВ (увређено, гласно): Да си ми жена, сад бих ти откинуо главу!

ЛЕНА: Знам.

(Адам стиска играчку.)

ЈАКОВ: Сад би попила нокаут!

ЛЕНА: Знам.

(Адам стиска играчку.)

ЈАКОВ: Како знаш?!

ЛЕНА (*тресну Адама по рамену, шеретски*): Па по Карађорђу! И он је тако опасан као ви, тата. И тако бистар... Ивер не пада далеко од кладе.

(Адам стиска играчку.)

САРА: Што си се удала за Адама ако ти не ваља? А?

(Адам стиска играчку.)

ЛЕНА: Због ките, мама. Има велику киту. Сав се претворио у киту. И памет му је у гаћама. Широј јавности је познат као Курати Адам.

(Адам стиска играчку.)

ЈАКОВ (*испрсивши се*): Татин син!

АДАМ (*стиска играчку, тужно*): Шта ћемо сад да фарбамо у зелено, тата?

ЛЕНА (*заједљиво*): Ваше велике ките.

АДАМ (*стиска играчку*): Ха. Велике ките! Велике ките!

САРА (*заједљиво*): Ха, неће моћи.

ЛЕНА: Зашто?

САРА (*саркастично*): Нећеш имати довољно боје, снајка.

ЈАКОВ: Шећеру, лепо си је зајебала.

Зоран Спасојевић

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

АДАМ (*тешећи је*): Воли те. Он те воли, мама.

(*Адам стиска играчку. Лена нагло устаје и излази.*)

једанаеста сцена

(Исти без Лене.

Адам оставља играчку поред торбе, распрема торбу. Сара устаје, ради вежбе обликовања, седа, отпија гутљај кафе. Јаков одлази до троседа. Узима телефон, бира број.)

САРА: Мало вежбања није на одмет.

АДАМ: Није на одмет.

САРА: Је ли?

АДАМ: Јесте.

САРА: Је ли?

АДАМ (*жустро*): Јесте!

САРА (*припаљује цигарету, отпија гутљај кафе из конзерве, одмахује руком.*)

дванаеста сцена

(Исти и Мрсимуд.)

Мрсимуд улази костимиран у телефонску љубавницу, у једној руци носи „прашка”, у другој мобилни телефон, провлачи се на прстима избегавајући наред и укућане, као да се прикрада, бриска прашину са намештаја и говори у телефон. Јаков држи телефонску слушалицу на увету, прави гримасе и смешне кретње.)

МРСИМУД (као телефонска љубавница, полако, мазно са уздисањем): Знам, сигурно си нестрпљиво окретао овај број. На њему смо те дуго чекале ја и моја колегиница. Ја сам прелепа анђеоска плавуша, а она је заносна страсна црнка. Већ осећам твој узбуђени дах кроз жицу. Изуј ципелице.

(Јаков изува једну ципелу и баца је преко главе.)

МРСИМУД: Како мишићаве ноге имаш!

(Јаков задигне ногавицу и „диви се” свом листу.)

МРСИМУД: Раскопчај кошуљицу.

(Јаков раскопчава кошуљу.)

МРСИМУД: О, какве маљаве груди имаш. Драги, сва сам се најежила. Ох, Боже мој, како су тврди твоји мишићи. Полако...

(Јаков се смешка. Прави покрете билдера.)

МРСИМУД: О, па мајица ти је тесна. Полако... Немој да је цепаш пре времена!!! Изуј чарапице.

(Јаков изува једну чарану и задржава је у руци.)

„Волиш ли ме, Јакове”

МРСИМУД: Ево ти моје чарапице, мазим те њоме по лицу.

(Јаков маше чарапом изнад лица.)

МРСИМУД: Луче једно слатко. Како ти само горе румени образи! Признај, сигурно си први пут са две девојке.

(Јаков прелази чарапом преко лица.)

МРСИМУД: Осећаш ли моје фино обликоване нокте? Не стиди се, луче мало. Волим да сисам твоје прстиће својим меканим меснатим уснама...

(Јаков жмури, баца чарапу преко главе и ставља прст у уста. Сара га посматра и почиње да се „мења” у лицу.)

САРА *(плачним гласом)*: Опет се курваш преко „врућег телефона”! Ђубре швалерско!

(Јаков се „трза”. Завршава разговор. Адам се смеје. Мрсимуд излази на исти начин као што је и ушао.)

тринаеста сцена

(Исти без Мрсимуда.)

ЈАКОВ: Хвала, докторко... Хвала, поздравићу супругу... *(Оставља слушалицу. Сари.)* Разговарао сам са докторком са СОС телефона. Како мислиш да се пацијенти прегледају? У бунди? Закопчани до грла? А?

САРА *(плачним гласом)*: Докторка, кажеш? Да није то, можда, гола докторка у дугим црним чизмама и са корбачем у руци?

АДАМ *(узима играчку)*: Ха. *(Стиска играчку, играчка производи звук.)* Гола докторка! Гола докторка!... *(Забринута.)* Хоћеш ли да нам се опет разболи тата? Је л' то хоћеш, мама?

ЈАКОВ *(обува се)*: Била је докторка, права докторка.

САРА *(плачним гласом, имитира Јакова)*: Док се друкчије не докаже.

ЈАКОВ *(као „из топа”)*: Да!

САРА *(плачним гласом)*: Да. Докторке... и фуфе... и рибе. Исти сте!

ЈАКОВ *(наивно)*: Ко то, шећеру?

САРА: Мушкарци. Сви мушкарци су исти.

ЈАКОВ *(шаљиво)*: Шећеру, ако престанеш да цмиздриш, набавићу ти нешто лепо. Можда чак и осиромашену бразилску кафу у конзерви. Шта кажеш на ту могућност? А?!

„Волиш ли ме, Јакове”

АДАМ (*смеје се и стиска играчку*): А, шта кажеш? А?!

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!
(*Адам спушта играчку на под, посматра забринуто Сару спреман да је утеши.*)

ЈАКОВ (*одмахује руком*): Или тртљаш или плачеш, то је све што знаш.

(*Адам узима играчку, стиска је.*)

четрнаеста сцена

(Исти и Лена.

Лена улази, обраћа се с врата Адаму сва задихана.)

ЛЕНА: Хајде, дођи брзо у собу.

АДАМ: Шећеру, немам времена за те ствари сада.

ЛЕНА: Нећеш да искористиш наградно пушење?
А?! А?!

АДАМ *(скаче на ноге, стиска играчку)*: 'Оћу!
'Оћу! Како да нећу!

(Лена и Адам излазе, Адам поскакује.)

петнаеста сцена

(Исти без Лене и Адама.

Јаков одлази до прозора, носи са собом поломљену бејзбол палицу, палицу спушта на под, „осматра”. Јула се буди.)

ЈУЛА („изнемогло”): Кол'ко има сати?

(Нико не одговара.)

ЈУЛА („изнемогло”, за нијансу гласније): Кол'ко има сати?

ЈАКОВ: Шта вам је то важно? *(Показује руком према „небу”. Шеретски.)* Да не журите на пут? Плашите се да не закасните, мама?

ЈУЛА *(одмахује руком, трпа бомбону у уста, „изнемогло”)*: Ко угаси телевизор?

(Нико не одговара.)

ЈУЛА *(пуним устима, „изнемогло”)*: Ко није укључио телевизор?

САРА: Слушамо радио, мама.

ЈАКОВ: У овој кући слуша се само радио.

ЈУЛА *(Сари, у пола гласа)*: Устала си прва јутрос, а ниси ушла у моју собу.

САРА: А што то тек сад питаш? То је било пре доручка.

ЈУЛА *(у пола гласа, упорно)*: Устала си прва јутрос, а ниси ушла у моју собу.

САРА: Зашто бих то радила, мама?

ЈУЛА („изнемогло”): Да видиш да ли ти је мајка жива.

САРА (*имитира Јулу: у пола гласа, „изнемогло”*): А што не би била жива, мама? Здравија си од мене. Здравија си од свих нас заједно. С тобом је све у реду.

ЈАКОВ (*у пола гласа*): Осим кад се преједете „Клинтонових јаја ”и „Клинтонових банана”. Па засерете читаву кућу. Следећи пут ћемо да зовемо екипу из Градске чистоће да вас шмркирају.

ЈУЛА (*заинтересовано*): Шта да ми раде?

ЈАКОВ: Да вас плакну шмрком, мама.

ЈУЛА: А, то! Не упуштам ја због хране. То је зато што су ми хиру'зи изгребли дебело црево због ка'цинома.

САРА: Хирург, мама. Карцином. Са „р”.

ЈАКОВ: Мама са „рррр...” то и ради. И у фотељи и у кревету, а најређе у клоњи. Засрала је целу кућу. (*Руком показује ка „небу”*) Ови одозго не могу да набацају толико обогаћеног детерџента да очистимо кућу од маминог „ррррр ...”.

ЈУЛА („изнемогло”): Није то због „р”, зете. То је због старости.

ЈАКОВ: Није то због старости, то је зато што једете све што вам падне под руку.

ЈУЛА (*јаросно*): Шта ћу кад су ми потребни витамини. Мени су они потребнији него деци.

САРА: Потребне су ти и „памперс” пелене, мама.

ЈАКОВ: Још не бацају пелене за децу од осамдесет килограма.

„Волиш ли ме, Јакове”

ЈУЛА (*одмахну руком, „задрема”.*)

(*Јаков прилази радију, удара га шаком, прилази прозору, „осматра”. Музика се појачава.*)

шеснаеста сцена

(Исти и Мрсимуд.

Мрсимуд улази костимирани у радио-водитеља, провлачи се на прстима избегавајући неред и укућане, као да се прикрада, држи микрофон у руци, стаје поред радија. Музика се утишава. Јула жмури и трпа кекс у уста.)

МРСИМУД (као радио-водителј, у микрофон): Председник Здравствене комисије НАТО, др Менгеле, дао је следећу изјаву: „Драго ми је што могу да вас обавестим да је производња здраве хране на огледним уранијумским парцелама на Космету у односу на период од пре годину дана порасла за више десетина пута. Производи који се највише траже су пилићи са седам батака, паприке са укусом банана и тиква без корена, што је довољно да се нахране бројни становници у окупираној јужној српској покрајини.”

(Тиха музика. Мрсимуд одлази до „Друге руке”, разгледа „излог”.)

ЈАКОВ: Ма какве уранијумске парцеле. Да је твоја мама тамо, брзо би им понестало хране. Сви би поцркали од глади.

САРА: Је ли?

ЈАКОВ: Јесте. Твоја мама једе као губар. Када би је наша војска тајно убацила на Космет, покрајина би била ослобођена без испаљеног метка.

САРА (*прекорно*): Како можеш тако о беспомоћној жени? Могла бих да помислим да си човек без срца.

ЈУЛА (*жмури, пуним устима, јаросно*): Него шта него беспомоћна. Шта ћу кад су ми потребни витамини. Мени су они потребнији него деци. Морам да ојачам!

ЈАКОВ (*шеретски*): Ха, да нећете, можда, да обарате руке са шоферима, мама?

(*Јула отвара очи, одмахује руком, ставља кекс у уста. Звони телефон. Јаков се јавља.*)

ЈАКОВ (*у слушалицу*): „Друга рука – телефонска размена робе”, изволите?... Да?... Имамо робу. Имамо робу... Где станујете?... Да. Да... На другом спрату?... Доносимо робу... Не брините. До виђења.

(*Оставља слушалицу, удара шаком по радију: музика се појачава, одлази до прозора, „осматра”. Мрсимуд прилази на прстима радију. Музика се утишава.*)

МРСИМУД (*као радио-водителј, у микрофон*): Мучење пред погубљење. (*Мало музике*) Према последњој инструкцији администрације затвора у америчкој држави Тексас, лица осуђена на смртну казну морају на десет дана пре извршења исте бити преведена у специјалну просторију која је потпуно изолована од спољњег света. Од њих се тада одузимају све личне ствари, лишавају се могућности да читају и не дозвољава им се да спавају, како би чувари у сваком тренутку били сигурни да су живи, преноси „Вашингтон пост”.

Зоран Спасојевић

ЈАКОВ: Неће више да вам дозволе да спавате, ма-
ма?

ЈУЛА: Ко?

ЈАКОВ: Зли Амери.

ЈУЛА: Зашто?

ЈАКОВ: Да би били сигурни да сте живи.

САРА (бојажљиво): Мислим да је мами остало
више од десет дана.

ЈУЛА (пуним устима): Па сигурно да ми је оста-
ло! Не живим ја у Америци. Ја живим у УЖАС-у. У
њему сам се родила, а ако треба, у њему ћу и да умрем.

САРА: Браво, мама. Не дај се, мама.

ЈАКОВ: Дај се, мама!

*(Јула се крсти. Јаков постаје нервозан на „осматрач-
ком месту”. Мрсимуд одлази на исти начин као што
је и ушао.)*

седамнаеста сцена

(Исти без Мрсимуда.

Споља се чује песма „ЧОБАНЕ” Рамба Амадеуса: „... Чобанеене, врати сеее / овце твојеее не могу без тебееене / Мислили смооо да са странееене / има квалитетније испашееене / Мислили смооо да најбољу траву / чуваш за себееене...” Јаков је напрегнут као струна. После неког времена мало се савија у телу: као да се спрема на скок. У том положају остаје тридесетак секунди: чини се да не дише. Мало помера завесу: подиже поломљену бејзбол палицу са пода. Замахује палицом.)

САРА (бојажљиво): Шта то радиш, Јакове?

ЈАКОВ (шапато): Тишина, уплашићеш ми комшију.

САРА (бојажљиво): Мислим да то није лепо.

ЈАКОВ: Али ја... али он...

САРА (бојажљиво): Шта он?

ЈАКОВ: Он гази нашу траву.

САРА (бојажљиво): Јака ти трава. Пожутела и увела од овог зрачења и жуте кише више личи на сламу.

ЈАКОВ: Нека је и пожутела, моја је!

САРА (бојажљиво): Мислим да то није нормално.

ЈАКОВ (љутито): Али ја... волим. ЈА ЈЕ ВОЛИМ!

(Сара устаје: стаје поред Јакова и почиње да осматра. Јула користи „непажњу” Саре и Јакова: „скаче” из фотеље и одлази до „Друге руке”, брзо убацује слаткише у недра и џепове и још брже се „баца” у фотељу. Сара се мало нагиње, сасвим разгрће завесу. Јаков се са бејзбол палицом сасвим нагиње кроз прозор.)

ЈАКОВ: Бум!

САРА: Трас!

(Песма наједном престаје. Споља допире нешто као јаук и псовка. Сара и Јаков „бацају шапе” једно другом, „оверавају”. Јула стрпа кекс у уста и захрка.)

осамнаеста сцена

(Исти, Лена и Адам.

Улазе Лена и Адам, носе путну торбу између себе, стављају је на сто. Сара и Јаков прилазе столу.)

САРА: Шта ово треба да значи?

ЛЕНА *(вади храну из торбе и ређа је пред Сару)*:
Значи да је ваша мама лопов, мама!

САРА: Моја мама?

ЛЕНА: Да ваша мама, мама! Боље би било да пазите на њу него на овог вашег. *(Показује руком на Јакова.)* Ваш муж је, захваљујући карантину, коначно заробљен. Неће вам више никуд и никада бежати.

АДАМ: Неће никуд више. Неће никуд више.

ЛЕНА: Коначно га имате само за себе. Сад само може да глуми швалера.

ЈАКОВ: Ја глумац? Ја? *(Пауза.)* Ха, ха, ха... Богами, снајка, ти имаш смисла за шалу. Коначно да из тебе исплива и нека позитивна особина.

САРА: Добро, добро. Схватила сам. 'Ајде истреси шта имаш, снајка.

ЛЕНА: Сву „чисту” клопу је ставила под свој кревет. *(Показује руком на Јулу.)* Матора вештица!

САРА: То чисто?! То је обично америчко ђубре!

ЛЕНА: То је првокласна, савремена роба. Америка не забушава...

Зоран Спасојевић

САРА: И бомбе... (*Удара се шаком по затиљку.*)
...које нам је бацала на тинтаре су биле савремене? А?!

ЛЕНА (*показује главом на Јулу*): Ипак је матора
вештица.

АДАМ (*посматра уснулу Јулу*): Мени не изгледа
маторо.

ЛЕНА: Све вештице су маторе. И ружне.

САРА (*лутивши шаком по столу*): Не дозвољавам
да се тако говори о мојој мами!

АДАМ (*бојажљиво*): Можда је мало ружна. А?

ЛЕНА: Много је ружна. Ружна је као лопов.

АДАМ (*забринуто*): Она балави.

ЈАКОВ: Мора да балави кад се прејела јутрос.

САРА: Не дозвољавам...

АДАМ (*забринуто*): Иде јој пена на уста.

ЛЕНА: Можда је побеснела од лудих чоколада.

САРА: Не дозвољавам...

ЈАКОВ: Тек сада видим да је надувена.

САРА: Мени не изгледа.

ЈАКОВ: Изгледа... Ако је набодеш прстом... (*Уне-
рио је кажипрст у Јулин стомак.*) ...пући ће као мехур
од сапунице.

САРА (*забринуто*): Не набадај маму.

ЈАКОВ (*шеретски*): Таман посла. (*Шепури се.*)
На кога ти ја личим?

ЛЕНА: На бабојепца, тата.

АДАМ: На бабојепца, тата. Ха, ха. На бабојепца,
тата. Ха, ха.

ЈАКОВ (*прекорно погледа Адама.*)

АДАМ (*буљи у Јулу*): Дише убрзано!

ЛЕНА: Па мора...

ЈАКОВ: А њене очи!

САРА: Шта је с њима?

ЈАКОВ: Немам појма.

ЛЕНА: Ја мислим да она баш сада рикњава.

АДАМ: Не верујем. Питајте је нешто.

ЛЕНА: Мислиш?

ЈАКОВ: Шта нас кошта?!

САРА (*бојажљиво*): Мама...

ЈАКОВ: Јаче!

САРА (*гласније*): Мама!

(*Јула се буди. Љута је.*)

ЈУЛА: Каква је то дрека?! А? (*Оставља отворена уста.*)

ЛЕНА: Смрдите! Не бих да вам повредим осећања, али заиста смрдите.

ЈУЛА (*љутито*): Не смрдим!

ЛЕНА: Упували сте се?

ЈУЛА: Нисам. (*Оставља отворена уста.*)

ЛЕНА (*задовољно*): Е, сад сте се упували.

(*Јула „скаче” из фотеље, изнервирана је.*)

ЈУЛА (*цупка*): Нисам! Нисам! Нисам! (*Из одеће јој испадају слаткиши.*)

ЛЕНА (*показује кажипрстом према Јулиним ногама*): Адаме, покупи ово око њених ногу. Ово је све чиста клопа. Трампићемо је за чисто злато.

ЈУЛА: Шта ће вам злато? Злато се не једе!

ЈАКОВ: Али се од њега ни не сере, мама.

(*Адам узима кесу из торбе са стола, „баца се” на под, сакупља слаткише и убацује их у кесу.*)

САРА: Не дозвољавам...

АДАМ (*задивљено*): Баба је умала! Баба је умала!

ЈАКОВ: Нешто ће да се деси, сигурно.

ЛЕНА: Да нећете, можда, да мрете, баба?

САРА: Не дозвољавам...

ЈАКОВ: Ха! Неће да мре, сраће. Ако одмах не седне у фотељу, неко ће да риба тепих.

САРА: Мама! Седи!!!

(*Јула одмахује рукама, седа назад у фотељу. Адам устаје, оставља кесу у торбу, узима чоколаду са стола: тамани је.*)

ЈУЛА (*„изнемогло”*): Срам да вас буде, окомили сте се на немоћну старицу.

ЛЕНА: Вас да буде срам. Поткрадите децу!

ЈУЛА (*јаросно*): Мени је потребно више него деци! Знаш!

ЛЕНА (*показује руком према ормару*): Моја фирма није шведски сто! Знате?!

АДАМ (*пуним устима*): Ха! Није шведски сто, баба. Знаш!

(Музика. Сара седа на столицу, отвара конзерву „ко-ка-коле”, „накреће”. Јаков се смеје. Адам узима нову чоколаду. Чује се брујање авионских мотора. Јаков прилази лагано прозору, као да се прикрада. Узима доглед, почиње пажљиво да мотри кроз завесу. Повремено баца поглед на сат. Музика се утишава.)

АДАМ (пуним устима): Није шведски сто, баба. Знаш! Ха. Ха. Није шведски сто. Знаш! Ха. Ха...

САРА (одваја уста од конзерве, за себе): Који кретени. Који кретени, пичка вам матерна.

(Адам узима нову чоколаду, Лена га удара по руци, чоколада му испада из шаке. Адам се „прави луд”, подиже чоколаду.)

ЛЕНА: Остави чоколаду. Доста си појео. Пући ћеш!

АДАМ: Е, нећу! Ово ми је тек друга.

ЛЕНА: Није! Пета ти је.

АДАМ: Добро, па шта? *(Приноси чоколаду устима.)*

ЛЕНА: Ако је поједеш, оставићу те.

(Адам се „сецну”, погледа у Лену и врати чоколаду на сто.)

ЈУЛА: Папучић. Ти си један обичан папучић. Е, јесте!

ЛЕНА: Карађорђе, баба. Родила мајка Карађорђа.

ЈАКОВ: Родила мајка рогоњу. Ускоро ће да постане капиталац.

АДАМ: Је л' да будем богат, тата?!

Зоран Спасојевић

ЈАКОВ (одмахну руком): Јесте, сине, да будеш богат, благо тати.

(Лена убацује храну у торбу, односи је са Адамом до „Друге руке”, распремају је. Јаков гледа на сат. Сара припаљује цигарету, ређа карте, пева песму Душана Радовића.)

песма:

Појели смо што се пекло
И попили што је текло!
Нит' се пече, нит' се точи,
– празне руке, празне очи.
Ајајајајајајај!
Шупље јутро, празно вече,
Нити тече, нит' се пече!
Нит' се срче, нит' се жваће!
– Све је шупље као саће!
Ајајајајајајај!

(Јаков гледа у Сару, врти главом, мршти се. Обраћа се Адаму.)

ЈАКОВ: Дај ми један дупли.

АДАМ: Шта дупли?

ЈАКОВ: Дупли „луди цин”.

АДАМ: Попићу и ја један.

ЈАКОВ: Шта ће теби „луди”, блесав си и без ње-га. Ти, колико знам, пијеш „кока-колу”.

ЛЕНА: Он пије, богами, пиво!

АДАМ: И дува вутру!

ЈАКОВ: Пуши траву?!

АДАМ: Дува! Дува!

ЛЕНА: Јесте, тата.

АДАМ (*показујући главом на Лену, испрсивши се*): Мушкарчине не пију „кока-колу”! Мушкарчине...

ЈАКОВ (*кисело се смешка*): А ти си тај?

ЛЕНА (*подиже увис конзерву пива*): Од допа и пива, готива!

АДАМ (*припаливши цигарету, театрално*): За боље сутра дувајте вутра!

ЈУЛА: Летос сам видела како завијају нешто као дуван. (*Показује рукама.*) А онда су то шиљили, шиљили, шиљили... (*Застаје.*) Како су се после боли? (*Слеже раменима, шири руке.*) Јебем ли га.

САРА: Кога си то видела, мама?

ЈУЛА: Адама и ову његову...

ЛЕНА: Слободно кажи коју, баба. Слободно.

ЈУЛА (*одмахну руком, „задрема”.*)

ЈАКОВ (*куцка кажипрстом Адама у слепоочници*): Нисам леп, ал' сам глуп!

ЛЕНА: Није он глуп од траве. То му је од природе дато, тата.

ЈАКОВ: То му је од тебе дато, снајка!

АДАМ (*испушта колут дима*): Од траве и пива, готива!

ЛЕНА (*театрално*): Од осиромашеног уранијума, готива! Од пиралена, готива! Од лудих крава, готива! Од „плавих нокшира” за демократију, готива!

Зоран Спасојевић

АДАМ (*испустивши колутове дима, театрално*):
За боље сутра дувајте вутра!

ЈАКОВ (*гледа у Сару*): Е, па јебаћу вам матер!
Свима!

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме,
Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

АДАМ (*тешећи је*): Воли те. Он те воли, мама.

(*Чују се авионски мотори, Јаков се брзо окреће прозору, „осматра”. Лена накреће пиво. Адам прилази ормару, пребира ствари.*)

деветнаеста сцена

(Исти и Мрсимуд.

Мрсимуд костимиран у купца улази на прстима, као да се прикрада, стаје поред „Друге руке”, држи мобилни телефон, бира број. Звони телефон у Ленином џепу. Лена се јавља.)

ЛЕНА (у телефон): „Друга рука – телефонска размена робе”, изволите.

МРСИМУД (као купац, у мобилни): Добар дан. Је л' имате шећер без плутонијума?

ЛЕНА: Добар дан. Имамо.

МРСИМУД: Имате ли зејтин без пиралена?

ЛЕНА: Имамо.

МРСИМУД: Имате ли конзерве свињетине са антифризом?

ЛЕНА: Имамо. Наравно.

МРСИМУД: Је л' ви то мене зезате?

ЛЕНА: Ви сте први почели.

МРСИМУД (*прекида се веза, не успева поново да успостави везу, врти главом, ставља телефон у џеп, разгледа „изложену” робу.*)

ЛЕНА (*враћа телефон у џеп*): Лудак. Какав, бре, антифриз?!

АДАМ: Ко је то био?

ЛЕНА: Неки лудак, тражи свињетину са антифризом.

Зоран Спасојевић

АДАМ: Није лудак, сигурно је планинар.

ЛЕНА: Лудак.

АДАМ: Планинар, кад ти кажем. Тражи зимске конзерве.

ЛЕНА: Какве су то па сад зимске конзерве?

АДАМ: Зимске, зимске.

ЈАКОВ: То су оне које не могу да се заледе. Можеш да их клопаш напољу и на минус педесет.

ЛЕНА: То нико не прави.

ЈАКОВ: Праве мангупи. Напоје свиње антифризом и онда их килну.

ЛЕНА: У чему је ту штос?

ЈАКОВ: Кад такво месо после ставиш у замрзивач, оно не може да се заледи. Просто к'о пасуљ.

ЛЕНА: Јака ствар... Шта бих могла да им увалим за те конзерве?

ЈАКОВ: Обогаћени антифриз, снајка.

(Чују се авионски мотори. Јаков „осматра”. Мрсимуд излази на исти начин као што је ушао.)

двадесета сцена

(Исти без Мрсимуда.

Јула се буди. Гледа око себе. Поглед јој прелази преко Јакова. Шапуће.)

ЈУЛА *(изнемоглим гласом)*: Нешто се догађа.

ЈАКОВ: Догађа се.

ЈУЛА *(изнемоглим гласом)*: Нешто се догађа.

(Јаков се окреће ка њој. Посматра је. Она зури „кроз” њега.)

ЈАКОВ *(маше руком испред Јулиних очију)*: Видите ли ме?

ЈУЛА *(ћути.)*

ЈАКОВ: Чујете ли ме?

ЈУЛА *(ћути, окреће главу од њега.)*

ЈАКОВ: Можете ли да говорите?

ЈУЛА *(изнемоглим гласом)*: Говориш ли ти то?

ЈАКОВ: Говорим.

ЈУЛА *(ћути.)*

ЈАКОВ: Знате ли ко сам ја?

ЈУЛА *(ћути.)*

ЈАКОВ: Знате ли ко сам ја?

ЈУЛА *(изнемоглим гласом)*: Знам.

ЈАКОВ: Ко сам ја?

ЈУЛА: Ти си нико. И ништа.

САРА: Чуо си. Остави маму на миру.

ЈАКОВ: Па она мене ово зајеба. А?! (*Удара се шаком по челу.*) У, ала ме зајеба!

ЈУЛА: Ког се ђавола дереш?

ЈАКОВ: Учинили сте нешто неваљало, мама.

ЈУЛА: Шта?

ЈАКОВ: Зезнули сте ме.

ЈУЛА: Је ли?

ЈАКОВ: Да.

ЈУЛА: То вам је за онај „швецки астал”!

САРА: Не каже се „швецки астал”. Каже се шведски сто, мама.

ЈАКОВ (*стаје пред огледало, загледа се*): Е, па јебаћу вам матер.

САРА (*вади пудријеру из џепа, огледа се, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!
(*Јаков прилази радију, удара га шаком, враћа се пред огледало. Тиха музика.*)

ЈАКОВ (*не одвајајући поглед од огледала, Сари*): Нашминкај се.

САРА: Нашминкана сам.

ЈАКОВ: Нисам приметио да ти је лице обојено.

САРА: Хоћеш ли да ме волиш и када остарим и поружним?

ЈАКОВ: Господе, нећеш ваљда бити још ружнија!
(*Сара почиње да рида. Јаков прави манекенске позе.*)

САРА (*плачним гласом*): Волиш ли ме, Јакове?

„Волиш ли ме, Јакове”

(Јаков клима главом и загонетно се смешка.)

САРА *(плачним гласом)*: Лажеш, Јакове. Лажеш!

ЈАКОВ *(шаливо)*: Шећеру, црвене су ти очи. То шкоди твојој лепоти.

САРА *(плачним гласом)*: Знам.

ЈАКОВ: Немој више да слиниш.

САРА *(плачним гласом)*: То је јаче од мене.

ЈАКОВ *(вади марамицу из џепа)*: Ево ти марамица.

САРА *(плачним гласом)*: Све сам се надала...

ЈАКОВ: Или тртљаш или плачеш, то је све што знаш.

(Јаков узима бејзбол палицу, прилази радију, удара га шаком, музика се појачава, излази. Јула се буди.)

двадесет прва сцена

(Исти без Јакова, и Мрсимуд.

Сара припаљује цигарету, шмрца. Лена и Адам ваде и разгледају одећу из ормара „Друга рука”, каче је на врата. Јула „тајно” вади из недара слаткише, „трпа” их у уста. Мрсимуд се увлачи кроз врата костимиран у шерифа, провлачи се на прстима избегавајући наред и укућане, као да се прикрада, обраћа се публици. Музика се утишава.)

ЈУЛА (пуним устима): Ко искључи телевизор?

САРА: Нико. Није ни био укључен.

ЈУЛА: Због чега?

САРА: Јер слушамо радио.

ЈУЛА (трпа кекс у уста.)

МРСИМУД (као шериф, у поверењу): У Вилијем Клинтоновом институту у Хагу извршен је значајни научни оглед над групом Срба. Оглед је требало да докаже да се Срби сасвим друкчије понашају када су сигурни да их ми не гледамо.

Истраживачи су ставили храну на сто испред шесторице Срба и ускратили им да једу. Испрва су их посматрали, потом су жмурили, затим су окренули леђа и, на крају, задубили су се у рачунарске игрице.

Срби су успевали да украду двоструко више хране када нису посматрани. „Крадљивачко владање” мењали су док су били изложени погледу. Ако их неко посматра, Срби бирају „посредан прилаз”. Вешто зава-

равају лутајући по соби и чим им се укаже прилика, они смажу храну. Уколико је истраживач заузет, Срби се не замајавају лукавствима и одмах наваљују на храну.

Водећи истраживач Бернар Куш верује да су Срби навикнути на наш поглед, што упућује на то да знају када нису под присмотром. Он претпоставља и да је „српски ум прилагодљив и да обједињује научено да би се снашао у новим условима”.

Чини се да Срби разумеју наш поглед, а то указује да су паметнији него што мислимо.

(*Мрсимуд прилази ормару, разгледа „излог” „Друге руке”.*)

ЈУЛА (*пуним устима*): Имам утисак да нас неко посматра. (*Удара се шаком по темену.*) Ту, ту, ту осећам нечији поглед.

САРА (*плачним гласом*): Ја те гледам, мама.

ЈУЛА: Шта имаш да ме гледаш?

САРА: Гледам како ждереш та америчка говна, мама.

ЈУЛА (*трпа бомбону у уста*): То нису америчка говна.

САРА: Него чија?

ЈУЛА: Не знам.

САРА (*одвојивши поглед од карата*): Истекао им је рок употребе још 1939. године.

ЈУЛА: Ко ме?

САРА: Том ђубрету у твојим недрима и твојим устима.

Зоран Спасојевић

ЈУЛА (*ставља руке на груди, ратоборно*): Не дам! Ником не дам!

(*Адам увлачи дим, окреће се ка Јули, прилази јој лагано.*)

АДАМ: Бако, бако, колико велики стомак имаш. (*Увлачи дим.*)

САРА: Поново си се угојила, мама.

ЛЕНА: Усвињила. Престаните да крадете клопу. Биће корисније и за вас а богоми и за нас.

САРА: Шлогираћеш се. После ја морам да те гледам, мама.

ЈУЛА: Овај стомак није од хране.

ЛЕНА: А, од чега је, бако?

ЈУЛА: Од глади.

САРА (*саркастично*): То је последица гладовања?

ЈУЛА: Јесте. Јеси ли видела оне изгладнеле црнце по Африци?

САРА: Видела сам, па шта?

ЈУЛА: Је л' си видела кол'ки су им стомаци?

САРА (*ћути, „преврће” очима.*)

ЛЕНА (*окреће се ка Јули*): И ви сте тај случај?

ЈУЛА: Тај.

ЛЕНА: Ха, добар штос. Вицкасти сте, бако.

САРА: Навалила си на то ђубре као да ти је последње, мама.

ЈУЛА: Пу, пу, пу, језик прегризла. (*Пауза.*) Гладна сам. Снага на уста улази. Мени је потребно више него деци!

ЛЕНА: Ви к'о да имате црну рупу у стомаку.

САРА: И у глави. Имаш црну рупу и у глави, ма-
ма.

ЈУЛА: Можда и имам. Чим огладним, заболи ме глава. (*Виче.*) Морам да једем! Морам!

АДАМ (*шеретски, „заразно”*): Ха, ха. Бако, бако. Ха, ха. Бако, бако... Му... Муу... Мууу... Муууу... Ха... Хаха... Хахахаааа... Хи... Хихи... Хихиихиии... Ав... Авав... Мау... Мау... Ха... Хаха... Хахахаааа... Хи... Хихи... Хихиихиии... Му... Муу... Мууу... Муууу... Ав... Авав... Мау... Маууу...

САРА (*ставља шаке преко ушију*): Доста! Полу-дећу од вас. (*Још гласније.*) Боље гладовати него лудовати!!!

(*Музика. Мрсимуд краде хаљину из „излога”, одлази на исти начин као што је и ушао.*)

двадесет друга сцена

(Исти без Мрсимуда.

*Лена слеже раменима, окреће се ка ормару, „послује”.
Јула наставља да једе. Звоњава телефона из Лениног
цеп. Лена се јавља.)*

ЛЕНА *(у телефон)*: „Друга рука – телефонска
размена робе”, изволите?... Да?... Сећам се... Изабрали
сте најлепше одело.... Имамо још једно такво... Да?... У
замену за енергетске напите?... Може. Бићете услуже-
ни. До виђења.

*(Лена враћа телефон у цеп. Адам се осврће око себе,
обраћа се Лени.)*

АДАМ *(поверљиво)*: Слушај. Видео сам га.

ЛЕНА: Кога си видео?

АДАМ: Странца.

ЛЕНА: Ког странца?

АДАМ: Великог странца. *(Показује руком на по-
стер.)* Личи на овог.

ЛЕНА: На Ујка Сема?! Ма немој!

АДАМ *(поверљиво)*: Јесте... Однео је једну нашу
хаљину из радње.

ЛЕНА *(уноси му се у лице)*: Урадио си се хорсом?!

АДАМ: Ма, јок, мало се надувао.

ЈУЛА: Шта то причате?

АДАМ: Пушићемо траву, баба!

ЈУЛА: Ако, децо, ако. Немојте само да седате на 'ладан бетон.

САРА: Ујка Сем не постоји.

АДАМ: Постоји. Видео сам га.

ЈУЛА: То је био Марлон Брандо. Он ме је гледао... (*Удара се шаком по темену.*) ...ту, ту, ту...

ЛЕНА: Стварно? Како је изгледао?

ЈУЛА: Дебело.

АДАМ (*слеже раменима*): Можда је био и тај Брандо.

ЛЕНА: Па њих двојица уопште не личе.

АДАМ: Не личе.

ЛЕНА: Што онда лупаш?

АДАМ: Кажи: Сереш.

ЛЕНА: Сереш.

ЈУЛА (*удара се по темену*): Ту, ту, ме је...

ЛЕНА: Тишина!

ЈУЛА: 'Оћу да кажем...

ЛЕНА: Не може!

ЈУЛА: Је л' могу да кажем?

ЛЕНА: Не може!

ЈУЛА: Је л' могу ја да кажем?

ЛЕНА: Кажите, баба.

ЈУЛА: А, шта да кажем?

ЛЕНА (*одмахује руком.*)

(*Јула пада у сан. Лена се окреће ормару, „послује”. Звоњава телефона из Лениног џепа. Лена се јавља.*)

Зоран Спасојевић

ЛЕНА (у телефон): „Друга рука – телефонска размена робе”, изволите?... Да?... Не држимо пиштоље... Ни бомбе... Имамо ли бријаче?... Немамо. То нико више не користи. Шта ће вам бријач?... Хоћете да се браните?... Потражите на другом месту...

(Прекида везу. Оставља телефон у џеп. Наставља да послује.)

двадесет трећа сцена

(Исти и Јаков.

Улази Јаков. Уноси обнажену женску лутку на надување, у природној величини. Преко лица јој је гас-маска. Јаков испушта поломљену бејзбол палицу и лутку на под. Адам се окреће према Јакову.)

АДАМ (*знатижељно*): Шта је то, тата?!

ЈАКОВ: Здрава пичка.

АДАМ: Шта је то, тата?!

ЈАКОВ: Пичка од које не отпада кита.

АДАМ: Али, тата?!

ЈАКОВ: Шта?

АДАМ: Ко ће да трти тог гуменог акрепа, тата?!

ЈАКОВ: Ко бира, мастурбира! Благо тати.

АДАМ: Ааааааааа...

ЈАКОВ: Дааа...

АДАМ: Почели и њих да нам бацају, тата?!

ЈАКОВ: Није нама. То је за савезничке војнике.

АДАМ: За „плаве нокшире”, тата?!

ЈАКОВ: И за њих.

АДАМ: Мазнуо си им? А?!

ЈАКОВ: Нисам, нанео је ветар.

АДАМ (*знатижељно*): Јеси ли, тата?

ЈАКОВ: А шта?

АДАМ (*разочарано*): Значи ниси.

ЈАКОВ: Откуд знаш да нисам?

АДАМ (*знатижељно*): Па добро, јеси ли?

ЈАКОВ: Нисам.

АДАМ (*разочарано*): Их! (*Пауза. Знатижељно.*)
А шта ће јој гас-маска, тата?!

ЈАКОВ (*ставља шаку преко филтера гас-маске, шеретски*): Кад јој запушиш филтер, она боље „меша”.

АДАМ (*знатижељно*): Ха. Стварно, тата?!

ЈАКОВ: Стварно, сине.

АДАМ (*одушевљен је, смеје се, пљеска рукама, поскакује.*)

(*Јаков прилази столу, отвара конзерву пива, прилази прозору, отпија гутљај, подиже доглед, гледа у небо.*)

САРА (*подиже поглед од карата, Јакову*): Јеси ли убио данас некога?

ЈАКОВ: Ми не убијамо никога.

САРА: А мачке?

ЈАКОВ: Ни мачке.

САРА: А, спуштате ли их са дрвећа?

ЈАКОВ: И то питање ти је блесаво.

САРА: У Америци полицајци спуштају мачке са дрвећа.

ЈАКОВ: Не, то раде ватрогасци. (*Пауза. Шапатом.*) И упамти већ једном: нисам обичан полицајац, ја сам тајни агент. Тајни, разумеш.

(*Сара одмахује руком, устаје, прилази огледалу, загледа се.*)

САРА (*Адаму*): Шта мислиш да увећам груди?

ЈАКОВ: Мислим да си стварно блесава.

САРА (*кокетно*): Е, увећаћу их. Читав живот радим праве ствари само за друге. Урадићу најзад нешто право за себе. За нас.

ЈАКОВ: И за мене? (*Пауза.*) Што за мене?

САРА: Да би могао да уживаш у добрим сисама.

ЈАКОВ: То би била најлепша ствар коју ми је неко поклонио.

САРА (*устрептало*): Није ваљда?

ЈАКОВ: Не баш.

САРА (*мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков спушта доглед, клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*враћа се за сто, плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

АДАМ (*тешећи је*): Воли те. Он те воли, мама.

(*Јаков прилази огледалу, прави револверашке позе. Адам лагано прилази лутки, подиже је и односи до „Друге руке”, нежно је спушта на под, скида јој гас-маску, враћа се до Лене, пружа јој гас-маску.*)

ЛЕНА: Шта ћеш то?

АДАМ: Пробај је.

ЛЕНА: Зашто?

АДАМ: Да видим како ти стоји.

ЛЕНА: Да видиш да ли сам лепша од овог гуме-ног акрепа.

АДАМ: Аха!

ЛЕНА: Ти ћеш ми помоћи?

Зоран Спасојевић

АДАМ: Аха!

(Лена ставља гас-маску преко лица.)

ЛЕНА *(кроз маску)*: Таман ми је.

АДАМ *(покушава да закопча маску)*: Да је завежемо.

ЛЕНА *(кроз маску)*: Не, не, нећу ништа да везујем.

АДАМ *(настоји да причврсти маску)*: Боље да вежемо.

ЛЕНА *(кроз маску, отима се)*: Нећу, не треба ми ово срање.

АДАМ *(ставља руку преко гас-маске)*: Е, хоћеш! Богами хоћеш. Боље ћеш да „мешаш”!... Је л' тако, та-та?!

(Лена се отима.)

ЈАКОВ *(задовољно)*: Тако је, благо тати.

(Звоњава телефона из џепа, Лена се отрже, скида гас-маску и баца је на под, узима телефонски апарат. Адам подиже гас-маску, забавља се.)

ЛЕНА *(у телефон, љутито и задихано)*: Кретену!!! *(Пауза.)* То се не односи на вас. *(Пауза.)* Али... *(Пауза. Гледа у телефон, враћа га у џеп, љутито.)* Упропастили сте ми посао! Да није вас, где би ми крај био.

САРА *(отпивши гутљај кафе)*: Јак ти посао. Дана нас нико више не ради.

ЛЕНА: У овој кући само Адам и ја радимо.

ЈАКОВ: А ја?

ЈУЛА (*отвара очи*): Будале. Радите, а читав свет брине само о нама? Хране нас, поје и облаче. Шта је још потребно за срећу? Шта још ту има? А?

ЛЕНА: Да није „Друге руке”, хранили бисте се и облачили једнолично као у затвору.

ЈУЛА: Ко? Је л' ја?

ЛЕНА (*показује руком „преко” укућана*): Сви. Да није наше телефонске размене, добили бисте берибери.

ЈУЛА (*знатижељно*): Шта бих добила?

ЛЕНА: Ништа. Поиспадали би вам зуби, бакооо...

ЈУЛА (*разочарано*): Већ су поиспадали.

ЛЕНА (*диже руке.*)

(*Јула трпа кекс у уста.*)

САРА (*саркастично*): А ви радите? Сад када смо бескласно друштво? Кад свако узима колико му треба? (*Отпија гутљај кафе.*) Колико знам: то сте и тражили.

ЈУЛА (*пуним устима, сетно*): Шта би Тито дао да сад види овај комунистички рај.

ЛЕНА (*нервозно*): Незахвалне сте.

ЈУЛА: Према коме?

ЛЕНА: Прво према мени, а онда и према читавом мирољубивом човечанству.

САРА: Је л' треба да смо срећни што су амерички „Добротвори без граница” истресли своје нуклеарно ђубре на нас? То?!

ЈАКОВ (*саркастично*): И треба. Трећи смо народ у свету који је тиме почашћен.

ЛЕНА (*клима главом*): Лепо је Бил Клинтон једном рекао...

САРА (*саркастично*): Шта је рекао? Шта је рекао Бил Ослободилац?

ЛЕНА (*значајно*): Рекао је: „Постоји проблем? Ко прави проблем? Срби? Нема Срба – нема проблема”.

ЈАКОВ: У, ал' си начитана, снајка. Колико знам то су Стаљинове речи.

ЛЕНА: Вама као да недостаје та комуњара, тата?

САРА (*вртећи шаком, саркастично*): Шта радиш кад не пушиш траву, снајка?

ЛЕНА (*театрално*): Пушим свом мужу.

АДАМ (*раздрагано*): Ха. Ха. Пушим свом мужу. Ха. Ха. Пушим свом мужу.

(*Јула пада у сан, хрче. Јаков се прси пред огледалом.*)

САРА (*огледа се у пудријери, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

(*Јаков не одговара, прилази радију, удара га шаком, враћа се пред огледало, испија пиво, оставља конзерву на сто, одлази до прозора, „осматра”. Музика се појачава. Сара се „баца” на карте. Адам се забавља гасмаском. Лена пакује ствари у торбу.*)

двадесет четврта сцена

(Исти и Мрсимуд.

Мрсимуд улази костимирани у радио-водитеља, провлачи се на прстима избегавајући неред и укућане, као да се прикрада, држи микрофон у руци, стаје поред радија. Јула прди у сну – „откида”. Мрсимуд се „трза”, повлачи прстима уво.)

САРА (уздишући): Сад ће мој омиљени радио-водитељ.

ЈАКОВ: Штета што је педер.

САРА (уздише.)

(Мрсимуд прави покрет главом ка Јакову, врти шаком испред лица.)

ЈАКОВ: Тешко ћеш да га чујеш од твоје маме.

САРА: Тишина, рада сам да слушам његов глас.

ЈАКОВ (гледа у сат.)

МРСИМУД (као радио-водитељ, у микрофон):

Звони. Куцање не ради.

(Мало музике.)

Уграђујемо мине у хемијске оловке!

Ваш НАТО

(Мало музике.)

Живео голуб мира – ала је укусан!

(Мало музике.)

Пронашао сам лек за сиду!

Зове се: атомска бомба!

(Мало музике.)

Модерна клетва:

Дабогда те мајка тражила Гајгер-Милеровим бројачем!

(Мало музике.)

Идеалан графит за карантин звани УЖАС:

Лудница – република!!!

(Мало музике.)

Идеалан графит за атомско склониште:

Ако нећете на небо, идите под земљу!

(Мало музике.)

Социјализам и пакао повезује мит

о заједничком казану!

(Мало музике.)

Комунизам је супер! Ко преживи – схватиће!

(Мало музике.)

САРА (*уздахнувши*): Какав глас. Каква памет.

ЈАКОВ (*имитира Сару*): Какав глас, таква и памет.

САРА: Какав?

ЈАКОВ: Педерски.

САРА (*уздихне*.)

(Музика. Адам седа на под. Мрсимуд прави покрет главом ка Јакову, врти шаком испред лица. Музика се утишава. Мрсимуд подиже микрофон.)

МРСИМУД (*као радио-водителј, у микрофон*):
ЦИА је деценијама учествовала у бројним акцијама против кубанског председника Фидела Кастра. Да би му стала на пут, користила је отровне цигаре, оловке

са отровом и шкољке пуњене експлозивом за време ронилачких екскурзија. Једном приликом ЦИА је намеравала да учини Кастра смешним користећи хемикалију након чије би употребе његова позната брада отпала.

Кастро се редовно суочава са питањима о свом здрављу, а у прошлости су се више пута појављивали извештаји о његовој смрти. Он се синоћ нашао рекавши да га његови „непријатељи убију с времена на време”.

(Мало музике. Мрсимуд спушта микрофон.)

ЈАКОВ *(шеретски)*: То мајсторе! Могу да ти попуше цигару.

САРА *(поправља виклере, мазно)*: Волиш ли ме, Јакове?

(Јаков клима главом и загонетно се смешка.)

САРА *(плачним гласом)*: Лажеш, Јакове. Лажеш!

(Мало музике. Мрсимуд подиже микрофон.)

МРСИМУД *(као радио-водител, у микрофон)*: Становници једног новог насеља у Београду незадовољни су што је једној улици дато име „Црвенкапа” које, како они верују, може да изазове штетне асоцијације на комунизам.

Преко хиљаду породица потписало је петицију и упутило је влади Сједињених Америчких Држава са захтевом да њихова улица добије неко неутрално име.

Називе улица у новом београдском насељу избрала су деца из локалног обданишта, и сва имена потичу из бајки: „Снежана”, „Црвенкапа” и друге.

„Мени је неприхватљиво да деца одлучују о називима улица. За мене црвена боја има врло лошу конотацију. Они који је воле, нека дођу да станују у овој улици”, изјавио је Адам Туцић, један од незадовољних становника Црвенкапине улице. „Да се ја питам, ја бих име Црвенкапа променио у Зеленкапа”, додао је Муја Омерагић, још један од незадовољних.

(Мало музике. Мрсимуд одлази до Јакова, „осматра”).

АДАМ *(кроз гас-маску)*: Ха. Доле комунизам!

САРА *(разочарано)*: Зар и ти, сине Адаме?

АДАМ: Шта „ја”, мама?

САРА: Цинкариш нас Америма. А?!

АДАМ: Аха, мама. Доле црвено ђубре од детета!

САРА *(плачним гласом)*: Изгледа да сам и ја родила ђубре од детета.

АДАМ: Шта си родила, мама?

САРА *(шмрцајући)*: Ђубре потказивачко.

(Адам се смеје. Сара припаљује цигарету. Јула прди у сну – „откида”. Мрсимуд се „трза”, повлачи прстима уво. Јула поново „откида”, буди се.)

ЈУЛА *(престрашено)*: Шта то би?! А?!

ЈАКОВ *(шеретски)*: Авиони пробијају звучни зид, мама.

ЈУЛА: Стварно?

ЈАКОВ: Стварно. У последњих десет секунди два пута.

ЈУЛА: Учинило ми се да нас поново бомбардују.

САРА: Неће више да нас бомбардују, мама. Сада нам само помажу.

ЈУЛА: Добро је што је тако. Случајно да изгине-те, не би имао ко да ме сахрани ако некад умрем.

САРА (*плачним гласом*): Нећеш ти никада да умреш, мама.

ЈАКОВ (*саркастично*): Потрајаћете дуже од свих нас, мама.

(*Мало музике. Јула трпа слаткише у уста. Мрсимуд се враћа на прстима до радија. Подиже микрофон.*)

ЈУЛА (*пуним устима, за себе*): Шта они ту мени. Снага на уста улази. Само на уста!

(*Мало музике. Мрсимуд подиже микрофон.*)

МРСИМУД (*као радио-водителј, у микрофон*): И то се догађа. (*Мало музике.*) Србин који плаћа ручак. (*Мало музике.*) Вашингтон, 21. јануара 2001. (Пост). (*Мало музике.*) Срби су познати као крадљивци, али један од њих уредно сваки дан плаћа своје оброке. То се, јавља америчка агенција Конкорд, догађа једној породици у близини Вашингтона.

Свако јутро у 7.30, Србин долеће на трпезаријски сто породице Мен која му ту оставља мрвице хлеба. И свакога дана тај Србин на исти сто оставља по један или два кована новчића.

„Чудила сам се што сваки дан долеће и доноси нам новац, и онда сам једног јутра устала рано и из прикрајка је посматрала како оставља паре. Нисам могла да верујем својим очима”, испричала је госпођа Хи Мен.

„Ниједна птица не оставља нешто у замену за храну. То је веома необично, јер је размена добара карактеристика људи, и уопште није уобичајена за птице. Могу само да претпоставим да је неко ову ретку птицу томе научио”, изјавио је један стручњак из Друштва за заштиту животиња.

(Мало музике. Мрсимуд одлази до „Друге руке”, разгледа „излог”).

ЛЕНА *(док пакује торбу, шеретски)*: Ово вам нешто поручују, мама?

САРА: Поручују. Ко о чему, баба о уштипцима.

ЛЕНА: Можда ће вам тражити да платите за овај комуњарски рај.

ЈУЛА *(пуним устима)*: То они тамо о неким 'тицама што се зову исто као ми.

САРА *(саркастично)*: Није о нама, мама. Ми не морамо да плаћамо. За нас је све цабе.

ЛЕНА *(невуши)*: Све се плаћа, све се враћа.

АДАМ *(кроз гас-маску, невуши)*: Све се плаћа, све се враћа. Све се плаћа, све се враћа.

(Лена заштирава торбу. Усправља се, држи се за крста.)

ЛЕНА *(Сари)*: Уместо што по цели боговетни дан буљите у те карте, могли би да се ухватите за усисивач и почистите овај свињац, мама.

САРА: Свашта, живи се распадамо, а теби је до чистог свињца.

ЛЕНА: То није добар изговор да би се завршило у ђубрету.

ЈАКОВ: Кажу да свиње некако, можда подсвесно, знају каква их судбина чека на крају живота, али то прихватају са чудним миром, вољно и послушно.

САРА (*саркастично*): Исто као и ми у овом рају.

ЛЕНА: То за Адама и мене не важи.

АДАМ (*кроз гас-маску*): Не важи! Не важи!

ЛЕНА (*Адаму*): 'Ајде, дижи дупе и донеси још једну торбу.

АДАМ (*скида маску*): Шта ће ми торба?

ЛЕНА (*нежно*): Колико руку имаш?

АДАМ (*показује руке*): Две. Две.

ЛЕНА (*шаљиво*): А колико конзерви можеш да понесеш одједном?

АДАМ (*самоуверено*): Две, ако су велике.

ЛЕНА (*„као” изокола*): А ако имаш шест великих конзерви, колико пута мораш да се вратиш да би их све изнео?

АДАМ (*пребројава прсте на рукама, рачуна, дубоко размишља*): Само једанпут...

ЛЕНА (*нежно*): А како то мислиш да изведеш?

АДАМ (*самоуверено*): Спаковаћу их у путну торбу. Нећу да се враћам.

ЛЕНА: Браво. Паметнији си него што зрачиш.

АДАМ (*срећан је*): Хоћу ли да добијем?

ЛЕНА (*разнежено*): А шта то?

АДАМ (*важно*): Па рибицу... Два пута!

ЛЕНА (*нежно*): Хоћеш. Два пута.

Зоран Спасојевић

(Адам узима торбу из ормара, пакује конзерве у њу, срећан је.)

АДАМ *(раздрагано)*: Ха. Два пута. Ха. Два пута.
(Мрсимуд краде сако из „излога”, излази као што је и ушао. Адам се осврће око себе.)

двадесет пета сцена

(*Исти без Мрсимуда.*)

АДАМ (*у поверењу*): Овог тренутка нас је неко о'ладио.

ЛЕНА (*самоуверено*): Нема појма. Сви су на својим местима. А и баба је у фотељи.

АДАМ (*у поверењу*): Ма, неки странац.

ЛЕНА (*шаливо*): Да није Ујка Сем?

АДАМ (*показује кажипрстом на постер*): Овај?

ЛЕНА: Тај.

АДАМ: Не, није он. Пре ће бити онај Марлон Брандо.

ЛЕНА: Брандо? А?

ЈУЛА (*пуним устима*): Што не укључите телевизор?!

АДАМ (*одсутно*): Ово сам већ негде видео.

ЈУЛА: Ко није укључио телевизор?!

ЛЕНА: Шта си „већ негде видео”? (*Пауза.*) Опет твоје фантазије? А?

АДАМ (*показује кажипрстом ка вратима*): Ви-диш ли оно сиво тамо?

ЛЕНА (*лажно заинтересована*): Где?

АДАМ: Тамо. (*Показује прстом.*)

ЛЕНА (*„као” потврдно*): Ахааа.

АДАМ: Баш је чудно.

Зоран Спасојевић

ЛЕНА (*„као” прихвата Адамову фантазију*): И покреће се.

АДАМ: Приближава се.

ЛЕНА (*„као” потврдно*): Приближава се.

АДАМ (*бојажљиво*): Шта је то?

ЛЕНА (*„као” у поверењу*): Глава.

АДАМ (*бојажљиво*): Шта?

ЛЕНА: Полудела ти глава! Ето шта.

АДАМ (*изненађено*): Како?

ЛЕНА: Од меса! Само ждереш месо! (*Пауза.*) Коњу! Коњу један!

АДАМ (*усплахирено*): Морам брзо да пробудим краља.

ЛЕНА (*одмахује руком, покровитељски*): Понеси торбу, заједно ћемо да пробудимо краља.

(*Узимају торбе, полазе ка вратима.*)

АДАМ: У-та-та! У-та-та! Краљ не зна да плива!
У-та-та! У-та-та! Краљ не зна да плива!

(*Ислазе.*)

двадесет шеста сцена

(Исти без Лене и Адама.

Чују се авионски мотори. Јаков пажљиво мотри небо. Сара разврстава конзерве по столу, смеје се и „врти” главом. Јула једе и наизменично гледа час Сару, час Јакова. Јаков почиње да се увија „као да му се пишки”).

ЈУЛА (пуним устима): Ко је искључио телевизор?

САРА: Ја, мама.

ЈУЛА: Што искључи телевизор?

САРА: Не волим оно што тебе расплаче.

ЈУЛА (одмахује руком.)

(Јаков се увија. Јула примећује његову „невољу”).

ЈУЛА (шеретски): Треба ли ти замена на положају, зете?

ЈАКОВ (нервозно): Не треба, мама.

САРА: Никад ми ниси рекао зашто по читав дан стојиш поред прозора. Зар је твој посао толика тајна, чак и за рођену жену?

ЈАКОВ (шеретски): Није тајна. Чекам да падну голе женске. Тамо, ван карантина, има много добрих риба. Не знају шта ће с њима.

ЈУЛА (шеретски): Јесте, чула сам да их бацају после прве употребе.

САРА (плачним гласом): Јесам ли боља у кревету бар од неке твоје дроље?

ЈУЛА (као за себе): Е, моја глупачо.

Зоран Спасојевић

ЈАКОВ (*не одваја поглед од „неба”*): Нико није бољи од тебе. Ти си најбоља на свету.

САРА (*с неверицом*): Стварно?... (*Плачним гласом.*) Мораћу да ти поверујем.

ЈАКОВ: Зашто?

САРА (*плачним гласом*): Ја сам идиот...

ЈУЛА: Јеси, ћерко.

САРА (*плачним гласом*): Спавала сам само са тобом.

ЈАКОВ: Ниси идиот. Паметна си ти.

САРА (*с неверицом*): Паметна? Ја паметна? Сигуран си?

ЈАКОВ: Шећеру, сигуран сам. Да си спавала још са неким, не бих те никада оженио.

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

(*Јаков се увија. Јула примећује његову „невољу”.*)

ЈУЛА (*шеретски*): Треба ли ти замена на положају, зете?

ЈАКОВ (*„осматра”, нервозно*): Не треба, мама.

САРА (*плачним гласом*): Озбиљно. Кажи ми. Кажи ми.

ЈАКОВ (*нервозно*): Шта да ти кажем?

САРА: Шта још очекујеш да падне с неба? Шта то још може да падне, а да већ није пало? А?

ЈАКОВ (*нервозно*): Чекам да падне авион!

„Волиш ли ме, Јакове”

САРА (*крсти се, плачним гласом*): Авион? Чекаш да падне авион?

ЈАКОВ: Авион.

САРА: Ти ниси нормалан.

ЈАКОВ: Ја нисам нормалан? Ја? (*Стаје пред Сару. Прси се.*) Погледај ме добро. Леп сам као бог. (*Лупка се.*) Чврст стомак, чврсти гузови. Жене воле овакве ноге. Хоћеш да кажеш да нисам даса? А?

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш! (*Јаков се увија. Јула ужива у његовој невољи.*)

ЈУЛА: Шта ће ти смрскани авион, зете?

ЈАКОВ (*нервозно*): Нећу да неко пре мене дигне пилотску фотељу и пилотску јакну.

(*Наједном скида доглед, прилази Јули увијајући се, ставља јој доглед на крила.*)

ЈАКОВ (*ужурбано*): Припазите док се не вратим, мама!

ЈУЛА: Да пазим на прозор? А?

ЈАКОВ: Да, на прозор, мама!

ЈУЛА: Таман посла... Ха, па није ми тај ваш плутонијум још попио мозак. (*Пауза.*) Хоћеш да мало протегнем ноге и останем без фотеље? А?!... Срам те било!

ЈАКОВ (*док истрчава*): Пашће авион, мааааааааа...

Зоран Спасојевић

(Јула качи доглед око врата, „скаче” из фотеље, одлази до „Друге руке”, брзо трпа слаткише у недра и џепове, „баца” се задовољна назад у фотељу, прекрсти се три пута. Почиње да једе.)

САРА (врти главом, смеје се.)

двадесет седма сцена

(Исти без Јакова, и Мрсимуд.

Тиха музика. Мрсимуд се увлачи кроз врата костимиран у шерифа, провлачи се на прстима избегавајући напред и укућане, као да се прикрада, обраћа се публици.)

МРСИМУД (као шериф, у поверењу): Једна велика Српкиња уживала је у слободи цео један сат пошто је јутрос, препливавши Дунав, побегла из карантина УЖАС и упала у супермаркет здраве хране у Панчеву. *(Накашљава се.)* Купци и продавци брзо су се разбежали док је Перса, тешка око 130 килограма, јурила по супермаркету и наслађивала се здравим бананама и јабукама. Али бег у слободу тог 24 године старог „нежног цина”, завршио се после 60 минута, пошто је Перса погођена стрелицом за успављивање заспала у мушком тоалету. *(Смешка се.)* Приликом тог инцидента нико није повређен, а локални шериф је рекао да је и сама Перса вероватно била узнемирена бекством колико и ловочувари. Локални шериф је још изјавио да му није јасно како се ова велика Српкиња ослободила. *(Мала пауза. Осврће се око себе.)* Ако приметите да неко од ових... *(Показује палцем преко рамена.)* ...кидне, јавите ми одмах на мој мобилни телефон.

(Мрсимуд на прстима одлази до „Друге руке”, разгледа „излог”).

ЈУЛА (пуним устима): Имам утисак да ми неко седи... *(Лупка се шаком по темену.)* ...ту! ту! ту!

САРА (*шаљиво*): И тежак је читаву тону.

ЈУЛА (*заинтересовано*): Како знаш?

САРА: Лепо, знам.

ЈУЛА: Стварно? Не завитлаваш ме?

САРА (*шаљиво*): Стварно. Видела сам га малопре у соби.

ЈУЛА: Где?

САРА (*„као” у поверењу*): Мувао се око „Друге руке”.

ЈУЛА: Је л'?

САРА: Јесте, мама. Покупио је скоро све слаткише. Трпао их је у недра, у џепове, у панталоне...

ЈУЛА: Није ваљда. Боже, сирота ја, Лена ће опет мене да оптужи.

САРА: Неће, мама.

ЈУЛА: Хоће, хоће. Увек мене окриви кад јој нешто нестане.

САРА: Неће, мама. Ја ћу да кажем да је неко био овде.

ЈУЛА (*једва дочека*): Кажи. Кажи.

САРА (*самоуверено*): А и Бог све зна.

ЈУЛА (*заинтересовано*): Увек?

САРА: Увек.

ЈУЛА: Па шта му је онда?

САРА: Како „шта му је онда”?

ЈУЛА: Никад ме не брани.

САРА: Ја те браним, мама.

двадесет осма сцена

(*Исти и Јаков.*)

ЈАКОВ (*улази*): Паде ли нешто, мама?

ЈУЛА: Ништа. И неће више да пада.

ЈАКОВ: Ко то каже?

ЈУЛА (*шеретски*): Кажу на радију. Немају више рачуна.

ЈАКОВ: Хе, хе... „немају више рачуна”... Видите ли овај мој сако, мама?

ЈУЛА: Видим.

ЈАКОВ (*глади рукама сако*): Вуна за овај штоф је набављена у Аустралији... Штоф је изаткан у Енглеској... Сако су креирали Американци...

САРА (*саркастично*): Е, то се види!

ЈАКОВ: А сашили су га Мексиканци.

САРА (*саркастично*): И то се види!

ЈУЛА: Па шта с тим, зете?

ЈАКОВ: Видите, у том сакоу пола света је нашло своју рачуницу.

ЈУЛА (*показује руком на сако*): Не видим како су у томе могли да нађу рачуницу.

ЈАКОВ: Видите, да вам објасним... мама...

ЈУЛА: Немој, зете... опет баронишеш.

ЈАКОВ: Ја баронишем? Ја? А?

ЈУЛА: Како неко има рачуницу да баца сакое из авиона, а зна унапред да никада неће бити плаћени? А?

ЈАКОВ: Има! И те како има!

ЈУЛА: То не може да се објасни.

САРА (*самоуверено*): Може, мама. Ти сакои су шкарт. Што би рекли прости људи: ђубре.

ЈАКОВ (*увређено*): Хоћеш да кажеш да ја не препознајем квалитет?! Хоћеш да кажеш да ја облачим ђубре?

САРА: И једеш! И пијеш! И удишеш! И слушаш! И гледаш! И...

ЈУЛА: И сереш. Ха, ха. И сереш, зете. Ха, ха...
(*Јаков их гледа забезекнуто. Одлази до стола, отвара конзерву пива.*)

ЈУЛА (*помирљиво*): Да изгладимо ствар, зете.

ЈАКОВ: Како?

ЈУЛА: Остави то пиво, ухватиће ти се жабокречина у стомаку. (*Пауза.*) Да попијемо по једно право пиће, зете? А?

ЈАКОВ: Не пије ми се.

ЈУЛА (*ставља руку у недра*): Ја ћу да частим.

ЈАКОВ: Не вреди.

ЈУЛА (*вади пљоску*): Зашто не вреди, зете?

ЈАКОВ: Ако прихватим ваше пиће, мораћу онда да вас слушам два сата. Толики мазохиста нисам.

ЈУЛА (*одмахује руком, слеже раменима, „накреће” пљоску и враћа је у недра.*): Ти никада ниси умео да се шалиш, зете.

„Волиш ли ме, Јакове”

САРА (*плачним гласом*): Повредио си моју маму.

ЈАКОВ: У, она је много осетљива. (*Отпија гутљај пива.*)

САРА (*плачним гласом*): Повредио си моју маму.

ЈАКОВ: Опет цмиздриш. Размазала си шминку. Сва си мусава.

САРА (*огледа се у пудријери, плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

ЈУЛА: Плачи кад си блесава. (*Пауза.*) Каква си ти лепотица била! Могла си да се удаш за доктора! (*„Помаже” се руком.*) А ти си нашла овога, овога, овога...

САРА (*плачним гласом*): Ја сам се заљубила, мама.

ЈУЛА (*показује прстом на Јакова*): У ово си се заљубила?

САРА (*плачним гласом*): У дасу, мама.

ЈУЛА (*удара шаком наслон фотеље*): Заљубила си се у го пиштољ!

САРА (*плачним гласом*): У дасу, мама.

ЈУЛА (*одмахује руком, ставља кекс у уста.*)

(*Јаков брзо прилази радију, удара га шаком: музика се појачава, стаје пред огледало, прави манекенске позе и „пијуцка” пиво. Сара се смирује пивом из конзерве.*)

двадесет девета сцена

(Исти и Мрсимуд.

Мрсимуд улази костимирани у радио-водитеља, провлачи се на прстима избегавајући неред и укућане, као да се прикрада, држи микрофон у руци, стаје поред радија. Музика се утишава.)

ЈАКОВ *(у огледало)*: Морам да мазнем ту пилотску јакну. Морам!

САРА: Шта ће ти баш пилотска јакна?

ЈАКОВ: Пилоти су највећи швалери.

ЈУЛА *(сетно)*: Највећи швалери су капетани морских лађа.

ЈАКОВ *(оставља конзерву пива на сто)*: Ви то из искуства, мама?

ЈУЛА *(театрално)*: Из искуства, зете.

САРА *(огледа се у пудријери, мазно)*: Волиш ли ме, Јакове?

(Јаков клима главом и загонетно се смешка.)

САРА *(плачним гласом)*: Лажеш, Јакове. Лажеш!

ЈАКОВ *(враћа се пред огледало)*: Тишина. Сад ће онај твој.

САРА *(плачним гласом)*: Који мој?

ЈАКОВ: Твој пешко.

САРА *(прави озарену фацу.)*

МРСИМУД (као радио-водител, у микрофон): У Сједињеним Америчким Државама постоје веома необични закони који су и поред тога још увек на снази.

У држави Ајдахо биће ухапшено свако лице које лови рибу седећи на камили.

У Атланти се не сме везивати жирафа за телефонски стуб.

У Балтимору је нарушилац закона онај ко поведе лава са собом у позориште.

На Аљасци је забрањено будити медведе ради фотографисања.

У Минесоти ће се свако ко спава го наћи иза решетака.

На Флориди свака домаћица која разбије три тањира у току дана може бити кажњена забраном изласка на Месец.

У Вермонту се не сме звиждати под водом.

У Тексасу се не сме пуцати у Србе са првог спрата хотела...

(Јаков се смеје „заразно”. Мрсимуд прилази „Другој руци”, разгледа „излог”. Јула ставља бомбону у уста.)

ЈУЛА (пуним устима): Је л' сме да пуца са другог спрата?

САРА: Сме, мама.

ЈУЛА: И са трећег?

САРА: Сме и са трећег.

ЈУЛА: Шта фали првом?

САРА: Не фали му ништа.

Зоран Спасојевић

ЈУЛА: Али не сме да се пуца на Србе?

САРА: Не сме.

ЈУЛА: Али зашто?

САРА: Није по закону. Није по закону, мама!

ЈУЛА: Глуп неки закон.

САРА: Глуп, али је закон.

ЈУЛА *(одмахује главом, убацује слаткиш у „кљун”, пада у сан.)*

(Улазе Лена и Адам, вуку путне торбе.)

тридесета сцена

(Исти, Лена и Адам.

Лена и Адам одвлаче путне торбе пред „Другу руку”, распремају их, ваде играчке. Јула подригује у сну. Сара припаљује цигарету, отпија гутљај кафе из конзерве. Адам омотава црвену мараму око лица тако да му покрива нос и уста. Испружио је десну руку у којој држи водени пиштољ.)

АДАМ (док штрца воду): Руке увис!

САРА (Лени): Опет си га надувала, снајка! Јадно дете.

ЛЕНА (не окрећући се од торби): Јадно дете се прејело хамбургера. Ждерало је као да му је последње.

АДАМ („пуца” с бока): Руке увис!

(Јаков подиже руке увис, прилази радију, удара га шаком. Музика се појачава. Јаков се враћа пред огледало, накривио је шешир, прави каубојске позе. Мрсимуд се враћа на прстима до радија. Музика се утишава.)

ЈАКОВ (држи руке увис, задовољно): Како изгледам? А?

ЛЕНА (не окрећући се од торби): Као пиле у цокулама.

АДАМ („пуца” кроз ноге): Руке увис!

САРА: Тишина. Хоћу да чујем човека.

МРСИМУД (као радио-водителј): Према најновијим подацима које су објавили хуманитарни стручња-

ци УН, НАТО и Сједињених Америчких Држава, само до јуче је авијација Алијансе избацила над УЖАС-ом 29.561 пакет лекова са осиромашеним уранијумом и плутонијумом. Лекови са нуклеарним пуњењем даноноћно се бацају на 950 локација, а њихову контролу обављају стручњаци Дахау института из Берлина.

Локални шериф, задужен за расподелу лекова, тврди да су сви лекови покупљени са површине земље. Према његовим речима бачено је и око десет тона пилула од чистог урана.

Због тврдњи појединих Срба да је овим лековима истекао рок и да им због тога опада потенција, састаје се данас у Бриселу највиши орган одлучивања Алијансе да би размотрио ситуацију насталу поводом ових притужби.

Представник Пентагона је, међутим, уз подршку Белгије, Француске и Португалије заузео одбрамбени гард. Он одбацује све претпоставке о било каквом озбиљном ризику по српску потенцију и човекову околину. Још додаје да злонамерне тврдње појединих Срба имају за циљ да дискредитују хуманитарне напоре здравог дела човечанства.

(Лена устаје, почиње да аранжира „излог” „Друге руке”. Мрсимуд прилази на прстима „Другој руци”, разгледа „излог”).

ЛЕНА (*док послује*): То о паду српске потенције није тачно.

САРА (*саркастично*): Ти то из искуства, снајка?

ЛЕНА: Да нисте, можда, љубоморни, мама. Ко вам брани да и ви искусите? Боље би било да стичете права искуства уместо што по цео дан ту седите, цми-

„Волиш ли ме, Јакове”

здрите и запиткујете, овог карираног фазана: (*Имитира Сару.*) „Волиш ли ме, Јакове?... Волиш ли ме, Јакове?”.

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

ЛЕНА (*врти главом, послује око „излога”*): Спасе вам нема, мама.

ЈАКОВ (*прилази Адаму високо подигнутих руку, показује погледом на Лену*): Вараш ли ти ову твоју кошку? А?

АДАМ (*„пуца” увис*): Не варам, тата.

ЈАКОВ (*разочарано*): К'о да те нисам ја правио. (*„Као” у поверењу.*) Ноћас сам туцао комшику целу ноћ.

АДАМ (*не „пуца”, задивљено*): Благо теби, тата!

ЈАКОВ (*гестикулира свим деловима тела и лица*): Шевио сам је у кади. Згуза. Одупро сам се толико да је емајл почео да пуца. Док сам је кресао, она је вриштала, а када се љуштила. (*Мала пауза.*) Када смо свршили, када је сва била прељуштена.

АДАМ (*још не „пуца”, посматра Јакова широм отворених уста.*)

ЈАКОВ: Када сам јутрос изашао на терасу, натрчим на певца који кљуца сасушено цвеће.

АДАМ: Какве то има везе са туцањем, тата?

ЈАКОВ: Има. Колико сам био исцрпљен нисам могао ни „иш” да кажем.

Зоран Спасојевић

АДАМ: И ја бих опалио комшику, тата! Ух, што је женска.

ЈАКОВ: Није она за тебе.

АДАМ: А зашто, тата?

ЈАКОВ: Овакве као што си ти она троши за потпалу.

АДАМ: А зашто, тата?

ЈАКОВ: Свако зашто има своје јебига.

ЛЕНА: Опет лажете то дете, тата. (*Припаљује цигарету.*)

АДАМ (*„пуца” Јакову изнад главе*): Јесте. Опет лажеш дете, тата.

ЈАКОВ: Ја лажем? Ја имам потребе да лажем? (*Мала пауза.*) Ха. Ха. Леп сам, бре, као Аполон. Ако хоћу, могу да пошевим све женске у крају.

ЛЕНА (*не окрећући се од „Излога”*): Колико ја видим, ви сте ружни као пацов. И матори, тата.

ЈАКОВ: Не видиш добро, снајка. Надувала си се. (*Пауза.*) За твоју информацију: и леп сам и паметан. И памет је лепота. Највећа лепота.

ЛЕНА (*увлачи дим*): Немојте да једете говна, тата.

ЈАКОВ: Шта си то рекла?!

ЛЕНА: Рекла сам да правог мушкарца не чине памет и лепота.

ЈАКОВ: Него?

ЛЕНА (*гледа у Адама, увлачи дим*): Пар тестиса са великом китом.

АДАМ („пуца” Јакову „међу очи”): Ха. Ха. Великом китом! Ха. Ха. Великом китом!

(Јаков је „повређен”, прилази радију, удара га шаком. Музика се појачава. Јаков прилази прозору, подиже доглед. Мрсимуд се враћа на прстима до радија. Адам се прикрада „Другој руци”, „пуца”).

МРСИМУД *(као радио-водителј, у микрофон)*: Велики проблеми у санирању болести „лудих крава” пољуљали су поверење јавног мњења у безбедност намирница у свету, оценили су данас светски званичници на 31. заседању Светског економског форума у Хагу.

„Наша храна никада није била безопаснија, а ипак јавност није била забринутија”, оценио је светски министар здравља Карло дел Понте. Он је покушао да умири забринуте устврдивши да је ризик од добијања нове варијанте болести „лудих крава” фаталне по људске животе веома мали, отприлике као што је пушење једне цигарете годишње штетно по здравље.

Као доказ својој тврдњи навео је испитивање дејства хране на становнике УЖАС-а. „До сада није регистрован ни један случај смрти или лудила од генетски модификоване хране или хране која садржи пестициде или хормоне за раст”, рекао је он.

(Адам скида мараму с лица, прилази Лени.)

АДАМ: Отвори ми једно пиво.

ЛЕНА: Које?

АДАМ: Како „ко је”? Ја сам.

ЛЕНА *(отвара конзерву пива, увлачи дим, смеје се.)*

САРА (плачним гласом): Боже! Мој син ће бити први регистровани случај лудила...

(Јула се „трза” у сну, подригује. Сара је нервозна.)

ЈУЛА (у сну, „заразно”): Му... Муу... Мууу... Мууу... Ха... Хаха... Хахахаааа... Хи... Хихи... Хихиихииии... Ав... Авав... Мау... Мау... Ха... Хаха... Хахахаааа... Хи... Хихи... Хихихииии... Му... Муу... Мууу... Мууу... Ав... Авав... Мау... Маууу...

(Сара одваја поглед од карата, удара шаком о сто.)

САРА (плачним гласом): Доста, мама! Доста!

ЛЕНА: Ваша мама ће бити други регистровани случај лудила, мама.

САРА (заједљиво): Ти ћеш бити трећи, снајка.

ЛЕНА (отпија гутљај пива, додаје пиво Адаму, увлачи дим): Немојте да ме вучете за језик, мама.

ЈАКОВ (прилази столу, отвара пиво, „значајно”): Зрели сте за Гиниса.

САРА (плачним гласом): А ко није.

ЈАКОВ (прси се): Ја нисам.

ЛЕНА: Зашта сте ви зрели, тата?

ЈАКОВ: За историју.

ЛЕНА: Каква је разлика између Гиниса и историје, тата?

ЈАКОВ („значајно”): Гинис је резервисан само за будале. Ја сам геније!

ЛЕНА (смеје се, подиже руке у „знак предаје”, наставља да аранжира „излог”).

„Волиш ли ме, Јакове”

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Лажеш, Јакове. Лажеш!

АДАМ (*тешећи је*): Воли те. Он те воли, мама.

(*Адам испија пиво, оставља конзерву поред себе, подригује, вади играчке из торбе. Мрсимуд се крсти „по католички”, одлази на прстима до „Друге руке”, краде шешир из „радње” и излази на исти начин као што је и ушао.*)

тридесет прва сцена

(Исти без Мрсимуда.

Јаков одлази до прозора, „осматра”. Јула се буди, почиње да једе. Адам вади играчке из торбе, разгледа их и запиткује Јакова о свакој.)

АДАМ *(показује пластичну пушку)*: Како ради ова пушка, тата?

ЈАКОВ *(„осматра”, механички)*: Не знам, сине.

АДАМ *(показује авионче)*: А је л' може да лети овај авион?

ЈАКОВ *(„осматра”, механички)*: Не бих знао.

АДАМ *(показује пластични бродић)*: Може ли да плови овај брод?

ЈАКОВ *(„осматра”, жустро)*: Стварно не бих знао да ти кажем.

АДАМ: Извини, само питам, тата.

ЈАКОВ *(нежно)*: Ништа, ништа. Па како би могао нешто да научиш ако не питаш, сине!

(Сара отпија гутљај пива, припаљује цигарету. Чују се авионски мотори.)

САРА *(резигнирано)*: Ах! дете моје!

ЈУЛА *(пуним устима)*: Зашто ми бог оваквог унука даде?

ЈАКОВ *(„осматра”)*: Није га нико дао, ја сам га направио.

ЈУЛА (*пуним устима, саркастично*): Ууу... што си га направиооо... Ти и Сара мора да сте због овог детета лудо поносни, зете.

САРА (*увлачи дим, плачним гласом*): Па тако... помало... није да нисмо... разуме се...

ЈАКОВ: Шта му фали! Рођен је под срећном звездом. (*Показује руком на „небо”*.) Све што пожели, добије. Добио је чак и жену!

ЛЕНА: Није добио. Освојио је, тата.

АДАМ (*гурајући бродич по поду*): Освојио је. Ха, ха. Освојио је. Ха, ха.

ЈАКОВ (*„осматра”, подиже се на прсте*): Добро, добро, освојио си је и ево ти је.

ЛЕНА: Освојио, него шта.

ЈУЛА (*заједљиво*): То знамо. А знамо и чиме.

САРА: Увек је с њим било тешко. Муке сам имала док сам га подизала. Волео је само... (*Увлачи дим.*)

АДАМ: Хи... хиии...

ЈУЛА (*показујући главом према Јакову*): Ко ти је крив што ниси знала, кад ниси проверила како стоји са стаблом... са лозом... породичном, мислим...

ЈАКОВ: Затворите уста. Прозор је отворен, мама. Убиће ме промаја.

ЈУЛА: Нека те убије.

ЈАКОВ: Је ли?

АДАМ: Хи... хиии...

САРА: Можда превише тражимо од Адама. Још је млад.

Зоран Спасојевић

ЈАКОВ: А, то... Сјајно речено. Потпуно сам задовољан како си то срчила, слажем се.

АДАМ: Хи... хиии...

ЛЕНА (*увлачи дим, заједљиво*): Није се чудити. Сваки родитељ то тако осећа у срцу.

САРА (*плачним гласом*): Чим чујем реч „срце”, мени се плаче.

ЈУЛА: И мене то разнежи. Суза ми сузу стиже.

АДАМ: Хи... хиии...

ЈУЛА: Цела истина.

тридесет друга сцена

(Исти и Мрсимуд.

Музика. Мрсимуд костимиран у кловна појављује се у вратима, „загрева се”, почиње да изводи клоновску тачку. Јаков одлази пред огледало, прави заводничке позе.)

АДАМ (*гурајући бродих по поду*): Је л' мене донела рода?

ЈАКОВ: Није. Ти си се излегао из јајета.

АДАМ: Како из јајета? Децу доносе роде, тата!

ЈАКОВ: Не сву...

ЛЕНА: Хоћете ли један савет, тата?

ЈАКОВ: Ко, је л' ја?

ЛЕНА: Ви... А важи и за остале.

САРА (*заједљиво*): Да чујемо.

ЛЕНА: Оставите дете на миру. Нећу вам дозволити да га више повређујете.

САРА: То су наше ствари, то се других не тиче. (*Нервозно гаси цигарету.*)

ЛЕНА (*седа на под поред Адама, гаси цигарету на конзерви, грли Адама*): Ја нисам друга, него прва у његовом животу.

ЈАКОВ (*„као” заштитнички*): Моја жена сваку ствар постави на своје место, снајка. Уосталом, то јој је посао.

Зоран Спасојевић

ЛЕНА (*гура бродић заједно са Адамом*): А чиме се она то бави?

ЈАКОВ: Ничим. Незапослена је. (*Пауза.*) Нормално.

ЛЕНА: То и није баш нормално.

ЈАКОВ: Нема времена ништа да ради, осим да брине и мисли о мени.

САРА (*плачним гласом*): За све ми је мајка крива.

ЈУЛА: 'Ајде, ћерко, главу горе.

АДАМ: Ха, ха. Ћерко, главу горе. Ха, ха. Ћерко, главу горе.

САРА (*плачним гласом*): За све ми је мајка крива.

ЈУЛА (*увређено*): Мајка ти крива? А?! Мајка ти је крива... (*Показује руком на Јакова.*) Да ти мајка није овога изабрала?

САРА (*плачним гласом*): За све ми је мајка крива.

ЈУЛА (*још увек показује руком на Јакова*): Ја крива за његове љубавне излете? Да се ниси, можда, због мене бесила? Или си, можда, због мене сто пута секла вене? Мајка ти је крива што си то радила пред... (*Показује руком на Адама.*) ...овим јадним дететом?

ЛЕНА (*игра се са Адамом, заштитнички*): Ово дете више није јадно... Сада има мене. (*Пауза.*) Ви сте јадни.

АДАМ: Хи... хиии...

ЈУЛА: Ја сам крива...

САРА (*плачним гласом*): Крива сиии...

ЈУЛА: Крива сам што ти уз лепоту нисам подарила и мозак. Крива сам... можда... боље да сам те убила

„Волиш ли ме, Јакове”

уместо што сам те пустила да се удаш... (*Показује руком на Јакова.*) ...за овог овде.

(*Јаков се смеје и окреће ка Сари.*)

ЈАКОВ (*заводнички*): Шећеру, набавићу ти бунду.

ЈУЛА (*устаје из фотеље*): Ћерко, главу горе: не наседај више. Превише си лепа да би облачила бунду.

ЈАКОВ (*окреће се ка огледалу, заводнички*): Шећеру, ипак ћу ти набавити бунду.

САРА (*поправља виклере, мазно*): Волиш ли ме, Јакове?

(*Јаков клима главом и загонетно се смешка.*)

САРА (*плачним гласом*): Кажи ми бар једном у животу... Кажи да те чујем.

ЈАКОВ (*механички*): Волим те, Саро.

САРА (*љутито*): Лажеш, Јакове. Лажеш! (*Устаје, брзо прилази Јакову, удара му шамар.*) Лажеш, пичка ти матерна!... Лажеш!

(*Музика. Мрсимуд престаје да изводи тачку, из недабра вади транспарент на белом платну, показује га публици правећи кловновске кретње. Разлеже се песма „Чобан је...”*.)

транспарент:

НАСТАВИЋЕ СЕ ТО ВЕ CONTINUED ПРОДОЛЖИТЉА
--

У Крагујевцу, од 22. јануара до 15. фебруара 2001.

Напомене:

- Аутор текста је аутор постера и графита.
- Комедија је једним делом слободна адаптација новинских чланака, радио и ТВ вести.
- Каореклама „Газела” из књиге „Кад ја тамо а оно међутим: београдски графити”, приређивача Дарка Коцјана послужила је као идеја за писање каорекламе „Рибље конзерве марке 'amer Hg'”.
- Графити, поруке личне природе, песма: „Распаде се држава”: из књиге „Епрувето, срећан ти 8. март: YU графити”, приређивача Дарка Коцјана.
- Песма: „Чобан је управо напустио зграду”, CD албум „Don't Happy, Be Worry”, Рамбо Амадеус.
- Песма: „Појели смо што се пекло...”, део поеме „На слово на слово...” Душана Радовића.
- Извињавам се свима од којих сам, можда, преузео делић текста или идеју а да их случајно нисам навео. До сада ми се то никада није догодило, али, шта га знам, године чине своје.

Белешка о писцу

Зоран Спасојевић рођен је 1949. године у Крагујевцу.

Аутор је књига поезије: „Дар празнине” (1986) и „Глад” (1998) и књига кратких прича: „Одело за одлазак” (1997) и „Кратке приче без муке” (2003).

Аутор је сценарија хумористичке ТВ серије „Без наслова” (2000).

Заступљен је у антологијама и зборницима кратких прича: „Скупљачи снова” (1988), „Ослушкивање тишине” (1989), „Откуцаји пешчаног сата” (1990), „Неконтролисане сенке” (1991), „Ритам седмог чула” (1992), „Симптоми буке” (1993), „Нисам ту, али радим на томе” (1994), „Отисци срца планете” (1995), „Вештина намигивања Месецу” (1996), „Чамац на Монт Евересту” (1997), „Чувари Озона” (1997), „Мамихла-

Зоран Спасојевић

пинатапеи” (1998), „Водич кроз лавиринт” (1998), „Мала кутија – најкраће српске приче XX века” (2001), „Ко је оклеветао Диса?” (2002), „Најкраће приче 2002” (2003), „У причи и окол” (2003).

Бави се мејл-артом, компјутерском графиком и компјутерском анимацијом.

*ТВ драма „Америка има рупу” најбољи је текст ТВ драме за 1998. годину на конкурс*у РТС-а.

Комедија „Гаврилов Принцип или како сам постала балетан” најбољи је комедиографски текст на Данима комедије у Јагодини за 2000. годину.

САДРЖАЈ

<i>Предговор</i>	5
„Америка има рупу”	9
„Гаврилов Принцип или како сам постала балетан” ..	79
„Волиш ли ме, Јакове”	183
<i>Белешка о писцу</i>	291